

A S O P R O N I
MAGY. KIR. ÁLLAMI

≡ FŐREÁLISKOLA ≡

Mc 162₂₆

HARMINCHATODIK

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1910—1911-IK
ISKOLAI ÉVRŐL.

—
KÖZLI:
WALLNER IGNÁC Dr.
IGAZGATÓ.

SZFCH	MI
GI	JAN
Szakrészlet f. sz.	
IV.	
R. 1/86.	

SOPRON,
RÖTTIG GUSZTÁV ÉS FIA KÖNYV- ÉS KÖNYOMDA
1911.

Latin-francia-német-magyar szójegyzék.

Összeállította: **Vári Rezső.**

Csak néhány rövid megjegyzést bocsátok előre, mert az itt érintett kérdésekre vonatkozó gondolataimat más helyen úgylis bővebben fogom kifejteni.

A fennálló rend szerint a latin nyelv tanítása a reáliskolákban csak a felső négy (V—VIII.) osztályban folyik rendkívüli tárgyként heti négy, illetőleg már a második évfolyamtól kezdve heti három órában. Az évek és heti órák számát tekintve ez éppen a negyedrésze annak az időnek, amelyet a gimnáziumban a latin nyelv tanítására fordítanak. Ennek dacára a követelmény a latin nyelvi ismeretek tekintetében a gimnáziumi és reáliskolai tanulókkal szemben teljesen ugyanaz. Az eredmény is lényegében ugyanaz, vagy legalább is annak kellene lennie. Talán éppen ezen elv szigorú fenntartása érdekében áll fenn az a gyakorlat, hogy a reáliskolai tanulók a latin nyelvből gimnáziumban tesznek érettségi vizsgálatot.

A latin nyelvre szánt időt tekintve tehát a mi tanulóink a gimnázistákkal szemben óriási hátrányban vannak. Előnyük azonban az, hogy fejlettebb intelligenciával és két oly modern nyelv előzetes ismeretével kezdik a latin nyelv tanulását, amelyek vele közeli rokonságban vannak. A francia és német nyelv szókincsében és szerkezetében oly szembeszökő egyezés és hasonlóság van, hogy azt már a középiskolai tanuló is fölismerheti. E nyelvrokonságban kínálkozó segítség és könnyebbség céltudatos felhasználásával lehet és kell tehát kipótolni az időben mutatkozó hiányt. A reáliskolai latin nyelvtanítás a reája fordítható rövid idő miatt csakis akkor lehet eredményes, ha az állandó figyelemmel van a francia és német nyelvre és a tanulóknak e két nyelvbéli ismereteire támaszkodik. Már a szókincs gyűjtésében mutasson rá a tanár a francia és német szavak latin, vagy a latinnal közös eredetére, természetesen csak oly szavaknál, amelyeknek rokonsága úgy alak, mint jelentés tekintetében is feltűnő. Még nagyobb haszonnal lehet alkalmazni ezt az összehasonlító eljárást a szerkezetek magyarázatánál, nevezetesen a casusok tanában és a syntaxisban. Már itt megjegyzem azonban, hogy őrizkedni kell a túlzásoktól. Valamiképp ne kapassuk rá a tanulókat a szükségnélküli etimologizálásra és másfelől ne bocsátkozzunk oly nyelvhasznítási fejtegetésekbe, amelyek alapos nyelvtudományi ismereteket föltételeznek. Eljárásunk és módszerünk csak praktikus téren mozogjon. Nagyon célszerű volna ennél fogva, ha a latin nyelv tanítását oly tanárra bízánk, aki a franciát is tanítja.

Nem kell bővebben bizonyítani, hogy az okos mérséklettel alkalmazott összehasonlító módszerrel sokkal könnyebben, biztosabban és értelmesebben tanulhatják meg a reáliskolai tanulók a latin nyelvet, mint a gimnázisták. Ilyen módszer mellett a holt latin nyelv megelevenedik, élő nyelv gyanánt praktikusán tanítható, mint amely még ma is él a legtöbb kulturnép nyelvében; — míg a gimnáziumban az alsó fokon mindenesetre csak holt nyelv marad s élettelen száraz nyelv, melyet a tanulók nehezen tanulnak. Sőt nem habozom kijelenteni, hogy a latin nyelv tanítása a jelzett módszer mellett sokkal nagyobb tökélyre vihető a reáliskolában, mint amilyen fokon az ma a gimnáziumokban áll, — valamint igazolni azt a már általánossá vált meggyőződést, hogy a latin nyelv tanítása a gimnázium alsó osztályaiban oly csekély eredménnyel jár, amely csaknem illuzórius értékűvé teszi a reáfordított időt és fáradságot.

Ezek belátása vezetett engem a latin nyelvnek vázoltam szellemű tanítására. Eddig csak óvatosan, lassan és mintegy kísérletképpen kezdtem alkalmazni. De most már arra a határozott meggyőződésre jutottam, hogy ez a módszer a leghelyesebb, a legésszerűbb és legeredményesebb. Ennek segítségével a fiúk a latin nyelvet könnyen, praktikusán, kedvvel és ami a fő — eredménnyel fogják tanulni.

Az ilyen módszerű tanítás mellett továbbá a tanulók szinte maguktól jönnek rá oly tudományos igazságokra, amelyeket eddig csak későn és hosszadalmas tanulmány után ismertek föl. Világossá lesz előttük a nyelvrokonság forgalma, érezni fogják, hogy a nyelv élő szervezet, amely organikusan fejlődik, gyarapodik és folyton változik, tökéletesedik a kultúrával együtt. Maguktól és hamar rájönnek annak a másik tapasztalati ténynek a felismerésére is, hogy a kulturnépek nyelve nem elszigetelten él és fejlődik, hanem a nyelvek állandó hatással vannak egymásra, a műveltebb nép nyelve a kevésbé műveltre. Szinte kézzel fogható lesz előttük a római kultúrának és ennek nyomán a latin nyelvnek messzenyúló, korunkig érő hatása is.

Önként fölmerül a kérdés, nem volna-e célszerű a reáliskolák számára ily módszerben szerkesztett latin nyelvkönyvet írni? Eddig két reáliskolai latin nyelvtan van forgalomban. Ezek közül az egyik csak itt-ott, szinte ötletszerűleg utal a francia nyelvre, a németre egyáltalában nem. Ez a könyv különben már teljesen kifogyott és újabb kiadása nem is jelenik meg. A másik kézikönyv pedig semmi figyelemmel sincsen a francia és német nyelvekre, nem is egyéb, mint dióhéjba szorított gimnáziumi latin nyelvtan. Ha már a reáliskolába is bevezették a latin nyelvet, akkor gondoskodni kellene olyan tankönyvről is, amely a reáliskola szellemének megfelel.

A megírandó reáliskolai latin nyelvtannak a francia és német nyelvből kellene kiindulnia, a ragozási és szerkezeti jelenségeket — ahol csak lehet — e két nyelvvel összehasonlítva bemutatnia és a szavak tanulását a megfelelő francia és német szavak segítségével megkönnyíteni. Ez a nyelvkönyv az én kontemplációm szerint három részből állana, ezek: szócsoportok, ragozás,

szerkezetek. A francia és német szókat, frázisokat és mondat szerkezeteket a hasonlóság felismerése és a könnyebb, gyorsabb megértés végett — mintegy illusztrációképpen — folyton a latin mellé kell állítani. Biztosan hiszem, hogy az ekképpen megvilágított nyelvtanból, a rokon nyelvekből merített illusztrációk segítségével, a tanulók könnyen és hamar megértik, megtanulják az igen finom szerkezetű és szövevényes, tehát fölötte nehéz latin nyelvet.

Én ezúttal első lépés gyanánt mutatóba összeállítottam a jegyzeteimből egy kis szójegyzéket négy nyelven. Oly szavakat foglaltam tárgyi csoportokba, amelyek a leggyakrabban fordulnak elő és amelyeknek a latin nyelvből származása, illetőleg azzal rokonsága vagy a franciában, vagy a németben, sőt esetleg mindkettőben könnyen fölismerhető. Kétségtelen hogy ily szójegyzék segítségével a reáliskolai tanulók nagy könnyűséggel, jelentékeny szókincs birtokába juthatnak. Ha már az egyik nyelven tudja a szót, annak segítségével könnyen megtanulja a másik két nyelven is, mert a rokon hangzás és jelentés folytán az egyik a másikat juttatja eszébe. Ezenkívül az idegen szavakat tudatosan és pontosan fogja használni. Evégből fölvettem számos olyan latin eredetű szót is, amelyeknek jelentésével általában még művelt emberek sincsenek egészen tisztában.

E mutatónyúl közölt szójegyzék összeállításában természetesen nem is törekedtem teljességre. Csak úgy válogattam őket ki bőséges jegyzeteimből, — amelyeket a helyszűke miatt itt nem is közölhetnék — azon szempontot követve, hogy a minél változatosabb fogalomkörhöz tartozó szókat mégis csoportosítva adjam. Szándékosan nemcsak a tipikus, hanem a legkülönbébb változásokat felmutató átvételekből is vettem példákat, hadd lássa a tanuló, hogy a latin eredetű szó milyen változásokon ment át a franciában és a németben. A német szók közé beigtattam a meghonosodott, tehát teljesen beolvadt latin származású szavakon kívül olyanokat is, amelyek át- idomultak ugyan, de idegenszó voltukat mégsem veszítették el.

A csoportok a következők:

I. Vallás, egyház.	XII. Táplálkozás.
II. Család.	XIII. Öltözet.
III. Iskola.	XIV. Irodalom, tudomány, művészet.
IV. Az emberi test és részei.	XV. Politika, jog, hivatalok, rangok.
V. Lélek.	XVI. Ipar, kereskedelem.
VI. Ház és részei.	XVII. Hadsereg.
VII. Ég, föld, természet.	XVIII. Névmások.
VIII. Idő.	XIX. Számfogalmak.
IX. Állatok.	XX. Melléknevek.
X. Növények.	XXI. Igék.
XI. Ásványok.	

E szójegyzéket tanítványaim figyelmébe ajánlom azzal az óhajttal, hogy haszonnal forgassák.

Jegyzet. Egyöntetlenség kedvéért a német mutató névelőket a francia és német szavaknál elhagytam és ehelyett a szók nemét rövidítve jeleztem a következőképpen:

m. = masculinum = hímnemű

f. = femininum = nőnemű

n. = neutrum = semlegesnemű.

A latin szóknál a genitívus végzetét is megjelöltem a declinatio szempontjából.

I. Vallás, egyház.

deus, i m.	dieu m.	Gott m.	isten
angelus, i m.	ange m.	Engel m.	angyal
religio, nis f.	religion f.	Religion f.	vallás
christianus ³	chrétien	Christ	keresztény
crux, cis f.	croix f.	Kreuz n.	kereszt
crucifixum, i n.	crucifix m.	Krucifix n.	keresztfa
sacramentum, i n.	sacrement m.	Sakrament n.	szentség
sanctus ³	saint	heilig	szent
sacer ³	sacré	geweiht	szentelt
templum, i n.	temple m.	Tempel m.	templom
ecclesia, ae f.	église f.	Kirche f.	egyház
clerus, i m.	clergé m.	Klerus m.	egyházi rend
evangelium, ii n.	évangile m.	Evangelium n.	evangélium
biblia, ae f.	bible f.	Bibel f.	biblia
sacra scriptura	la sainte écriture	die heilige Schrift	szentírás
hostia, ae f.	hostie f.	Hostie f.	ostya
calix, cis m.	calice m.	Kelch m.	kehely
testamentum, i n.	testament m.	Testament n.	testamentom
ritus, us m.	rite m.	Ritus m.	szertartás
confessio, nis f.	confession f.	Konfession f.	hitvallás
creator, ris m.	créateur m.	Schöpfer m.	teremtő
creatura, ae f.	créature f.	Geschöpf n.	teremtmény
spiritus, us m.	esprit m.	Geist m.	szellem
paradisus, i m.	paradis m.	Paradies n.	paradicsom
inferi, orum m.	enfer m.	Hölle f.	pokol
paganus, i m.	païen m.	Heide m.	pogány
idolum, i n.	idole f.	Götze m.	bálvány
altare, is n.	autel m.	Altar m.	oltár
capella, ae f.	chapelle f.	Kapelle f.	kápolna
organum, i n.	orgue m.	Orgel f.	orgona
feriae, arum f.	férie f.	Feier f.	szünnap
pentecoste, es f.	pentecôte f.	Pfingsten f.	pünkösd
pontifex, cis m.	pontife m.	Pontifex m.	főpap
abbas, tis m.	abbé m.	Abt m.	apát
episcopus, i m.	évêque m.	Bischof m.	püspök
aeternitas, tis f.	éternité f.	Ewigkeit f.	örökkévalóság
cantor, is m.	chantre m.	Kantor m.	kántor
chorus, i m.	choeur m.	Chor n.	kórus
monachus, i m.	moine m.	Mönch m.	szereztes
claustrum, i n.	cloître m.	Kloster n.	klastrom
monasterium, iin.	monastère m.	Kloster n.	monostor
festum, i n.	fête f.	Fest n.	ünnepnap
sors, tis f.	sort f.	Loos n.	sors
fides, ei f. } credere }	créance } f foi }	f Glaube m. Treue f.	hít, hűség
praepositus, i m.	prévôt m.	Propst m.	prépost

II. Család.

familia, ae f.	famille f.	Familie f.	család
maritus, i m.	māri m.	Ehemann m.	férj
femina, ae f.	femme f.	Frau f.	nő
pater, ris m.	père m.	Vater m.	apa
mater, ris f.	mère f.	Mutter f.	anya
infans, tis	enfant m.	Kind n.	gyermek
filius, i m.	fils m.	Sohn m.	fiú
filia, ae f.	fille f.	Tochter f.	leány
frater, is m.	frère m.	Bruder m.	fiútestvér
soror, is f.	soeur f.	Schwester f.	leánytestvér
nepos, tis m.	neveu m.	Neffe m.	unoka, — testvér
dos, -tis f.	dot f.	Mitgift f.	hozomány
viduus, -a	veuf m. f.	Witwer, -e	özvegy
heres, dis } m.	héritier m.	Erbe m.	örökös
hereditarius, i }	nom m.	Name m.	név
nomen, nis n.	tuteur m.	Vormund m.	gyám
tutor, is m.	orphelin m.	Waisenkind n.	árva
orbis, a	pubère	Bube m. mannbar	ifjú
puber, is m.	ami m.	Freund m.	barát
amicus, i m.	seigneur m.	Standesherr m.	úr (idősebb)
senior, is m.	jeune	jung	fiatal
invenis, is m.	vierge f.	Jungfrau f.	szüz
virgo, inis f.	peuple m.	{ Volk n.	nép
populus, i m. }	tante f.	{ Pöbel m.	nagynéne
vulgus, i n. }	oncle m.	Tante f.	nagybátya
amita, ae f.	parent, -e m. f.	Onkel m.	szülő
avunculus, i m.	matrone f.	Eltern (die)	úrnő
parens, tis m. f.	personne f.	Matrone f.	személy
matrona, ae f.		Person f.	
persona, ae f.			

III. Iskola.

s chola, ae f.	école f.	Schule f.	iskola
scholaris, e	écolier	Schüler m.	tanuló
magister, tri m.	maître m.	Meister m.	mester
professor, is m.	professeur m.	Professor m.	tanár
cathedra, ae f.	chaire f.	Kathedr m.	katedra
classis, is f.	classe f.	Klasse f.	osztály
director, is m.	directeur m.	Direktor m.	igazgató
rector, is m.	recteur m.	Rektor m.	igazgató
tabula, ae f.	table f.	Tafel f.	tábla
studens, ntis	étudiant m.	Student m.	tanuló
studere	étudier	studieren	tanulni
collegium, ii.	collège m.	Kollegium n.	kollégium
collega, ae m.	collègue m.	Kollege m.	kolléga
universitas, tis f.	université f.	Universität f.	egyetem
creta, ae f.	craie f.	Kreide f.	kréta
praeceptor, ris m.	précepteur m.	Lehrer m.	tanító

interpres, tis m.	interprète m.	Dolmetsch m.	tolmács
liber, ri m.	livre m.	Buch n.	könyv
folium, ii. n.	feuille f.	Blatt n.	levél
pagina, ae f.	page f.	Seite f.	oldal
litera, ae f.	lettre f.	Buchstabe m.	betű
litterae, arum f.	lettre f.	Brief m.	levél
exemplum, i n.	exemple m.	Beispiel n.	példa
papyrus, i m.	papier m.	Papier n.	papiros
pluma, ae f.	plume f.	(Flaum m.)	toll
linea, ae f.	plume f.	Feder f.	lénia, vonal
thema, tis n.	ligne f.	Linie f.	téma, feladat
nota, ae f.	thème m.	Aufgabe f.	nóta, jegy
pausa, ae f.	note f.	Note f.	szünet
facultas, tis f.	pause f.	Pause f.	{ tudomány kar
lector, is m.	faculté f.	Fakultät f.	{ (az egyetemen)
lectio, nis f.	lecteur m.	Leser m.	olvasó, előadó
cerula, ae } f	leçon f.	Lektion f.	olvasmány
cerussa, ae }	céruse f.	Bleistift m.	ceruza

IV. Az emberi test és részei.

corpus, oris n.	corps m.	Körper m.	test
caput, itis n.)	chef m. tête f.	Haupt, n. Kopfm.	fő
testa, ae f.)	crin m.	Haar n.	haj
crines, ium m.	oeil m.	Auge n.	szem
oculus, i m.	nez m.	Nase f.	orr
nasus, i m.	face f.	Gesicht n.	arc
facies, ei f.	oreille f.	Ohr n.	fül
auris, is f.	langue f.	Zunge f.	nyelv
lingua, ae f.	front m.	Front, Stirn f.	homlok
frons, tis f.	dent f.	Zahn m.	fog
dens, tis m.	barbe f.	Bart m.	szakáll
barba, ae f.	col, cou m.	Hals m.	nyak
collum, i n.	lèvre f.	Lippe f.	ajak
labrum, i n.	menton m.	Kinn n.	áll
mentum, i n.)	gorge f, gosier m.	Kehle f.	torok
gena, ae f.)	{ cerveau m.	Gehirn n.	agy
gula, ae f.)	{ cervelle f.	Schläfe f.	halánték
gurges, tis m.)	temps f.	Stimme f.	hang
cerebellum, i n.	voix f.	Blut n.	vér
tempus, oris m.	(cruor m.)	Blut n.	vér
vox, cis f.	sang m.	Mensch m.	ember
cruor, is m.	homme m.	Nerv m.	ideg
sanguis, nis m.	nerf m.	Achsel f.	hónalj
homo, inis m.	épaule f.	Arm m.	kar
nervus, i m.	bras m.	Glied n.	tag
axilla, ae f.	membre m.		
brachium, ii n. }			
armus, i m. }			
membrum, i n.			

dorsum, i n.	dos m.	Rücken m.	hát
cor, dis n.	coeur m.	Herz n.	szív
arteria, ae f.	artère f.	Ader f.	ér
pulmo, nis m.	poumon m.	Lunge f.	tüdő
femur, oris n.	fémur m.	Schenkel m.	comb
ren, rien, is m.	rein m.	Niere f.	vese
os, ssis n.	os m.	Knochen m.	csont
manus, us f.	main f.	Hand f.	kéz
digitus, i m.	doigt f.	Finger m.	ujj
pollex, cis m.	pouce m.	Zoll, Daumen m.	hüvelyk
palma, ae f.	palme f.	Hand f.	tenyér
ungula, ae f.	ongle m.	Nagel m.	köröm
gestus, us m.	geste m.	Geberde f.	taglejtés
pugnus, i m.	poing m.	Faust f.	ököl
pulsus, us m.	pouls m.	Puls m.	(ér) ütés
venter, ris m.	ventre m.	Bauch m.	has
pes, dis m.	pied m.	Fuss m.	láb
passus, us m.	pas m.	Schritt m.	lépés
genu, us n.	genou m.	Knie n.	térd
talus, i m.	talon m.	Knöchel m.	boka
gustus, us m.	goût m.	Geschmack m.	izlés
odoratus, us m.	odorat m.	Geruch m.	szaglás
visus, us m.	vue m.	Sehen n.	látás
vita, ae f.	vie f.	Leben n.	élet
mors, tis f.	mort f.	Tod m. (Mord)	halál
somnus, i m.	somme m.	Schlaf m.	alvás
latro, nis m.	larron m.	Dieb m.	lator
vena, ae f.	veine f.	Vene f.	véna, véredény
cadaver, is n.	cadavre m.	Kadaver m.	holttest

V. Lélek.

animus, i m.	âme f.	Seele f.	lélek
ratio, nis f.	raison f.	Vernunft f.	értelem, ész
intelligentia, ae f.	intelligence f.	Intelligenz f.	belátás
memoria, ae f.	mémoire f.	Gedächtnis n.	emlékezet
phantasia, ae f.	fantaisie f.	Phantasie f.	képzelet
visio, nis f.	vision f.	Vision f.	látomás
i			/ képzelődés
illusio, nis f.	illusion f.	Illusion f.	\ ábránd
amor, is m.	amour m.	Liebe f.	szerелеm
charitas, tis f.	charité f.	Liebe f.	szeretet
pietas, tis t.	piété f.	Pietät f.	kegyelet
bonitas, tis f.	bonté f.	Güte f.	jóság
coragium, ii n.	courage m.	Herz n. Mut, m.	bátorság
gratia, ae f.	grâce f.	Reiz m.	báj
virtus, tis f.	vertu f.	Tugend f.	erény
vitium, ii. n.	vice m.	Fehler m.	hiba
patientia, ae f.	patience f.	Geduld f.	tűrelem
amicitia, ae f.	amitié f.	Freundschaft f.	barátság
tristia, ae f.	tristesse f.	Betrübnis f.	bú

tristis, e	triste	trübsinnig	bús
placere	plaire	gefallen	tetszeni
gaudium, ii. n.	joie f.	Freude f.	öröm
iocus, i m.	jeu m.	Spiel n.	játék
risus, us m.	ris m.	Lachen n.	nevetés
poena, ae f.	peine f.	Pein, Strafe f.	bűnhődés
pavor, is m.	peur f.	Furcht f.	félelem
horror, is m.	horreur f.	Schauer m.	borzalom
instinctus, us m.	instinct m.	Instinkt m.	ösztön
pudor, is m.	pudeur m.	Schamhaftigkeit f.	szemérem
cura, ae f.	cure f.	Sorge f.	gond
sensus, us m.	sens m.	Sinn m.	érezék
passio, nis f.	passion f.	Passion f.	szenvedély, — és
voluntas, tis f.	volonté f.	Wille m.	akarát
desiderium, ii. n.	désir m.	Wunsch m.	vágy
somnium, ii. n.	songe m.	Traum m.	álom
reflexio, nis f.	réflexion f.	Reflexion f.	elmélkedés
sagax, cis	sage	klug	eszes
prudentia, ae f.	prudence f.	Einsicht f.	okosság
providus ³	prude	spröde	{ óvatos
conscientia, ae f.	conscience f.	Gewissen n.	{ rátartós
attentio, nis f.	attention f.	Aufmerksamkeit f.	lelkiismeret
genius, i m.	génie m.	Genie n.	figyelém
mos, ris m.	moeurs f.	Sitte f.	szellem, lángész
dolor, is m.	douleur f.	Schmerz m.	szokás, erkölcs
moralitas, tis f.	moralité f.	Moralität f.	fájdalom
			erkölcsiség

VI. Ház és részei.

casa, ae f.	case, maison f.	Haus n.	ház
domus, us f.	dôme m.	Dom m.	székesgyház, ház
palatium, ii n.	palais m.	Palast m.	palota
aedificium, ii n.	édifice m.	Gebäude n.	épület
castellum, i n.	castel m.	Kastell m.	kastély
monumentum, in.	monument m.	Monument n.	emlék (épület)
turris, is f.	tour f.	Turm m.	torony
murus, i m.	mur m.	Mauer f.	kőfal
villa, ae f.	ville f.	Stadt, Villa f.	{ mezei lak
ruina, ae f.	ruine f.	Ruine f.	{ város
carcer, is m.	cachot m.	Kerker m.	rom
tectum, i n.	toit m.	Dach n.	börtön
paries, tis m.	paroi f.	Wand f.	tető
hospitalia, ium n.	hôpital m.	{ Krankenhaus n.	szobafal
fenestra, ae f.	fenêtre f.	{ Spital n.	ispotály }
porta, ae f.	porte f.	Fenster n.	kórház }
vestibulum, i n.	vestibule m.	Pforte f.	ablak
tabula, ae f. }	table f.	Vestibül n.	kapu
discus, i m. }		Tisch m.	előcsarnok
			asztal, korong

domicilium, ii n.	domicil m.	Domizil n.	akás
emplastrum, i } n.	pavement m.	Pflaster n.	{ kővezet
pavimentum, i }			{ padlózat
scala, ae f.	échelle f.	Skala f.	lépcső
gradus, us m.	grade } m.	Grad m.	lépcsőfok
	degré }		
hortus, i m.	jardin m.	Garten m.	kert
coemeterium, ii n.	cimetière m.	Friedhof m.	{ cinterem
			{ temető
tumba, ae f.	tombeau m.	Grab n.	sír
clavis, is f.	clef f.	Schlüssel m.	kulcs
caminus, i m.	cheminée f.	Kamin m.	kályha
focarius, ii m.	foyer m.	Feuerherd m.	tűzhely
cavus, i m.	cave f.	Keller m.	pince, üreg
tegula, ae f.	tuile f.	Ziegel m.	tetőcserép
cloaca, ae f.	cloaque m.	Kloake f.	csatorna
postis, is m.	poteau m.	Pfosten m.	szemöldökfa
camera, ae f.	chambre f.	Kammer f.	kamara
lampas, dis f.	lampe f.	Lampe f.	lámpa
subterraneus ³	souterrain	unterirdisch	földalatti, -szinti
sella, ae f. }	selle f.	{ Schemel }	zsölle, szék
sedes, is f. }		{ Sessel }	

VII. Ég, föld, természet.

coelum, i n.	ciel m.	Himmel m.	ég
sol, is m.	soleil m.	Sonne f.	nap
luna, ae f.	lune f.	Mond m.	hold
astrum, i n. }	étoile f.	Stern m.	csillag
stella, ae f. }			
planeta, ae f.	planète f.	Planet m.	bolygó
cometa, ae f.	comète f.	Komet m.	üstökös
aër, is m.	air m.	Luft f.	levegő
terra, ae f.	terre f.	Erde f.	föld
polus, i m.	pôle m.	Pol m.	sark
globus, i m.	globe m.	Globus m.	földgömb
continens, tis	continent m.	Kontinent m.	szárazföld
insula, ae f.	île f.	Insel f.	sziget
oceanus, i m.	océan f.	Ozean m.	óceán
mare, is n.	mer f.	Meer n.	tenger
fluctus, us m.	flot m.	Flut f.	hullám
fluvius, i m.	fleuve m.	Fluss m.	folyó
ripa, ae f.	rive f.	Ufer n.	part
rivus, i }	ruisseau m.	Bach m.	patak
rivicellus, i }			
fons, tis m.	fontaine f.	Quelle f.	forrás
lacus, us m.	lac m.	See m.	tó
ager, ri m.	acre f.	Acker m.	szántóföld
campus, i m.	champ m.	Feld n.	mező
mons, tis m.	mont m.	Berg m.	hegy
platea, ae f.	plateau m.	{ Plateau n.	fennsík
		{ Hochebene f.	

aequator, is m.	équateur m.	Aequator m.	egyenlítő
meridianus, i m.	méridien m.	Meridian m.	délkör
occidens, tis m.	occident m.	Westen m.	nyugat
oriens, tis m.	orient m.	Osten m.	kelet
natura, ae f.	nature f.	Natur f.	természet
focus, i m.	feu m.	Feuer n.	tűz
febris, is f.	fièvre f.	Fieber n.	láz
vapor, is m.	vapeur f.	Dampf m.	gőz
odor, is m.	odeur f.	Duft m.	illat
tonus, i m.	ton m.	Ton m.	hang
humus, i f.	humus f.	Humus m.	termőföld
solum, i n.	sol m.	Boden m.	talaj
collis, is } m.	colline f.	Hügel m.	domb
collinus ³ }			
ingum, i n.	joug m.	Joch n.	iga
vallis, is f.	val m.	Tal n.	völgy
palus, dis f.	palude f.	Sumpf m.	mocsár
unda, ae f.	onde f.	Welle f.	hullám
fumus, i m.	fumée f.	Rauch m.	füst
flamma, ae f.	flamme f.	Flamme f.	láng
scintilla, ae f.	étincelle f.	Funke m.	szikra
cinis, eris m.	cendre f.	Asche f.	hamu
(Vulcanus, i)	volcan m.	Vulkan m.	tűzhányóhegy
caverna, ae f.	caverne f.	Höhle f.	barlang
fossa, ae f.	fosse f.	Graben m.	árok
limus, i m.	limon m.	{ Lehm m.	iszap, agyag
		{ Schlamm m.	
provincia, ae f.	provence f.	Provinz f.	tartomány
paeninsula, ae f.	péninsule f.	Halbinsel f.	félsziget
fundus, i m.	fond m.	Grund m.	talaj
firmamentum, i n.	firmament m.	Firmament n.	égbolt
finis, is m.	fin f.	Ende n.	vég, határ

VIII. Idő.

tempus, oris n.	temps m.	Zeit f.	idő
dies, ei m.)			
diurnus ³)	jour m.	Tag m.	nap
medius dies)			
meridies, ei m.)	midi m.	Mittag m.	dél
vesper, i m.	vêpre m.	(Vesper f.	este
		(Abend m.	
nox, ctis f.	nuit f.	Nacht f.	éj
aetas, tis f.	âge m.	Alter n.	kor
annus, i, m.	an m.	Jahr n.	év
mensis, is m.	mois m.	Monat m.	hónap
hora, ae f.	heure f.	Stunde f.	óra
saeculum, i n.	siècle m.	Jahrhundert m.	évszázad
matutinum, i n.	matin m.	Morgen m.	reggel
primum tem-)			
pus, ver, is) n.	printemps m.	Frühling m.	tavas

aestas, tis f.	été m	Sommer m.	nyár
autumnus, i. m.	automne m.	Herbst m.	ősz
hibernum, i n.	hiver m.	Winter m.	tél
calendarium, ii n.	calendrier m.	Kalender m.	kalendáriom
aurora, ae f.	aurore f.	Morgenröte f.	hajnal
momentum, i n.	moment m.	Moment m.	(mozzanat
minuta(pars)ae f.	minute f.	Minute f.	(pillanat
crepusculum, i n.	crépuscule m.	Dämmerung f.	perc
lux, cis f. lumi-)	lumière f.	Licht n.	szürkület
naria, ium n.)	ombre f.	Schatten m.	világosság
umbra, ae f.	ténèbres f.	Finsternis f.	árnyék
tenebrae, arum f.	canicule f.	Hundstagezeit f.	homály
canicula, ae f.	terme m.	Termin m.	kánikula
terminus, i m.	vent m.	Wind m.	határ(idő)
ventus, i m.	chaleur f.	Hitze f	szél
calor, is m.	fraîcheur f.	Kühle f.	forróság
frigus, oris m.	nue f.	(Nebel m.	hideg
nubes, is) f	pluie f.	(Wolke f.	köd, felhő
nebula, ae) f	tempête f.	Regen m.	eső
pluvia, ae f.	rosée m.	Sturm m.	zivatar
tempestas, tis f.	glace f.	Tau m.	harmat
ros, ris m.	neige f.	Eis n.	jég
glacies, ei f.	tonnerre m.	Schnee m.	hó
nix, vis f.	hier	Donner m.	dörgés
tonitrus, us n.	pruine f.	gestern	tegnap
heri (hesternus ³)	gelée f.	Reif m.	dér
pruina, ae f.		Frost m.	fagy
gelu, us m.			

IX. Állatok.

canis, is m.	chien m.	Hund m.	kutya
catus, i m.	chat m.	Katze f.	macska
vacca, ae f.	vache f.	Kuh f.	tehén
bos, vis m.	boeuf m.	Ochs m.	ökör
caballus, i m.	cheval m.	Gaul m.	ló
asinus, i) m	âne m.	Esel m.	szamár
asellus, i) m			
porcus, i) m.	porc m.	Sau f.	sertés
sus, is) m.	chèvre f.	Ziege f.	kecske
capra, ae f.	agneau m.	Lamm n.	bárány
agnus, i. m.	muscle f.	Maus f.	egér
mus, ris m.	mule f.	Maultier n.	őszvér
mula, ae f.	taureau m.	Stier m.	bika
taurus, i m.	poulain m.	Füllen n.	csikó
pullus (equinus)	poulet m.	Hünchen n.	csirke
pullus, i m.	bête f.	Bestie f.	állat (vad)
bestia, ae f.	loup m.	Wolf m.	farkas
lupus, i m.	ours m.	Bär m.	medve
ursus, i m.			

leo, nis m.	lion m.	Löwe m.	oroszlán
tigris, is m.	tigre m.	Tiger m.	tigris
aper, ri m.	sanglier m.	Eber m.	vadkan
lepus, oris m.	lapin f.	Kaninchen n.	nyúl
ales, itis f.	aile f.	Flügel m.	szárnyas
gallus, i m.	gal m.	Hahn m.	kakas
anser, is m.	oie f.	Gans f.	lúd
pavo, nis m.	paon m.	Pfau m.	páva
cygnus, i m.	cygne m.	Schwan m.	hattyú
turtur, is m.	tourtereau m.	Turteltaube f.	gerle
grus, is f.	grue f.	Kranich m.	daru
corvus, i m.	corbeau m.	Rabe m.	holló
aquila, ae, f.	aigle m.	Adler m.	sas
vultur, is m.	vautour m.	Geier m.	keselyű
ciconia, ae f.	cigogne f.	Storch m.	gólya
anguilla, ae f.	anguille f.	Aal m.	angolna
serpens, tis m.	serpent m.	Schlange f.	kigyó
vermis, is m.	ver m.	Wurm m.	féreg
apis, is f.	abeille f.	Biene f.	méh
vespa, ae f.	guêpe f.	Wespe f.	darázs
piscis, is m.	poisson m.	Fisch m.	hal
cervus, i. m.	cerf m.	Hirsch m.	szarvas
elephas, ntis m.	éléphant m.	Elefant m.	elefánt
pellis, is f.	peau f.	Fell n.	bőr
cornu, us a.	corne f.	Horn n.	szarv
nidus, i m.	nid m.	Nest n.	fészek
ovum, i m.	oeuf m.	Ei n.	tojás
musca, ae f.	mouche f.	Fliege f.	légy
iuba, ae f.	jube f.	Löwenmähne f.	sörény
camelus, i m.	chameau m.	Kameel n.	teve

X. Növények.

herba, ae f. } gramen, nis n. }	herbe f.	Gras n.	növény, fű
planta, ae f.	plante f.	Pflanze f.	palánta
flos, ris m.	fleur f.	Blume f.	virág
semen, nis } satum, i } n.	semaille f.	Saat f.	vetés
fructus, us m.	fruit m.	Frucht f.	termés
folium, ii n.	feuille f.	Blatt n.	levél
ramus, i m.	rameau m.	Ast m.	gally
arbor, is f.	arbre m.	Baum m. (Alber)	fa (nyárfa)
populus, i f.	peuplier m.	Pappel f.	nyárfa
rosa, ae f.	rose f.	Rose f.	rózsa
faseolus, i m.	faséole f.	Fisole f.	paszuly, bab
radix, cis } radicina, ae } f.	racine f.	(Rettig m. (Wurzel f.	gyökér, retek
granum, i n.	graine f.	Korn n.	mag
hordeum, i n.	orge f.	Gerste f.	árpa
avena, ae f.	avoine f.	Hafer m.	zab

frumentum, i n.	froment m.	Weizen m.	gabona, buza
glans, dis f.	gland m.	Eichel f.	makk
pratium, i n.	pré m.	Wiese f.	rét
foenum, i n.	foin m.	Heu n.	széna
pomum, i n.	pomme f.	Apfel m.	alma
pirum, i n.	poire f.	Birne f.	körte
prunum, i n.	prune f.	Pflaume f.	szilva
ficum, i n.	figue f.	Feige f.	füge
castanea, ae f.	châtaigne m.	Kastanie f.	gesztenyefa
cerasus, i f.	cerise f.	Kirsche f.	cseresznye
nux, cis f.	noix f.	Nuss f.	dió
ulmus, i f.	orme m.	Ulme f.	szilfa
platanus, i f.	platane m	Platane f.	plátánfa
quercus, us f.	cerre m.	Eiche f.	tölgy
tilia, ae f.	/ tilleul m.	Linde f.	hársva
pinus, i f.	\ tille f.	Pinie f.	fenyő
truncus, i m.	pin m.	Stamm m.	törzs
cortex, cis m.	tronc m.	Rinde f.	kéreg (codex)
alnus, i f.	écorce f.	Erle f.	égerfa
salix, cis f.	aune f.	Weide f.	fűzfa
laurus, i f.	saule m.	Lorbeer m.	babér
melo, nis m.	laurier m.	Melone f.	dinnye
muscus, i m.	melon m.	Moos n.	moha
virga, ae f.	mousse f.	Gerte f.	vessző
reseda, ae f.	verge f.	Reseda f.	rezeda
fraxinus, i f.	reseda m.	Esche f.	körisfa
cucurbita, ae f.	frêche m.	Kürbis m.	tök
	cucurbite f.		

XI. Ásványok.

aurum, i n.	or m.	Gold n.	arany
argentum, i n.	argent m.	Silber n.	ezüst
cuprum, i n.	cuivre m.	Kupfer n.	réz
plumbum, i n.	plomb m.	Blei n.	ólom
ferrum, i n.	fer m.	Eisen n.	vas
acies, ei f.	acier n.	Stahl m.	acél
stannum, i n.	étain m.	Zinn n.	ón
moneta, ae f.	monnaie f.	Münze f.	érem
aes, ris	airain n.	Erz n.	érc
aeramen, nis } n.			
metallum, i n.	métal m.	Metall n.	fém
lapis, dis m.	lapis m.	Lazurstein m.	azurkő
pulvis, eris m.	poudre f.	Pulver n.	por
sal, is m.	sel m.	Salz n.	só
petra, ae f.	pierre f.	Stein m.	kő
marmor, is n.	marbre m.	Marmor m.	márvány
argilla, ae f.	argile f.	Tonerde f.	agyag
adamas, ntis m.	aimant m.	Diamant m.	gyémánt
ruber ³	rubis m	Rubin m.	rubint

perula, ae) pilula, ae) f.	perle f.	Perle f.	gyöngy
sulfur, is n.	soufre m.	Schwefel m.	kén
gemma, ae f.	gemme f.	Gemme f.	drágakő
calx, cis f.	chaux f.	Kalk m.	mész

XII. Táplálkozás.

panis, is m.	pain m.	Brot n.	kenyér
caro, nis f.	chair f.	Fleisch n.	hús
lac, tis n.	lait m.	Milch f.	tej
farima, ae f.	farine f.	Mehl n.	liszt
caseus, i m.) formaticum, i n.)	fromage m.	Käse m.	sajt
butyrum, i n.	beurre m.	Butter f.	vaj
torta, ae f.	torte) f. tourte)	Torte f.	torta
mel, llis n.	miel m.	Honig m.	méz
fabā, ae f.	fève f.	Bohne f.	bab
vas, is n.	vase m.	Vase f.	váza, edény
buticula, ae f.	bouteille f.	Butte f. Flasche f.	butélia, üveg
gurgēs, tis m.	gorge f.	Gurgel f.	torok
sitis, is f.	soif f.	Durst m.	szomjúság.
vinum, i m.	vin m.	Wein m.	bor
liquor, is m.	liqueur f.	Likör m.	likőr) folyadék)
saccharum, i n.	sucre m.	Zucker m.	cukor
dulcis, e) suavis, e)	doux	süss	édes
mustum, i n.	moût m.	Most m.	must
sicera, ae f.	cidre m.	Cider m.	almabor
amygdala, ae f.	amande f.	Mandel f.	mandula
piper, is n.	poivre m.	Pfeffer m.	bors
fames, is f.	famine f.	Hunger m.	éhség
de ieiunare	déjeuner m.	Frühstück n.	reggeli
coena, ae f.	cène f.	Abendessen n.	estebéd
(potus, i)	pot m.	Topf m.	bögre
elimosina, ae f.	aumône f.	Almosen n.	alamizsna
urna, ae f.	urne f.	Urne f.	urna, korsó
coquus, i m.	cuisinier m.	Koch m.	(szakács
saturare	saturer	sättigen	(kukta jóllakatni

XIII. Öltözet.

vestis, is f.	veste f.	Weste f.	ruha, mellény
tractus, us m.	trait m.	Tracht f.	viselet
luxus, us m.	luxe m.	Luxus m.	fényűzés
pompa, ae f.	pompe	Pomp m.	pompa
modus, i m.	mode m.	Mode f.	mód, divat

habitus, us m.	habit m.	Gewand n.	öltözet
manica, ae f.	manche f.	Ärmel m.	ujjas
camisa, ae f.	camisole f.	Unterjacke f.	ing
(culus, i m.)	(cul m.)	Hose f.	nadrág
	(culotte f)	Pelz, -rock m.	bunda
pellis, is f.	pelisse f.	Gürtel m.	öv
cinctura, ae f.	ceinture f.	Kappe) f.	sapka
cuppa, ae f.	coiffe f.	Haube) f.	
pecten, nis n.)	peigne m.	Kamm m.	fésű
coma, ae f.)	chaine f.	Kette f.	karkötő, lánc
catena, ae f.	manteau m.	Mantel m.	köpönyeg
mantellum, i n.		Plastron n.	(gipszlemez
plastrum, i n.	plâtre m.	parfümieren	(flastrom
perfumare	parfumer		illatosítani

XIV. Irodalom, tudomány, művészet.

litteratura, ae f	littérature f.	Literatur f.	irodalom
auctor, is m.	auteur m.	Autor m.	szerző
epistula, ae f.	épître f.	Epistel f.	költői levél
scriptum i n.	écrit m.	Schrift f.	irat
parabola, ae f.	parole f.	Spruch m.	példázat
studium, ii n.	étude f.	Studie f.	tanulmány
pressum, i n.	presse f.	Presse f.	sajtó, prés
sermo, nis m.	sermon m.	Rede f.	beszéd
oratio, nis f.	oraison f.	Rede f.	beszéd
fabula, ae f.	fable f.	Fabel f.	mese
verbum, i n.	verbe m.	Wort n.	szó
conceptus, us m.	concept m.	Konzept m.	fogalmazvány
principium, ii n	principe m.	Prinzip n.	alapok, elv
tinctura, ae f.	teinture f.	Farbe, Tinte f.	tinta, festék
punctum, i n.	point m.	Punkt m.	pont
cultus, us m.	culte m.	Kultus m.	tisztelet
cultura, ae f.	culture f.	Kultur f.	kultúra
series, ei f.	série f.	Serie f.	sor
doctrina, ae f.	doctrine f.	Lehre f.	tan
doctor, is n	docteur m.	Doktor m.	doktor
syllabus, i n.	syllabe f.	Silbe f.	szótag
metrum, i n.	mètre m.	Metrum n.	inérték
opus, eris n.	oeuvre f.	Opus, Werk n.	mű
versus, us m.	vers m.	Vers m.	vers
scientia, ae f.	science f.	Wissenschaft f.	tudomány
liber, ri m.	livre m.	Buch n.	könyv
textus, us m.	texte m.	Text m.	szöveg
forma, ae f.	forme f.	Form f.	forma, alak
sapiens, tis m.	savant m.	Gelehrte m.	tudós
iurisprudentia, ae	jurisprudence f.	Jurisprudenz f.	jogtudomány
historia, ae f.	histoire f.	Historie f.	történelem
medicus, i m.	médecin m.	Arzt m.	orvos

theatrum, i n.	théâtre m.	Theater n.	színház
actus, us m.	acte m.	Akt m.	felvonás
scaena, ae f.	scène f.	Scene f.	jelenet
ironia, ae f.	ironie f.	Ironie f.	gúny
humor, is m.	humeur f.	Humor m.	kedély
charta, ae f.	carte f.	Karte f.	kártya
poeta, ae f.	poète m.	Dichter m.	költő
poesis, is f.	poésie f.	Poesie f.	költészet
actor, is m.	acteur m.	Schauspieler m.	színész
pictor, is m.	peintre m.	Mahler m.	festő
pictura, ae f.	peinture f.	Mahlerkunst f.	festészet
ars, tis f.	art m.	Kunst f.	művészet
sapor, is m.	saveur f.	Geschmack m.	izlés
sculptor, is m.	sculpteur m.	Bildhauer m.	képfaragó
sculptura, ae f.	sculpture f.	Bildhauerkunst f.	szobrászat
color, is m.	couleur f.	Farbe f.	szin
chorda, ae f.	corde f.	Saite f.	húr
tactus, us m.	tact m.	Takt m.	ütem
imago, inis f.	image f.	Bild n.	kép
concer-(ta)-tus ³	concert m.	Konzert n.	hangverseny
musica, ae f.	musique f.	Musik f.	zene
renasci)			
renascens)	renaissance f.	Renaissance f.	újjászületés
diurnale, is n.	journal m.	Journal n.	napilap
cedula, ae f.	cédule f.	Zettel m.	cédula
legenda, orum n.	légende f.	Legende f.	legenda
centrum, i n.	centre m.	Zentrum n.	középpont
figura, ae f.	figure f.	Figur f.	idom
genus, eris n.	genre m.	Genre n.	faj
discursus, us m.	discours m.	Diskurs m.	társalgás
stylus, i m.	style m.	Styl m.	stilus

XV. Politika, jog, hivatalok, rangok.

respublica, ae f.	république f.	Republik f.	köztársaság
status, us m.	état m.	Staat m.	állam
patria, ae f.	patrie f.	Vaterland n.	haza
constitutio, nis f.	constitution f.	Konstitution) f.	alkotmány
corona, ae f.	couronne f.	Verfassung)	
imperium, i n.	empire m.	Krone f.	korona
lex, gis f.	loi f.	(Macht f.	birodalom
fiscus, i m.	fisc m.	(Kaisertum n.	hatalom
sceptrum, i n.	sceptre m.	Gesetz n.	törvény
signum, i n.	signe m.	Fiskus m.	kincstár
rex, gis m.	roi m.	Zepter n.	kormánypálca
regina, ae f.	reine f.	Zeichen n.	jelvény
regens, tis m.	régent m.	König m.	király
princeps, ipis m.	prince m.	Königin f.	királynő
dux, cis m.	duc m.	Regent m.	kormányzó
		Prinz m.	fejedelem
		Herzog m.	herceg

comes, itis m.	comte m.	Graf m.	gróf
cancellarius, i m.	chancelier m.	Kanzler	kancellár
minister, ri m.	ministre m.	Minister m.	miniszter
praefectus, i m.	préfet m.	Präfek m.	főnök
praeses, idis m.)		Präses)	
praesidens, tism.)	président m.	Präsident) m.	elnök
senator, is m.	sénateur m.	Senator m.	szenátor
senatus, us m.	sénat m.	Senat m.	tanácsgyűlés
ensor, is m.	censeur m.	Zensor m.	ensor, vizsgáló
census, us m.	cens m.	Zins)	
		Zensus) m.	bér, adó
censura, ae f.	censure f.	Zensur f	vizsgálat
residens)		Residenz f.	székhely
residentia)	résidence f.	Linzenz f.	engedély
licentia, ae f.	licence f.	Richter m.	biró
iudex, cis m.	jug m.	Magistrat m.	(előljáró
magistratus, us m.	magistrat m.	Sekretär m.	(főbttisztviselő
secretarius, i m.	secrétaire m.	Adjutant m.	titkár
adiutans, tis m.	adjutant m.	Assistent m.	segédtiszt
assistens, tis m.	assistant m.	Pastor m.	segédtisztviselő
pastor, is m.	pasteur m.	Ehre f.	(pásztor
honor, is m.	honneur m.	Majestät f.	(lelkész
maiestas, tis f.	majesté f.	Autorität f.	tisztelet
auctoritas, tis f.	autorité f.	Wahrheit f.	főlség
veritas, tis, f.	vérité f.	Justiz f.	tekintély
iustitia, ae f.	justice f.	Freiheit f.	igazság
libertas, tis f.	liberté f.	Brüderlichkeit f.	igazságosság
fraternitas, tis f.	fraternité f.	Gleichheit f.	szabadság
aequalitas, tis f.	égalité f.	Patent n.	testvériség
(patens, tis)	patent m.	Instanz f.	egyenlőség
instantia, ae f.	instance f.	Dekret n.	(szabadalom
decretum, i n.	décret m.	Kontrakt m.	(rendelet
contractus, us m.	contrat m.	Eidschwur m.	kérvény
sacramentum, i n.	serment m.	Ursache f.	határozat
causa, ae f.	cause f.	Resultat f.	szereződés
resultatum, i n.	résultat m.	Legat m.	eskü
legatus, i m.	légat m.	Institut n.	ügy, ok
institutum, i n.	institut m.	Verbrechen n.	végeredmény
crimen, nis n.	crime m.	kriminal	követ
criminalis, e.	criminal	Jubeljahr n.	intézet
iubilaeum, i n.	jubilé m.	Prozess m.	bűntény
processus, us m.	procès m.	Notär m.	bűntetőjogi
notarius, i m.	notaire m.	Konferenz f.	jubileum
conferentia, ae f.	conférence f.	suverän	pör, jogi eljárás
superanus ³	souverain	Advokat m.	jegyző
advocatus, i m.	avocat m.	Konflikt m.	értekezlet
conflictus, us m.	confit m.	Diplomatie f.	(legfelső
diplomatia, ae f.	diplomatie f.		(fejedelmi
			ügyvéd
			összetűzés
			államügyek
			vezetése

patronatus, us m. praestigiae, arum f.	patronage m. prestige m.	Patronat m. Blendwerk n.	kegyuraság (varázs (szemfényvesztés (próba (bizonyíték (háromszínű (zászló megtorlás (kártalanítás (fölmentés botrány
proba, ae f.	preuve f.	(Probe f. (Beweism.	
tricolor, is (revindicare)	tricolor m. revanche f.	Trikolore f. Revanche f.	
indemnitas, tis f.	indemnité f.	Indemnität f.	
scandalum, i n.	scandale m.	Skandal m.	

XVI. Ipar, kereskedelem.

fabrica, ae f. machina, ae f. librarius, ii m.	fabrique f. machine f. libraire m.	Fabrik f. Maschine f. Buchhändler m.	gyár, műhely gép könyvtár könyvekkel házalni
collo portare	colporter	kolportieren	mérték kőb ipar kovács ácsmunka
mensura, ae f. cubus, i m. industria, ae f. faber, ri m. carpentum i n. carpentarius, ii m. vitrum, i n. fundamentum, i n. piscator, is m.	mesure f. cube m. industrie f. faber m. charpente f. charpentier m. vitre f. fondement m. pêcheur m.	Mensurf., Mass n. Kubik m. Industrie f. Schmied m. Zimmerwerk n. Zimmermann m. Glas n. Fundament n. Fischer m. Wirt) Gast) m. Möbel n. Börse f. Tribut m. Pension f. Wert m. Preis m. köstlich	ács ács üveg alap halász gazda bútor börze adó nyugdíj, ellátás érték becsérték értékes vegyeskeres- kedés zsák súly
hospes, tis m. mobilia, um n. bursa, ae f. tributum, i n. pensio, nis f. valor, is m. praetium, ii n. praetiosus ³ (species)	hôte m. meuble m. bourse f. tribut m. pension f. valeur f. prix m. précieux épice f.	Spezerei f. Sack m. Gewicht n. Pfund n. Grad m. Quantität f. Spielraum m. Höhe f. Brücke f. Weg m. Schiff n. Anker m.	font fok mennyiség szélesség, tér magasság hid út hajó horgony
saccus, i m. pondus, eris m. libra, ae f.) pondo) gradus, us m. quantitas, tis f. latitudo, inis f. altitudo, inis f. pons, tis m. via, ae f. navis, is f. ancora, ae f.	sac m. poïds m. livre f. grade m. quantité f. latitudo f. altitude f. pont m. voie f. nef f. ancre f.		

currus, us m.	courriau m.	Wagen m.	szekér
carrus, i m.	charrette f.	Karren m.	taliga
cursus, us m.	course f.	Kurs m.	futás, árfolyam
cadus, i m.	cade m.	Kade m.	kád
(positus)	poste f.	Post f.	pósta
commercium, i n.	commerce m.	Handel m.	kereskedelem
commercialis, e	commercial	kommerciell	kereskedelmi
negiator, is m.	négociateur)	Handelsmann m.	kereskedő
mercator, is)	négociant) m.		
mercarius, ii) m.	mercier m.	Kaufmann m.	kereskedő
(mercans, tis)	mercantile	merkantil	üzleti, kereske-
commissus, i m.	commis m.	Kommis m.	delmi
debitor, is m.	débiteur m.	Schuldner m.	segéd
creditor, is m.	créancier m.	Gläubiger m.	adós
creditum, i n.	crédit m.	Kredit m.	hitelező
capsa, ae f.	caisse f.	Kasse f.	hitel
pensare	peser	abwiegen	kassza, pénztár
quietantia, ae f.	quittance f.	Quittung f.	mérni
usura, ae f.	usure f.	Wucher m.	nyugtatóvány
fraus, dis f.	fraude f.	Betrug m.	uzsora
pro + centum	pour + cent m.	Prozent m.	csalás
(reddere)	rentier m.	Rentier m.	százalék
factura, ae f.	facture f.	Faktur f.	tőkepénzes
pecunia, ae f.	pécune f.	Geld n.	árújegyzék
flos, ris f.)	florin m.	Gulden m.	pénz
florenus ³)	denier m.	Heller m.	forint
denarius, i m.	trésor m.	Ärar n.	dénár, fillér
aerarium, i n.)	couvert m.	Couvert n.	kincstár
thesaurus, i m.)	rame f.	Ruder n.	(boríték
coopertorium, i n.	extractum, i n.	Extrakt m.	(koperta
remus, i m.			evező
extractum, i n.			kivonat

XVII. Hadsereg.

ad arma!	alarme f.	Alarm m.	lárma, riadó
victoria, ae f.	victoire f.	Sieg m.	győzelem
triumphus, i m.	triomphe m.	Triumph m.	diadal (tromf)
gloria, ae f.	gloire f.	Ruhm m.	dicsőség
militia, ae f.	milice f.	Kriegswesen n.	katonaság
militaris, e	militaire	militärisch	katonai
regimen, inis)	régiment m.	Regiment n.	ezred
regimentum, i) n.	général m.	General m.	tábornok
(generalis, e)	empereur m.	(Imperator m.	(hadvezér
imperator, is)	commander	(Kaiser m.	(császár
caesar, is) m.	commander	kommandieren	vezényelni
commendare	(ommandant)	Kommandant m.	parancsnok
commendator,	(commandeur) m.		
is m.			

(infans, tis)	infanterie f.	Infanterie f.	gyalogság
(caballus, i)	cavallerie f.	Kavallerie f.	lovasság
(fluctus, us)	(flot m.	(Flut f.	(hullám
marinus ³	(flotte f.	(Flotte f.	(hajóhad
exercere	marine f.	Marine f.	tengerészet
uniformis, e	exercer	exerzieren	gyakorolni
invalidus ³	uniform m.	Uniform f.	egyenruha
rebellis, e	invalide	invalid	rokkant
pax, cis f.	rebelle	rebellisch	lázadó
arma, orum n.	paix f.	Friede m.	frigy, béke
turba, ae f.	arme)	Waffe)	(fegyver
(cum + panis)	armée) f.	Armee) f.	(haderő
(canna, ae f.)	troupe f.	Truppe f.	csapat
ordo, inis m.	compagnie f.	Kompagnie f.	(század
praepositus, i m.	canon m.	Kanone f.	(kompánia
(exquadrare)	ordre m.	(Befehl m.	ágyú
quadrum, i m.	prévôt m.	(Ordre f.	parancs
munitio, nis f.	escadre f.	Profoss m.	porkoláb
retroire)	cadre m.	Geschwader n.	hajóraj
retroitus, m.)	munitio f.	Kadre m.	négyszög, keret
depositum, i n.	retraite f.	Munitio f.	lőszer
(parcus, i)	dépôt m.	Retraite f.	takarodó
exclator, is m.	parc m.	Depot n.	raktár
officium, i n.)	éclairer m.	Park m.	park, telep
officialis, is m.)	officier m.	Aufklärer m.	földéritő
providenda,	(provident)	Ofizier m.	tiszt
orum n.	réserve f.	Proviant n.	élelem, készlet
(reservare)	armer	Reserve f.	tartalék
armare	moniteur m.	bewaffnen	fölfegyverezni
monitor, nis m.	train m.	Monitor m.	jelzőhajó
(trahere)		Train m.	vonat

XVIII. Névmások.

ego	je	ich	én
tu	tu	du	te
is, ea, id)	il, elle	er, sie, es	ő
ille, illa, illud)	nous	wir	mi
nos	vous	ihr	ti
vos	ils, elles	sie	ők
ei, eae, ea			
illi, ae, a			
	*	*	
meus ³	mon, ma	mein ³	enyém
tuus ³	ton, ta	dein ³	tied
eius, (suus ³)	son, sa	sein ³ , ihr ³	ővé, (magáé)

noster ³ vester ³ eorum, illorum	notre votre leur	unser ³ euer ³ ihr ³	mienk tietek övék
	*	*	
hic, haec, hoc qui, quae, quod quis, quid ³ qualis, e talis, e alter ³ nullus ³	ce, (cet) cette qui qui? quel, -le tel, telle (autre ³ (autrui nul, nulle	dieser ³ der, die, das, (welcher ³) wer? welcher ³ solcher ³ der, die, das an- dere niemand	ez aki, amely, ami ki? milyen ilyen, olyan a másik senki, egy se

XIX. Számfogalmak.

unus ³ duo, ae, o tres, ia quatuor quinque sex septem octo novem decem viginti triginta quadraginta quingenta sexaginta septuaginta octoginta nonaginta centum ducenti, ae a... mille, ia duo milia...	un, -e deux trois quatre cinq six sept huit neuf dix vingt trente quarante cinquante soixante soixante — dix quatre — vingt quatre-vingt-dix cent deux cent (s)... mille deux mille...	eins zwei drei vier fünf sechs sieben acht neun zehn zwanzig dreissig vierzig fünfzig sechzig siebzig achtzig neunzig hundert zweihundert... tausend zweitausend...	egy kettő három négy öt hat hét nyolc kilenc tiz húsz harminc negyven ötven hatvan hetven nyolcvan kilencven száz kétszáz... ezer kétezer...
	*	*	
primus ³ secundus ³ tertius ³ quartus ³ quintus ³ sextus ³ septimus ³ octavus ³ novus ³ decimus ³ ...	premier le, la (second (deuxième troisième quatrième cinquième sixième septième huitième neuvième dixième...	erste der, die das zweite dritte vierte fünfte sechste siebente achte neunte zehnte...	első második harmadik negyedik ötödik hatodik hetedik nyolcadik kilencedik tizedik...

vigesimus ³	vingtième	zwanzigste	huszadik
tricesimus ³	trentième	dreissigste	harmincadik
quadragesimus . ³	quarantième . . .	vierzigste . . .	negyvenedik . . .
centesimus ³	centième	hundertste	századik
millesimus ³	millième	tausendste	ezredik
	*	*	
simplex, cis	simple	einfach	egyszerű
duplex	double	zweifach	kétszeres
triplex	triple	dreifach	háromszoros
quadruplex	quadruple	vierfach	négyszeres
quintuplex . . .	quintuple . . .	fünffach . . . *	ötszörös . . .
multiplex . . .	multiple . . .	vielfach . . .	sokszoros . . .
	*	*	
par, is	paire f.	Paar m.	pár
impar, is	impair e	unpaarig	páratlan
numerus, i m.	nombre m.	Nummer f.	szám
pars, tis f.	part f.	Teil m.	rész
totus ³	tout	ganz	egész
solus ³	seul	allein, einzig	egyedüli
summa, ae f.	somme f.	Summe f.	összeg
paucus ³	peu	wenig	kevés

XX. Melléknevek.

antiquus ³	antique	antik	régi, ódon
commodus ³	commode	kommode	kényelmes (szabott (kitűzött
fixus ³	fix	fest	igaz
verus ³	vrai	wahr	tiszta
clarus ³	clair	klar	(kedves (becses
carus ³	cher	wert	gyermekes
nativus ³	naïf	naïv	jóllakott
saturus ³	saturant	satt	hosszú
longus ³	long	lang	új
novus ³	neuf	neu	(helyes (igazságos
iustus ³)	juste	richtig	
rectus ³)			
vanus ³)	vain	Wahn m.	hiú, ábránd
(vanitas))			
falsus ³	faux	falsch	hamis
directus ³	direct	direkt	egyenes
perfectus ³	perfait	perfekt	befejezett
purus ³	pur	pur, rein	tiszta (aggodalmas (aggodalom
anxius ³	anxiété f.	ängstig	magán
privatus ³	privé	privat	rőt, vörös
ruber ³	rouge	rot	előkelő
nobilis, e	noble	nobel	kurta, rövid
curtus ³	court	kurz	derék
probus ³	brave	brav	

brevis, e	bref, brève	kurz	rövid
rarus ³	rare	selten, rar	ritka
pauper, is	pauvre	arm	szegény
splendidus ³	splendide	splendid	bőkezű
vivus ³	vif	lebendig	eleven
severus ³)	sévère	streng	szigorú
strictus ³)		(verschieden	
diversus ³	divers	(divers	különböző
superbus ³	superbe	stolz	gőgös
barbarus ³	barbare	barbarisch	barbár
avarus ³	avare	habsüchtig	kapzsi
saevus ³	sauvage	wild	vad
mirabilis, e	merveilleux	wunderbar	csodálatos
similis, e	similaire	gleichartig	hasonló
vagabundus ³	vagabond	wagabund	kósza
grandis, e	grand	gross	nagy
consequens, tis	conséquent	konsequent	következetes
validus ³	valide	kräftig	erős
sublimis, e	sublime	erhaben	főnséges
publicus ³	public	öffentlich	nyilvános
confidens, tis	confident	konfident	bizalmaskodó
obscurus ³	obscur	(finster	homályos
exquisitus ³	exquis	(obskur	válogatott
gravis, e	grave	auserlesen	súlyos
terribilis, e	terrible	schwer	borzasztó
tristis, e	triste	furchtbar	bús
turpis, e	turpe	betrübt	rút
facilis, e.	facile	schändlich	könnyű
utilis, e	utile	leicht	hasznos
bonus ³	bon	nützlich	jó
malus ³	(mal m.)	gut	rossz
beatus ³	béat	schlecht	(boldog
bellus ³	belle, beau	(fromm	(jámbor
promptus ³	prompt	(glücklich	(szép
fortis, e	fort	schön	
curvus ³	courbe	(prompt	szolgálatkész
calvus ³	chauve	(diensteifrig	bátor
raucus ³	rauque	tapfer	görbe
levis, e	léger	krumm	kopasz
acer, is, e	âcre	kahl	durva, rekedt
nocturnus ³	nocturne	rauh	könnyű
dexter ³	dextre	leicht	könnyű
sinister ³	sinistre	scharf	csipős
		nächtlich	éjjeli
		recht	jobbkezfelőli
		link	balkézfelőli
		(grösser	
maior, us	(majeur	(Meier m.	(nagyobb
	(maire m.	(Bürger-	(majoros
		(meister m.	(polgármester

XXI. Igék.

applaudere	applauder	applaudieren	tapsolni
ridere	rire	lachen	nevetni
curare	curer	kurieren	gyógyítani
decorare	décorer	dekorieren	diszítani
plorare	pleurer	plärren	sírni
monere)			
advertere)	avenir	mahnen	inteni
miscere	mêler	mischen	keverni
volo, velle	vouloir	wollen	akarni
edere)			
manducare)	manger	essen	enni
plorare)			
flere)	pleurer	flehen	esdekelni
consuere)			
nerere)	coudre	nâhen	varrni
agere	agir	handeln	cselekedni
venire	venir	kommen	jönni
existere	exister	existieren	létezni
vivere	vivre	leben	élni
fluere	fluer	fliessen	folyni
pressare	presser	pressen	szorongatni
pendere)		(spendieren	(ajándékozni
dispensare)	dispenser	(dispensieren	(feloldani
trahere	traîner	tragen	vinni
scribere	écrire	schreiben	írni
facere	faire	machen	csinálni
habere	avoir	haben	birni
esse	être	sein	lenni
stringere	tricoter	stricken	kötni
claudere	clorre	schliessen	zárni
legere	lire	lesen	olvasni
salutare)			
gratulari)	saluer	gratulieren	üdvözölni
		(sagen	
dicere	dire	(dichten	mondani
donare	donner	geben	adni
pectinare)			
comere)	peigner	kâmmen	fésülni
regnare	régner	regieren	uralkodni
mori	mourir	sterben	meghalni
regulare	régler	regulier en	igazgatni
protegere	protéger	protegiieren	pártfogolni
molere	moudre	mahlen	őrölni
amare)			
libere)	aimer	lieben	szeretni
coquere	cuire	kochen	főzni
spatiari	promener	spazieren	sétálni
punire	punir	strafen	büntetni
			(kimélni
parcere	épargner	sparen	(takarékoskodni

lavare	laver	waschen	mosni
credere	croire	glauben	hinni
subvenire	souvenir	erinnern	emlékezni
sustinere	soutenir	stützen	támogatni
pingere	peindre	malen	festeni
sperare	espérer	hoffen	remélni
ignorare	ignorer	ignorieren	(mellőzni (nem tudni
imponere	imposer	imponieren	(rátenni (fölényvel bírni
disponere	disposer	disponieren	(elhelyezni (szétszítani
demonstrare	démontrer	demonstrieren	(megmutatni (bizonyítani
consultare	consulter	konsultieren	tanácsot kérni
conservare	conserver	konservieren	megtartani
apprehendere	apprendre	begreifen	meg-, fölfogni
disputare	disputer	disputieren	vitatkozni
conversari	converser	konversieren	társalogni
serere (satus)	semer	säen	vetni
munire	munir	ausrüsten	(erősíteni (felszerelni
consentire	consentir	zustimmen	egyetérteni
referre	référer	referieren	előadni
reducere	réduire	reduzieren	visszavezetni
illustrare	illustrer	illustrieren	megvilágítani
bibere	boire	trinken	inni
dormire	dormir	schlafen	aludni
renasci	renaître	wieder geboren	újjászületni
sequi	suivre	folgen	követni
correspondere	correspondre	korrespondieren	(válaszolni (levelezni
vendere	vendre	verkaufen	eladni
currere	courir	laufen	futni
videre	voir	sehen	látni
forare	forer	bohren	fúrni
metere	moissonner	mähen	aratni
portare	porter	bringen	hozni
profanare	profaner	profanieren	szentségtele- níteni
praedicare	prêcher	(predigen (sprechen	szónokolni
tonare	tonner	donnern	dörögni
sapere	savoir	wissen	(tudni
valere	valoir	gelten	(érteni érni

Ádatok az intézet 1910/11. tanévi történetéhez

1. A tanév megkezdése. Az 1910/11. tanévre szóló beiratkozásokat 1910. évi június hó 30-án, július hó 1, 2, 3, 4. és 5-én, továbbá szeptember hó 1, 2. és 3-án végeztem. Az I. osztályba jelentkező, 12 évesnél idősebb tanulók szüleivel tudattam, hogy a felvétel feltételesen történik. A felvételi-, javító-, pótló- és magánvizsgálatokat augusztus hó 30. és 31-én tartottuk. Az iskolaév megnyitó-ünnepélye szeptember hó 4-én volt. Szeptember hó 5-én közöltük a tanulókkal az intézet „Rendtartási szabályait“, az órarendet és más tudnivalókat; ezekután megkezdődött a rendes tanítás, amely 1911. évi június hó 12-ig tartott.

2. Iskolai ünnepélyek, istentiszteletek.

Szeptember hó 4-én: „Veni Sancte“. Istentisztelet után a tanuló-ifjuság a tornaterembe vonult, ahol a Himnusz eléneklése után az igazgató ünnepi beszéddel megnyitotta az iskolai évet, végül az ifjuság elénekelte a Szózatot.

Október hó 4-én: Ő felsége nevenapján hálaadó istentisztelet.

Október hó 6-án: Az aradi vértanúk emlékére gyászmise, utána a Berzsenyi körben Mulzer János VIII. osztályu tanuló tartott emlékbeszédet.

November hó 19-én: Boldogult Erzsébet királynénk emlékére istentisztelet, utána gyászünnepély a következő műsorral:

1. Gyászdal. Énekli az ifjuság.
2. „Szeptember végén“ Petőfitől. Szavalja Lederer Ferenc VI. o. t.
3. Faragó József tanár ünnepi beszéde.
4. Himnusz. Énekli az ifjuság.

Március hó 15-én: Ifjusági ünnepély a következő műsorral:

1. Fohász. Ébresztő Nagy Józseftől. Énekli az ifjuság.
2. Mulzer János VIII. oszt. tanuló felolvasása.
3. „Levél Arany Jánoshoz“ Petőfitől. Szavalja Heuffel Rezső VIII. o. t.
4. Rákóczi induló. Énekli az ifjuság.

Április hó 21-én: Az 1848-iki törvények szentesítésének emlékére istentisztelet, utána iskolai ünnepély a következő műsorral:

1. „Ima a hazáért“ Bánk bánból Erkel Ferencről. Énekli az ifjuság.
2. „Magyarnak lenni“ Sajó Sándortól. Szavalja Mulzer János VIII. o. t.
3. Ünnepi beszéd. Tartja Krcselics László tanár.
4. Fohász és ébresztő Nagy Ferencről. Énekli az ifjuság.

Május hó 18-án: A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszterium által elrendelt békenap jelentőségét Müller József dr. tanár méltatta a felsőbb osztályu tanulók előtt.

Junius hó 8-án: A koronázás 44-ik évfordulója alkalmával hálaadó istentisztelet, utána iskolai ünnepély a következő műsorral:

1. Szent az érzet. Énekli az ifjuság.
2. Ünnepi beszéd. Tartja Gerő Árpád tanár.
3. Ima a hazáért. Énekli az ifjuság.

Junius hó 29-én: „Te Deum“. Istentisztelet után a tornateremben egybegyűlt ifjuság elénekelte a Szózatot és az igazgatónak a tanévet bezáró beszéde után a Himnuszt.

3. Változások a tanári karban. Főtisztelendő Koller Mátyás róm. kath. hitoktató szárazvámi plébánossá választván meg, a hitoktatói állásáról lemondott, helyére a győri püspök Ő méltósága Lang József helybeli kar káplánt nevezte ki hitoktatónak.

A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszterium 127528/1910. szám alatt kelt rendeletével a III. osztály párhuzamosítását engedélyezvén, egyszersmind új tanerőül Krcselics László okleveles középiskolai tanárjelöltet alkalmazta.

Kócza Géza rendes tornatanító saját kérelmére az aradi főreáliskolához áthelyeztetvén, az így megüresedett tornatanítói állásra a nm. Miniszterium 27956/1911. sz. a. kelt rendelettel Révész János okleveles tornatanítót alkalmazta.

Lenk Jenő tanárjelölt gyakorlati évét Bella Lajos és Német Jakab tanárok vezetése mellett töltötte. 1911. évi március hó 15-től Német Jakab tanártól átvett heti 5 órában önálló működéssel tanított.

4. Hivatalos látogatások. Méltóságos szalai Barkóczy Sándor báró dr. miniszteri tanácsos úr, 1911. évi március hó 23. és 24-én megvizsgálta az intézet épületét, amely alkalommal egyes előadási órákon is jelen volt.

Nagyságos veszprémi Városy Tivadar, tankerületi főigazgató úr 1910. évi december hó 14—17-ig végezte intézetünkben hivatalos látogatását, december hó 17-én tartott főigazgatói értekezleten közölte észrevételeit a tanári karral. Junius hó 21. és 22-én tartott érettségi vizsgálatokon elnökölt. Ugyancsak az érettségi vizsgálatokon, mint miniszteri biztos jelen volt Kunfalvy Rezső budapesti állami főgimnáziumi tanár úr.

Balog Mór budapesti állami főreáliskolai tanár úr, az országos közoktatási tanács szakértője, április hó 27—29-ig a mennyiségtan és természettan tanításának módszerét és eredményét, különösen pedig a természettan nak kísérleti alapon való kezelését figyelte meg.

5. Értekezlet volt: 1 főigazgatói, 1 érettségi, 17 rendes, 13 rendkívüli.

6. Tankönyvváltoztatás. A jövő tanévben a VIII. osztályban Wagner: Algebra helyett folytatólagosan Beke: Algebra lesz behozva.

7. Fegyelmi állapot. A fegyelem kielégítő volt. A fegyelmi büntetésekről a szülők mindig értesültek. Fentartom abbéli panaszomat, hogy a

házi nevelés, különösen a „szállásadók“ részéről gyakran alig vagy éppen semmit sem támogatja az iskola működését, sőt annak néha egyenesen ellene tör.

8. **Felmentések.** A tank. kir. főigazgatóság a tornászati alól 26 tanulót, a rajz technikai része alól 4 tanulót mentett fel hosszabb időre; az intézeti orvos bizonyítványa alapján pedig rövid időre 11 tanulót mentettem fel a tornázás alól

9. **Egészségügy.** Leszner Rudolf dr. iskolaorvos, megvizsgálta a tanév kezdetén az összes tanulókat egészségük, testtartásuk, látó és hallóképességük és tisztaságukra nézve. Megjegyzéseit és kifogásait közvetlenül közölte a tanulókkal. Közellátó volt 22, nagyot halló egy fülén 4, valamelyest magasabb bal vállú 10, magasabb jobb vállú 2. A tanév folyama alatt vizsgált azonkívül 41 hibás testű és beteges, úgyszintén gyöngge látóerejű tanulót a torna, illetőleg a rajz alól kért fölmentésük okából. Hetenkint legalább egyszer, de rendszeren többször megfordult a tanítási ideje alatt az iskolában, hogy a jelentkező betegeket megvizsgálja s szükség esetében segítséget nyújtson. Több betegesedési és balesetben orvosi kezelésben részesítette a tanulókat. A nem soproni illetőségű tanulók lakásait megsejmelte s azokról jelentést tett. Ujraoltatott 30. Trachomás nem volt.

10. **A VIII. osztály vizsgálatait** május hó 9—13-ig, az I VII. osztály vizsgálatait pedig június hó 13—24-ig tartottuk.

11. **Ajándékok.** A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszteriumtól: A magyar University Extension és előkészítő intézményeinek évkönyve 1907/8. VII. évfolyam. 92355. sz. r. Magyarország közoktatásügye 1909-ben. Jó egészség. Magyarország. 87086. sz. r.

A m. kir. országos meteorológiai és földmágnességi intézettől: Utasítás földrengések megfigyelésére.

Kovács Ignác kanonoktól: Borsmonostori apátság története.

Jelentés Sopron vármegye 1909. évi állapotáról.

Lasz Samu dr.-tól: Két érdekes polyhistorról.

Hauser Károly nyug. tanár hagyatékából az intézetet ábrázoló színes kép keretben.

Wallner Ignác dr. igazgatótól: J. Marton: Versuch einer ausf. prakt. ungar. Sprachlehre für Deutsche. Dr. Ludwig Büchner: Kraft und Stoff. Syntaxis ornata. Tripartiti seu de analogia linguarum libelli continuatio I. Carl Glückmann: Kritische Studien im Bereiche der Fundamentalanschauungen der theor. Chemie.

Carcharodon megalodon foga. Borostyánlévél lenyomata. Ós mészmotha lenyomata Amm. cryptoceras. Congeria ungula capr. Elephas primigenius zápfog. Turitella archimedes. Pecten latissimus. Lemna elegans foga Cardium apertum. Carcharias megalodon.

Gerő Árpád tanártól; A paleontológiai gyűjtemény számára 88 drb kövületet. A közettani szertár számára 21 drb különböző csiszolt kövületet.

Röttig Gusztáv és Fia cég az Alduna térképét és a kirándulás részletes uti tervét díjtalanul készítette minden tanuló részére.

A szabadkézi rajzszerár részére ajándékoztak:

a) Hauser Károlynak, iskolánk volt tanárának hagyatékából: az anatómiához 4 drb, az emberi alakhoz 7 drb, emberi fejhez 3 drb, láb- és kézfejhez 4 drb, lóbonctanhoz 4 drb, oroszlanfejhez 1 és reliefékiélményekhez 7 drb, gipszminta, ezekenkívül 74 drb különféle lapminta. Összesen 104 drb.

b) rajztáblát: a II. osztályból: Finda Imre, Gerstl Gyula, Rátskay Sándor, Schiller Ferenc; a III. osztályból: Friebert Lipót; a IV. osztályból: Dux György és Figdor Ignác; a VIII. osztályból: Fischer Imre, Horvát József, Mechle József, Pintér Ferenc, Weltner András; — c) díszített husvéti tojáást: az I. A-osztályból: Fröhvirth Sándor 1, Hoffmann Sándor 2, Lengyel István 1, Schatovich Jenő 1 darabot; a II. A-osztályból: Kóh József 1 darabot; a II. B-osztályból: Györváry Gyula 3 darabot; a III. A-osztályból: Michl Ottmár 2, Szekendi György 2, Töpler Lajos 2 darabot; a III. B-osztályból: Reiber Endre 1, Reumann Géza 2, Wechsler János 2 darabot; a IV. osztályból: Bauer Imre 1, Lapitz Ferenc 1, Steiner László 2, Varga Imre 1 darabot; az V. osztályból: Szabó Béla 3 darabot; a VI. osztályból: Weisz Ernő 5 darabot; a VII. osztályból: Szabó Sándor 1 darabot; Majd Árvai István felső keresk. isk. tanuló 3, Varga Ferenc tűzérönkéntes 2 és Krcselics László főreáliskolai tanár szintén 2 darabot adományozott. Ezekenkívül Rosenberg Lajos III. A oszt. tan. egy felsőöri kisbicskát, Józsa István IV. oszt. tan. mézeskalács-szívet és huszárt, Árvai István felső keresk. isk. tan. palettán 11 vízfestéket, ecsetet és tuscsészét, Fischer Imre VIII. oszt. tan. egy szarkafészket 9 tojással s végül Brückner Jenő volt növendékünk 4 nyomtató dűcot (klisé) és 5 lenyomatot ajándékozott szerárunknak.

A természetrajzi és vegytani szerár részére ajándékoztak: I A osztályból: Fröhvirth Sándor fácán tollat, Goldmann Ernő „Dr. August Neilreich: Flóra“ c. könyvet, Haas Tibor vas tehénpatkót, Hintsch Gusztáv fekete szurkot, Jehn Sándor fenyő tűolaj, terpentín olajat és szurkot, Lengyel István hegedű gyantát, Reman Ferenc rák ollókat.

I. B-osztályból: Faragó János vadgalambot és kisebb éneklőket, Kaschnitz József kövületeket, Kirkovits Gyula sündisznót, Schirk Ernő hörcsögöt.

II. A-osztályból: Fromwald Tamás öz agancsot, kagylót, Krutzler János 2 drb tarajos götét és szitakötő álcákat, Mašek Antal kecskefűztermést, Rezsák Ferenc élő tavi kagylót és fürge gyíkot, Mersich Alfréd csiga kövületet, Weisz Lajos fürge gyíkot.

II. B-osztályból: Balkay Imre sárgaszalonkát, Czegka Vilmos nyestet, Grosz Viktor selyemhernyó bábót, Krenner József balatoni kecskekörmöket, Wieder Alajos 3 fehér egeret.

V. osztályból: Fischer József fürge gyíkot, Laschober Gyula méh királynét, Diebold Károly Soor bacillus fali táblát, Fischer József tuberkulosis fali táblát, Horning Antal bacillus pestis fali táblát, Nitsinger Béla antrax

bacillus fali táblát, Payer Ferenc meningitis epidemica fali táblát, Schiller János bacillus tipheri fali táblát, a sók oldási grafikonja fali táblát, Staár István bacillus angina fali táblát.

VI. osztályból: Hernfeld Béla Mendelejeff periodusos rendszere fali táblát, Kammerloher Ottó a vérkeringés vázlat tábláját, Stráner Gyula Mendelejeff periodusos rendszere grafikonja fali táblát, Weisz Ernő aszbesztet és szerpentint Rohoncra, Winkler Elemér elefántbőr darabot.

Fogadják a nemesszívű adakozók hálás köszönetünket.

12. Gyűjtések voltak: József kir. herceg szanatorium-egyesület részére. Vakokat gyógyító országos egyesület részére. Böckh János mellszobra javára. Országos gyermekszanatorium javára. Liszt Ferencnek Doborjánban felállítandó emlékműve javára. A Délmagyarországi Közművelődési Egyesület javára. Erzsébet királynénak Zomborban felállítandó szobra javára József főherceg szobra javára. A soproni és sopronmegyei siketnémák javára. A mohácsi emlékmű javára. A vakoknak szombathelyi intézete javára.

13. Helyiségek átengedése. A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. Minisztérium engedélyével a katonai lövőgyakorlatokban résztvevő középiskolai tanulók a gyutacslövést a tornateremben végezték.

A felsőbb tanhatóság engedélyével a munkásgimnázium igénybe vette az esti órákban a geometriai rajztermet.

14. Tanulmányi kirándulások. A szaktanárok vezetése mellett a következő tanulmányi kirándulások voltak:

I. A, I. B-osztály: őszi flóra gyűjtése céljából Sopron környékére.

I. A, I. B-osztály: tavaszi „ „ „ „ „

I. A, I. B-osztály: földrajzi.

II. A, II. B-osztály: tavaszi, rovargyűjtés és tavaszi növények gyűjtése céljából.

II. A, II. B-osztály; földrajzi.

III. A, III. B-osztály: Fraknóra.

V. osztály: 6 kisebb őszi és tavaszi kirándulás növénygyűjtés céljából, Fraknói vár és hercegi kastély megtekintése céljából, jéggyár és vízvezeteki művekhez.

VI. osztály: Szárazvámra geológiai, Lajtaujfalura kémiai, Soproni téglagyár. Tavaszkor rovargyűjtés Sopron környékén.

VII. osztály: Büki cukorgyár, Szárazvámra geológiai.

Junius hó végén az intézet 38 tanulója 3—4 tanárral 8 napig tartó tanulmányi kiránduláson lesz az Alduna vidékén.

II.

Tanári személyzet.

A tanár neve	Tárgyak, melyeket tanított	Osztályok, melyekben tanított	Heti óra- szám
Wallner Ignác dr., igazgató	Vegytan	V.	3
Ágh Lajos dr., rendes tanár, az I. A) osztály főnöke, a III. osztályu ifjusági könyvtár őre, a Segély-egyesület jegyzője	Magyar Német	IA, IIIA. IA, IIIA.	16
Bász Miksa, rendes tanár, az V. osztály főnöke, a természettani szertár őre	Természettan Mennyiségtan Január 1-től Mennyiségtan	VII. IB, V, VI. IIIB.	20
Bella Lajos, rendes tanár, a földrajzi, történelmi, érem- és régiség-tár őre	Történelem Földrajz	IV, VI, VII, VIII. IIA.	15
Faragó József, rendes tanár, március hó 15-től a II. B) osztály főnöke, a geometriai szertár őre, a Segély-egyesület pénztárosa, a munkás-gimnázium igazgatója	Rajzoló geometria Ábrázoló „	IB, IIA, IIB, IV. VI, VII, VIII.	22
Gerő Árpád, h. tanár, a VI. osztály főnöke, a természetrajzi szertár őre, az V.—VI. osztály játékvezetője, március hó 15-től a vegytani szertár őre	Természetrajz Vegytan Szépirás Március hó 15-től Vegytan Játék Vegytani gyakorlat	IA, IB, IIA, V, VI. VI. IB. VII. V—VI. V—VIII.	18 2 4
Harsányi Lajos, rendes tanár, a IV. osztály főnöke és ifjusági könyvtárának őre, a III.—IV. osztály játékvezetője	Természettan Mennyiségtan Játék	IIIA, IIIB, VIII. IA, IV, VIII. III—IV.	19 2
Horvát Rezső, rendes tanár, módszeres értekezleti jegyző, a Segély-egyesületi könyvtár kezelője	Német Francia	VII, VIII. IV, VI, VIII.	16
Kócza Géza, rendes tornatanító	1911. február 28-ig Torna Játék	I—VIII. I II.	22 4
Koller Mátyás, róm. kath. hitoktató	1910. dec. 23-ig Vallástan	I—VIII.	10
Krcselics László, h. tanár, a III. A) osztály főnöke, értekezleti jegyző	Történelem Földrajz Szépirás	IIIA, IIIB, V. IA, IIIA, IIIB. IA.	15

A tanár neve	Tárgyak, melyeket tanított	Osztályok, melyekben tanított	Heti óra- szám
Lang József , róm. kath. hitoktató	1911. január 3 tól Vallástan	I—VIII.	10
Lenk Jenő , gyakorló tanárjelölt	1911. március 15-től Földrajz Természetrész	IIB. IIB.	5
Leszner Rudolf dr. , iskolaorvos és az egészségtan tanára	Egészségtan	VII.	2
Menyhárd Frigyes , ág. h. ev. hitoktató	Vallástan	I—VIII.	8
Müller József dr. , rendes tanár, az I. B) osztály főnöke, az első oszt. ifj. könyvtár őre, a Berzsenyi kör vezetője, értékezleti jegyző	Magyar Német	IB, IV. IB, IV.	16
Német Jakab , rendes tanár, 1911. március hó 15-től szabadságon			
Pollák Miksa dr. , izr. hitoktató	Vallástan	I VIII.	8
Révész János , h. tornatanító, a tornaszertár őre	1911. április 19-től Torna Játék	I—VIII. I—II.	22 4
Seemann Kálmán , rendes tanár, a szabadkézi rajzszerter őre	Rajzoló geometria Szabadkézi rajz 1911 márc. 15-től r. geom.	IIIA, IIIB. III—VIII. IA.	22
Stodolni Gyula dr. , rendes tanár, a VIII. osztály főnöke	Magyar Német Bölcsészet	V, VIII. IIIB, V, VI. VIII.	17
Strauch Jenő , rendes tanár, a II. A) osztály főnöke, a II. és az V—VIII. osztály ifj. könyvtár őre	Magyar Német Szépirás	IIA, IIB, VI. IIA, IIB. IIB.	24
Török Mihály , rendes tanár, a VII. osztály főnöke, segédkezik az igazgatói irodában, tandijkezelő	Mennyiségtan Szépirás Gyorsírás	IIA, IIB, IIIA, VII. IIA. III—V.	16 2
Vári Rezső , rendes tanár, a III. B) osztály főnöke, a tanári könyvtár őre	Magyar Latin	IIIB. V—VIII.	16
Vendl Aladár , rendes tanár	Magyar Francia	VII. IIIA, IIIA, V, VII.	20
Valkér István , óraadó ének-tanító, az énekszerter őre	Ének	I—VIII.	6

Intézeti szolgálak: Kertész József, Wabel Pál és Weiszböck György.
Fűtő: Aumüller János.

III.

A tanárok tudományos, irodalmi és művészi tevékenysége.

Bella Lajos: Régészeti cikkek szak- és napilapokban.

Faragó József: Gázvizsgálatok Sopron szab. kir. város részére.

Leszner Rudolf dr.: „Ruházatunk fejlődése“ a Természettudományi Közlöny 1911. februári számában, „Fajnemésítés“ a Világ 1911. április 9-iki számában és több kisebb cikk a helyi lapokban.

Seemann Kálmán: A Soproni Képzőművészeti Kör VII. kiállításán „A Nagytómalomról“, „Sajómenti fűzfák“ című szén- illetve ceruzarajzával és „Gömöri tót menyecske“, „Kiszáradt malomárok“, „A Sajó Püspökinél“ című akvarelljeivel vett részt.

Stodolni Gyula dr.: 1. A magyar nyelvi tanítás teljes reformja. (Tárgyalta a győri tanker. középiskolai igazgatók értekezlete.) 2. Várakozási állományú helyettes tanárok. (Orsz. Középisk. Tanáregyesületi Közlöny.) 3. Jelentés németországi tanulmányutamról. 150 folio írott oldal.

Vári Rezső: Novellákat és közérdekű cikkeket írt fővárosi (Pesti Hírlap, Magyarország, Alkotmány) és helybeli lapokba. Felolvasást tartott az „Irodalmi és Művészeti Kör“-ben.

IV.

A tananyagot az országos középiskolai tanterv alapján végeztük; az alábbiakban csak az olvasmányokat közöljük.

Rendes tantárgyak.

I. A és I. B-osztály.

Magyar nyelv. A róka, medve és a szegény ember. János vitéz az óriások közt. Hunor és Magyar. Attila, Isten ostora. Álmos. A honfoglalás. Herakles. Odysseus és Polyphemos. A magyar Alföld. Az alföld (Petőfi). A magyar nép közmondásaiból. Füstbe ment terv. Nyalka huszár. Éji látogatás. Hadnagy uram.

Német nyelv. Unser Schulzimmer. Unser Spaziergang. Heidenröslein. Frühlingsbotschaft. Der Fuchs als Dieb. Der gute Kamerad. Die Kapelle. Der hörnene Siegfried.

II. A és II. B-osztály.

Magyar nyelv. a) Olvasmányok: Az oroszlán és az egér. A rátótiak. A tatárjárás. A farkas és a róka. Hunyadi János. Pör a Balatonon. Themistokles. Dózsa György lázadása. Solon és Kroesus. Mátyás királlyá választása. Mátyás király jelleme.

b) Költemények: A jó öreg korcsmáros. Szibinyáni Jank. Isten hozzád. Hymnus. Szegény asszony könyve. Szülőföldemen. Családi kör.

Német nyelv. a) Olvasmányok: Das Schaf und die Schwalbe. Der Esel und der Jagdhund. Der Löwe und die Maus. Die Siebenschläfer. Rotkäppchen. Die Kudrungsage.

b) Költemények: Des Schäfers Sonntagslied. Die wandelnde Glocke. Tätigkeit. Gefunden. Die zwei Hunde.

III. A és III. B-osztály.

Magyar nyelv. Olvasmányok: Dobozi Mihály és hitvесе (Kisfaludy S.). A Wesselényi-féle összeesküvés (Jókai.). Sparta és Athén (Plutorchos.). A

szabadságharc (Marczali.). A vág völgye (Jókai.). A szigetvári vértanúk. A peloponesosi háború (Bajza u.). A Magas Tátra (Ilosvay u.). Budapes nevezetességei. — Könyv nélkül: Nemzeti dal (Petőfi). Szózat (Vörösmarty) Fiamnak (Arany). Távolból. (Petőfi) Fohászkodás (Berzsenyi). — Házi olvasmányok: Gvadányi: A peleskei nótárius. Kisfaludy Sándor válogatott regéi. Kisfaludy Károly víg elbeszélései. Jókai: A nagy enyedi két fűzfa.

Német nyelv. Olvasmányok: Der sterbende Löwe (Lessing.). Der gute Knecht (Auerbach). Die drei Hausräte (Auerbach). Das Schiff der Wüste (R. Meyer). Die leichteste Todesstrafe (Hebel). Der kluge Sultan (Hebel). Kannitverstan (Hebel). — Könyv nélkül: Das Hufeisen (Goethe). Der Ring des Polykrates (Schiller). Das Glück von Edenhall (Uhland). — Beszédgyakorlatokat folyton.

Francia nyelv. A tankönyvben előforduló prózai olvasmányokból 32; ezekenkívül 6 költemény beemlézésére, nevezetesen: Entrée en classe. Le petit paresseux. Les saisons. Le papillon et l'abeille. L'orphelin. En avant.

IV. osztály.

Magyar nyelv. Toldi (Arany J.). A haragról. A farkasról és daruról. Egy lóról, szarvasról és vadászról. Vigyázni kell az ördög mesterségére. A remete. A hű kutyáról. A huszti beteglátogatók. Rozgonyiné. Szalonta égése. Az alföld. A Tisza. A közelítő tél. Ének a végekről. Vörösmarty szülői. Himfy dalaiból. Epigrammák. Mátyás diák.

Német nyelv. Die olympischen Spiele. Perikles und seine Zeit. Hannibals Alpenübergang. Die Nibelungensage. Die Schildbürger. Die Loreley. Leben und Treiben in Neapel. Die 3 Zigeuner. Der Postillon. Das Schloss Boncourt. Der Fischer. Erbkönig.

Francia nyelv. Olvasmányok: A nyelvtan begyakorlására szolgáló 28 apróbb darabon kívül: Le vieux mendiant, le vieillard, histoire d'une pièce d'or, Charlemagne, Roland à Roncevaux, Bayard, les croisades, la chevalerie, grandeur de Jeanne d'Arc. — Költemények: la feuille, les deux routes, le droit chemin, le lion de Florence, tu seras soldat, Après la bataille, le corbeau et le renard, la mort et le bucheron, le lion et le rat, les membres et l'estomac, la laitière et le pot au lait.

V. osztály.

Magyar nyelv. Kazinczy anyjának fogságából. Petőfi Utijegyzeteiből. Cserey Mihály: Zrinyi haláláról. Széchenyi Hiteléből. Parainesis. Pázmány: A teremtett állatokról. Apor: Metamorphosis Transylvaniae. Deák: A felirati javaslatról. Perikles halotti beszéde. Cicero: A szónokról. Riedl: A középkor. Beöthy: A magy. iélek ősvonásai.

Német nyelv. Der Löwe. Hagen im Niebelungenliede. Der Tod der Maria Stuart. Körner an seinen Vater. Nicht der Schule sondern dem Leben

soll man lernen! Abenddämmerung. Der Sturm. Rat des Vaters an seinen Sohn. Erste olynthische Rede v. Demosthenes. Das heil. Abendmahl des Leonardo. Auf eine holländische Landschaft. Der Székler Landtag.

Francia nyelv. Prózai olvasmányok: Don Quichotte et les moulins. Le chat botté. Les jeux publics. Le tour de la France. La chèvre de M. Seguin. Les métaux. Paris. Le chien. L'oiseau-mouche. Le cygne. Költemények beemlézésére: Le laboureur et ses enfants. Adieux de Marie Stuart. L'automne. Le chasseur. (Átalakítás, fordítás franciára.)

VI. osztály.

Magyar nyelv. Olvasmányok: Riedl Poetikájának olvasmányain kívül a Zrinyász, Két szomszédvár, Coriolanus, A kérők, Antigone, Buda halála.

Német nyelv. Kudrun. Erlkönigs Tochter. Das Lied v. dem braven Manne. Der Sänger. Die Grenadiere. Hektor u. Andromache. Herbstklage. Der Taucher. Wilhem Tell. Aus Don Quihote. Aus Eckhard.

Francia nyelv. Olvasmányok: La chèvre de M. Séguin, Roland à Roncevaux, Jeanne d'Arc, Napoléon à Moscou, Napoléon à Sainte-Hélène, l'Ange de M. Caboussat, l'Avare (részlet), l'Abbé de l'Épée (teljesen). Költemények: Les animaux malades de la peste, les adieux de Marie Stuart, l'ange et l'enfant, mes boeufs.

VII. osztály.

Magyar nyelv. A Beöthy Zsolt irodalomtörténetében előforduló szemelvényeken kívül: Szent Katalin verses legendája. Szigeti veszedelem. Kurucvilág költészete. Kisfaludy Sándor válogatott regéi. Kölcsey válogatott versei. Házi olvasmányok. Dorottya. Kazinczy: Pályám emlékezete. Kölcsey válogatott beszédei. Bánk bán. Költemények szavalásra: A végek dicséreti. Forgandó szerencse. Részlet Fazekas Ludas Matyijából. A reményhez.

Német nyelv. Olvasmányok: Goethe „Hermann und Dorothea“, Lessing „Nathan der Weise“, „Minna von Barnhelm“, Schiller „die Jungfrau von Orleans“. Költemények: Goethe „Der Sänger“, „Hochzeitslied“, Schiller „Der Graf von Habsburg“, „Teilung der Erde.“

Francia nyelv. Le Cid. Les femmes savantes. Les doigts de Fée. Jean et Colin. Du progrès dans les sciences. Deux causes de la perte de Rome. Le village.

VIII. osztály.

Magyar nyelv. A Beöthy Zs.-féle irodalomtörténet II. kötetében előforduló apróbb szemelvényeken kívül: Irene. Kérők. Csalódások. Tollagi J. viszontagságai. Zalán fulása. Csongor és Tünde. Két szomszédvár. Marót bán. Botond. Abafi. A karthausi. A csehek Magyarországon. A falu jegyzője. Magyarország 1514-ben. Gyulai Pál (Kemény). A rajongók. Zord idő. Petőfi elbeszélő költeményei. Petőfi lírai költeményei.

Német nyelv. Olvasmányok: Goethe „Iphigenie“, Schiller „Die Braut von Messina“, „Wallenstein“. Költemények: Schiller „Die Glocke“, Heine „Belsazer“, „Die Wallfahrt nach Kevlaar.“

Francia nyelv. Olvasmányok: Rousseau: la première education, Emile doit apprendre un metier. Chateaubriand: les Romains et les Francs. Lamartine: Procès et mort de Louis XVI. Boileau; l'Art poétique. Scribe: le verre d'eau, Adridenne Lecouvreur. Feuillet: le Village. Augier et Sandeau: le gendre de M. Poirier. Daudet: Contes. Couvin: Du orai, du beau et du bun (részlet). Költemények: Vigny: le cor. Béranger: les hirondelles. Hugo: Quand nous habitons.

Rendkívüli tantárgyak.

a) Latin nyelv.

V. oszt. Hetenként 4 óra. A jelentkezők száma 19. Évközben kimaradt 2. Tankönyv: Pirchala Imre, Latin nyelvtana, olvasó és gyakorló könyve gimnáziumok (I—II. oszt.) számára. A tankönyv módszeres részében foglalt nyelvtani anyag feldolgozása útján az egész alaktan, tekintettel a legfontosabb mondat-tani jelenségekre. Kisebb olvasmányok I—XXVII. Összefüggő hosszabb olvasmányok: De bello Troiano XXVIII—XL. De regibus Romanis XLI—IV. II. kötetből I—V. és X. olv. De Attila, Hunnorum rege VI. Colloquia. Gyakorlati nyelvtanítás a modern nyelvekben szerzett alaktani és mondattani ismereteknek minél teljesebb kihasználásával. Szókincsgyűjtés. Kéthetenként iskolai írásbeli dolgozat.

VI. oszt. Hetenként 3 óra. A jelentkezők száma 7. Évközben kimaradt 2. Tankönyv: Pirchala Imre, Latin nyelvtana gimnáziumok számára és olvasókönyve a gimn. III—IV. oszt. számára. A mondattan szabályainak megfigyelésére és betanítására szolgáltak Cornelius Nepostól: Miltiades, Cimon, Themistocles, Aristides, Pausanias. Ex Curtii Rufi historiarum Alexandri Magni Macedonis libris I—IV. Phaedrus meséiből I—XII. A római történetből. Pyrrhus, Epirus királya. Ovidiusból: Philemon et Baucis, Daedalus et Icarus.

VII. oszt. Hetenként 3 óra. A jelentkezők száma 10. Prózai olvasmányul szolgált Sallustius De coniuratione Catilinae c. műve. Költői olvasmány: Vergilius Aeneidos libri I. és IV. A nyelvtan ismétlése. Az olvasmányokkal kapcsolatban régiség-tani ismeretek. A tárgyalt írók élete és művei. Három-hetenként iskolai írásbeli dolgozat.

VIII. oszt. Hetenként 3 óra. Jelentkezők száma 4. Évközben kimaradt 1. Prózai olvasmányok: Ciceronis orationes in Catilinam I. és II. Taciti Germania. Költői olvasmányok: Horatii epistula II. 3. ad Pisones. azonkívül válogatott ódái és szatirái. A nyelvtan rendszeres ismétlése, római régiség-tan és irodalom-történet. Három-hetenként iskolai írásbeli dolgozat.

b) **Egészségtan.**

Heti 2 órában tanította a VII. osztályban Leszner Rudolf dr. Tankönyv : Egészségtan Fodor József dr. egyetemi tanártól. Elvégzett tananyag: Bevezetés. Emésztőszervek. Tápszerek és táplálkozás. Lakás. Légzés és szellőztetés. Vérkeringés. Munka és foglalkozás. Testápolás a bőr élettanával. Fertőző betegségek. Az állatokról az emberre ragadó betegségek. Életmentés.

c) **Ének.**

Az I–VIII. osztályban összesen heti 6 órában tanította Valker István. Elvégzett tananyag: Elméleti rész: Az éneklés általános szabályai. Vonalszámrendszer. Kulcsok. Hangjegyek és értékük. Emelő-, leszállító- és feloldójelek. Ütemnemek. Szünetjegyek. Nyugvópont. Egybekötő ív. A hangjegy után álló pont értéke. Hangsorok. Hangközök. Dynamikai jelek.

Az elméleti részből az I. osztályban csak a legszükségesebbet tanítottuk: az anyagot a következő osztályokban fokozatosan bővítettük.

Különböző dalok egy és négy szólamban.

d) **Gyorsírás.**

Heti 2 óra. — Tanár Török Mihály. Tankönyv: Markovits-Vikár. Gyorsírás Gabelsberger elvei szerint I. és II. rész. A kezdők a levelező írást sajátították el, a haladók a vitairást tanulták és gyakorolták.

e) **Chemiai gyakorlat.**

Heti 2 óra. Kezdők tanfolyama. Tanár Gerő Árpád. Tananyag: Általános laboratóriumi szabályok, edények tisztogatása és ismertetése. Egyszerűbb üvegtechnikai gyakorlatok, fecskendő lombik készítése. Destillatio, oldás, lecsapás, szűrés, leöntés, elpárologtatás, fellengítés. Vegyhatások. Hidrogén, oxigén, klor fejlesztés és egyszerű kísérletek ezen előállított elemekkel. Sósav, salétromsav, ammonia, kénhidrogén és kénammonium előállítása.

Kísérletek kén, foszfor és szénrel, szénoxid előállítása és avval való kísérletek. Egyszerű kémiai analysis.

Haladók tanfolyama. Tanár Német Jakab. Tananyag. Összetett kémiai analysis. Acidimetria, alkalimetria, oxidimetria, jodometria. Silikatok feltárása.

Fontosabb szerves vegyületek reakciói. A tej, víz és cukor vizsgálata. Mennyileges súlyszerinti kémiai analysis.

Segédkezés a készülékek összeállításánál. Az analitikai kémia behatóbb ismertetése. Műtárgya és húgy vizsgálatok.

V.

Írásbeli dolgozatok.

V. osztály.

Magyar nyelv. 1. A nyári zivatar. (Szemléleten alapuló leírás.) 2. A soproni löverek. (Levél barátomhoz.) 3. Az 1790-iki nemzeti és alkotmányos visszahatás előzményei. (Tört. értekezés.) 4. Rövid gyászbeszéd Zrinyi M. koporsója felett. 5. A régi jó erdélyiek étkezése. (Leírás.) 6. A pragmatica sanctio. (Tört. értekezés.) 7. Deák F. argumentálása a Felirati javaslatban. (Értekezés.) 8. Tavaszi rügyfakadás. (Szemléleten alapuló leírás.) 9. A magyar ember. (Jellemkép.)

Német nyelv. 1. Über Schiller's Maria Stuart. (Übersetz.) 2. Warum wird der Löwe König der Tiere genannt? (Reproduction.) 3. Über das Nibelungenlied. (Übersetz.) 4. Sopron. (Brief an die Schwester.) 5. Nicht der Schule, sondern dem Leben soll man lernen. (Reproduction.) 6. Über Demosthenes. (Übersetz.) 7. Das heilige Abendmahl als Kunstwerk. (Reproduction.) 8. Kurzer Inhalt des Székler Landtages (Reproduction.) 9. Über Goethes italienische Reisen. (Übersetz.)

Francia nyelv. Le moyen d'être gai. Attila et le poète Marullus. Le laboureur et ses enfants. Le travail. Soyez charitable. Ma journée. Après la bataille. L'art de conserver la santé. Casser sa pipe. La bonne résolution. Les fêtes. Attachez mon cheval à une hièble. Plan de vie. Le calendrier de la République. La Fontaine. Mort de Louis XVI. L'homme content.

VI. osztály.

Magyar nyelv. 1. A térbeli és az időbeli művészetek. 2. Mit tett Széchenyi hazánk művelődésének érdekében Arany „Széchenyi emlékezete“ c. ódája alapján. 3. Petőfi élete költeményeiben. 4. Vörösmarty két szomszédvárának tartalma. 5. A magyar nép jellemvonásai Petőfi költeményei alapján. 6. Coriolanus szavazatokat kér. 7. A Szigeti Veszedelem tartalma. 8. Az ellentét fokozása Attila és Buda között Buda halálában. 9. A madarak védelme.

Német nyelv. 1. Über die deutsch. Balladendichtung. (Übersetzung.) 2. Über die deutsch. Heldensagen. (Übersetzung.) 3. Erlkönigs Tochter in

Prosa erzählt. (Reproduction.) 4. Die Herbsttage in Sopron. (Brief an den Freund.) 5. Über die Ilias. (Übersetzung.) 6. Über Wilh. Tell. (Übersetzung.) 7. Über die Schweiz. (Übersetzung.) 8. Tells Apfel. (Reproduction.) 9. Wilh. Tell. (Kurzes Charakterbild.)

Francia nyelv. 1. L'art de conserver la santé. 2. Les deux mendiants. 3. Lettres. 4. Le travail. 5. Après la bataille. 6. L'âme de Pierre Garcias. 7. Le meunier de Sanssouci. 8. Attachez mon cheval à une hièble. 9—10. Jeanne d'Arc. 11—12. Louis XIV. 13. Mort de Louis XVI. 14—15. Napoléon Bonaparte. 16. Noms de famille en France.

VII. osztály.

Magyar nyelv. Zalán pusztulása Anonymus nyomán. A halotti beszéd fontossága nyelvtörténeti szempontból. A csodás elem a Zrinyiászban. A Murányi Vénus (tart. ismertetés). A kurucvilági népballadák méltatása. Dorottya (tart. ismertetés). Bessenyei György irodalmi érdemei. Csobánc méltatása. Kölcsey hazafias költészete.

Német nyelv. 1. Inhalt des I. Gesanges aus Hermann und Dorothea. 2. Die Aufklärung (fordítás). 3. Dorothea (ein Charakterbild). 4. Der Sänger (tartalma és alapeszméje). 5. Tellheim (ein Charakterbild). 6. Galileo Galilei (fordítás). 7. Der Graf von Habsburg (tartalma). 8. Das Wunderbare in der „Jungfrau von Orleans“. 9. Der wahre Glaube (nach Lessings „Nathan der Weise“).

Francia nyelv. La maison paternelle. Le malade imaginaire. Racine. Pensées. (Eötvös). Les deux mendiants. Importance de l'histoire littéraire. Montesquieu. Corneille. Deux existences bien différentes.

VIII. osztály.

Magyar nyelv. 1. Irene vétke és bűnhődése. (Eszth. értekezés.) 2. Tiborc jellemzése és a Bánk Bán cselekvényére való befolyása. (Jellemkép). 3. A Zalán futása keletkezésének belső és külső körülményei. (Irodalomtört. értekezés.) 4. „Ábrándozás az élet megrontója, Mely kancsalul, festett egekbe néz“. (Elmélkedés.) 5. Báró Eötvös J.: „Magyarország 1514-ben“ c. műveinek a tört. regény szempontjából való ismertetése. (Értekezés.) 6. Lelki bűnhődések Arany-balladáiban. (Értekezés.) 7. Helyzetkomikum a Liliomfiban. (Értekezés.) 8. Éva szerepe az álmokképekben. (Értekezés.)

Német nyelv. 1. Die Glocke. (Inhalt.) 2. Fordítás a magyarból. 3. Iphigenie. (Charakterbild.) 4. Der gute Mensch (fordítás). 5. Das Tragische in Wallensteins Charakter. 6. Dichtung der Reformbewegung. 7. Das Schicksal in der Braut v. Messina. 8. Belsazer. (Inhalt).

Francia nyelv. 1. Boileau. 2. Montesquien. 3. Lamartine. 4. Les trois unités. 5. Un verre d'eau. 6. Le village (tartalom). 7. Le gendre de Monsieur Poirier (tartalom). 8. l'avenir.

A könyvtárak gyarapodása az 1910 évben.

A) **Tanári könyvtár.**

a) *Vétel útján.*

A. szak. Szótárak. Mathias Lexer: *Mittelhochdeutsches Wörterbuch*. Acsády Jenő: *Magyar- és német műszaki szótár*. Grimm: *Deutsches Wörterbuch* 2 füzet.

Bb. Német remekírók. Kürschner: *Deutsche Nationalliteratur*. L. Aug. Sauer: *Göttinger Dichterband*. LI—LVI. Heinrich Fröhle: *Wielands Werke*. LVII. Heinrich Pröhle: *Alxinger, Musäus Müller von Itzehoe*. LVIII. Boxberger: *Lessings Werke*. CIV. Dücker: *Goethes Werke*.

C. Magyar nyelv és irodalom; Bleyer Jakab: *Gottsched hazánkban*. A budapesti újságírók egyesületének almanachja. 1910. évre. Pintér Jenő: *A magyar irodalom története*. Pázmány Péter összes munkái. Szinnyi: *Magyar írók élete és munkái*. 118–121.

E. Történelem. Schlachten Atlasz.

F. szak. Mennyiségtan és geometria. Kohlrausch: *Einführung in die Differential- und Integral-Rechnung*. O. Lesser: *Graphische Darstellungen in dem math. Unterricht*.

G. szak. Természetrájt. Engler: *Pflanzenfamilien* 235–240. Garcke: *Flora von Nord- und Mitteldeutschland*.

H. szak. Természettan. Kolbe: *Einführung in die Electricitätslehre*. Zemlén Gy. *Az electromosság és gyakorlati alkalmazásai*. Berget-Bogdánffy: *A földgömb és a légkör fizikája*. Müller-Pouillet: *Lehrbuch der Physik*. II/III. Dr. A. Lorand: *Das Altern*. Ernst Grimschl; *Didaktik und Methodik der Physik*.

J. szak. Vegytan. György Gusztáv; *Mennyileges elemző vegytan*. *Neues Handwörterbuch der Chemie*, *Muspratts Chemie*. Lenobel: *Prüfung wichtiger Lebens- und Genussmittel*. Rammelsberg: *Grundriss der Chemie*. Buff: *Grundriss der theoretischen Chemie*. Dr. Lothar Mayer: *Die modernen Theorien der Chemie*.

Ka. szak. Folyóiratok (vegyesek). Statisztikai havi közlemények. Statisztikai közlemények. Magyar Paedagogia XIX. Értekezések a társadalomtudomány köréből. Realschulwesen XXXV. Lehrproben und Lehrgänge. Zeitschrift für Schulgesundheitspflege. Országos paedagogiai könyvtár hivatalos Értesítője. Magyar Iparművészet. Akadémiai Almanach. Országos középiskolai tanáregyesületi Közlöny. Hivatalos Közlöny. Művészet. Akadémiai Értesítő. Tuberkulózis. Tornaügy. Magyar statisztikai Évkönyv XVI - XVII. Akadémiai emlékbeszédek. Értekezések a bölcsészeti tudom. köréből.

Kb. szak. Folyóiratok (nyelv- és irodalom). Magyar Nyelvőr. Egyetemes Philológiai Közlöny. Magyar nyelv. Irodalomtörténeti közlemények. Budapesti Szemle. Nyelvtudományi közlemények. Kisfaludy Társaság évlapjai. Deutsche Philologie. Értekezések a nyelv- és széptud. köréből.

Kc. szak. Folyóiratok (történelem-földrajz). Magyar történeti életrajzok. Ethnographia. Petermanns Mittheilungen. Archeológiai Értesítő. Századok. Történeti Tár. Magyar könyvszemle. Értekezések a tört. tud. köréből. Földrajzi közlemények.

Kd. szak. Folyóiratok (matematika-fizika). Földtani Közlöny Földtani Intézet Évkönyve. Földtani Intézet évi jelentése. Természettudományi közlemények. Matematikai és fizikai Lapok. Annalen der Physik. Beiblätter zu den Annalen der Physik. Zeitschrift für math. und naturwiss. Unterricht. Növénytani közlemények. Magyar chemiai folyóirat. Zeitschrift für anal. Chemie. Állattani közlemények. Rovartani Lapok. Matem. és természettud. Értesítő. Zeitschrift für phys. und chem. Unterricht. Magyar chemikusok Lapja.

L. szak. Pedagógia. Kármán Mór pedagógiai dolgozatai. Dr. Dóczy Jenő: Tehetség és iskola. Fehrentheil Henrik: Görögország középiskolái. Dr. Arthur Hartmann: Lehr- und Lernbuch für Schwerhörige.

Na. szak. Mérnök, építészet. Dr. Fritz Steiner: Vermessungskunde. Straub Sándor: Elektrotechnika.

P. szak. Bölcsészet. A filozófiai társaság közleményei.

Q. szak. Francia nyelv és irodalom. Bonnefon: Les écrivains modernes de la France.

S. szak. Műtörténelem. A műveltség könyvtára II.

b) Ajándék útján.

Tripartiti seu de analogia linguarum libelli continuatio I. Dr. Ágh Lajos: Kőszegi Rajnis József. Szegedy Maszák Hugó: Panaszok a nyelvrontás miatt. Horánszky Lajos: Bacsányi János és kora. Kőrös Endre: Kudrun. Joseph Marton: Versuch einer ausführl. prakt. ung. Sprachlehre für Deutsche. Kossuth Emlékalbum. Kováts Ignác: A Borsmonostori apátság története. Dr. Ludwig Büchner: Kraft und Stoff. Magyarország

közoktatásügye 1910. Dr. Erődi Béla: A Londoni kulturális kiállítás tanulm. A magyar középiskolai tanárság ügye. Beszédok és előadások a tanárság ügyében. Syntaxis. Kugler Alajos: A soproni színészet története. Déri Gyula: A magyar University Extension évkönyve 1907/8. Brassai Sámuel: Síremléke.

Álladék 1910. évi december hó 31-én 7497 db 50212·18 korona értékben.

Vári Rezső,
a tanári könyvtár őre.

B) Ifjusági könyvtár.

1. I. osztrályú ifjusági könyvtár.

Vétel után: Hanusz: Középeurópából. Hanusz: Déleuropából. Garády: Amit a tenger mesél. Hevesi: Jelki András kalandjai. Gausz: Derült világ. Gaál: Mesék a legnagyobb magyarról. Benedek: Széchenyi István. Hasznos mulattató 1909/10.

Álladék 1910. évi június hó 30-án 285 db 501·28 korona értékben.

Strauch Jenő,
az I. osztályú ifjusági könyvtár őre.

2. II. osztályú ifjusági könyvtár.

Vétel után: Cooper: Utmutató. Donászy: Toldi Miklós. Gaal Mózes: Szondi két apródja. Gaal M.: A kereszténység hőse. Gaal M.: A prágai rab. Gaal M.: Egy magyar testőr ifjú. Gaal M.: A legnagyobb magyar. Gaal M.: A haza bölcse. Gaal M.: Bem hadserege. Tábori R.: Vak Bottyán. Dr. Lázár Gy.: Lear király. Dr. Lázár Gy.: Nikleby Miklós. Dr. Lázár Gy.: Washington György. Bús Vitéz: Dombey és fia. Kempf: Trójai háború. Kempf: Odysseus. Donászy: Miklós vitéz. Abonyi: Havasok ura. Hasznos mulattató 1909/10.

Álladék 1910. évi június hó 30-án 382 db 485·84 korona értékben.

Ágh Lajos dr.,
a II. osztályú ifjusági könyvtár őre.

3. III. osztályú ifjusági könyvtár.

Vétel után: Benedek: Nagy magyarok élete. Donászy: Rejtélyek a történelemből. Benedek: Hazánk története. Dr. Simonyi Jenő: Afrikai utazások. Dr. Simonyi Jenő: Ázsiai és ausztráliai utazások. Dr. Simonyi Jenő: Sarkvidéki és amerikai utazások. Verne Gyula: Tizenöt éves kapitány.

Álladék 1910. évi június hó 30-án 346 db 660·80 korona értékben.

Müller József dr.,
a III. osztályú ifjusági könyvtár őre.

4. IV. osztályú ifjúsági könyvtár.

Vétel után : Dickens: Copperfield Dávid. Benedek Elek : Nagy magyarok élete. Werbőczy, Zrinyi, Tinódi, Balassa, Báthory, Zrinyi Miklós (a költő és hadvezér), Thököly Imre, Csokonai, Kisfaludy S., Kőrösi Csoma, Nagy Lajos, Hunyadi János, Mátyás király, Széchenyi István, II. Rákóczi Ferenc, Zágoni Mikes Kelemen, Bocskay, Bethlen, Pázmány, Berzsenyi, Kölcsey, Kisfaludy K., Bessenyei, Révai, Kazinczy. Donászy: Buda hőse. Donászy: Toldi Miklós. Verne: A kárpáti várkastély. Verne: Utazás a holdba. Verne: Rejtelmes sziget.

Álladék 1910. június hó 30-án 353 db 750·72 korona értékben.

Stodolni Gyula dr.,

a IV. osztályú ifjúsági könyvtár őre.

5. V—VIII. osztályú ifjúsági könyvtár.

Vétel után: Geréb József: Az Olympos. Szilágyi Albert: Tanulmányok. Löherer Andor: Amerikai kirándulás. Éber László: Művészettörténeti olvasmányok. Szinnyi: Magyar írók. Oláh Gábor: Petőfi képzelete. Sinay: Mőhács a magyar költészetben. Lakatos V: Magyar szent Imre élete. Viehoff: Goethes Gedichte. Viehoff: Schillers Gedichte. Tóth: Zenei alapismeretek. Berger: Schiller I/II. Bielschowsky: Goethe I/II. Hauff: Werke I/II. Körner: Werke. Lenau: Werke. Schiller: Werke I/IV. Uhland: Werke I/II. Heyse: Glück von Rothenburg. Dahn: Stilicho. Dahn: Ebroin I/II. Putnoky: Carmen Sylva élete. Petőfi könyvtár II. sorozat I/V. Benkő: Nagy ezer év. Hartmann: Petőfi tanulmányok. Mattyasovszky: A lelki élet könyve. Lammer: Römische Kultur. Mikszáth K.: Munkái első sorozat, I/X. Paulsen: Aus meinem Leben. Daudet: A kis izé. May K.: Bagdadtól Sztambulig. May K.: A szkipetárok földjén. May K.: Csendes Oceánon. Church: 2000 év előtt. Sztáray: Erzsébet királyné. Jókai M.: Véres könyv I/II. Jókai: A magyar előidőkből. Jókai: Dekameron I/VI. Jókai: Egy az Isten I/III. Jókai: Névtelen vár I/III. Jókai: A bujdosó naplója. Jókai: Szomorú napok. Jókai: Szélcsend alatt I/II. Jókai: Fehér rózsa. Hamvay: Kalauz iskolai kirándulásokhoz. May K.: A medvevadász fia. Fodor: Napoleon. Hedin Sven: Abenteuer in Tibet. Hedin Sven; Transhymalaja I/II. Grünwald: Régi Magyarország. Shakleton: 21 Meilen vom Südpol. Scheiner: Populäre Astrophysik. Zacher: Im Lande des Erdbebens. Dominik: Eroberung der Luft. Török: Módszeres kristálytan. Zeppelin: Luftschiffahrt. Ernst Arnold: Zeppelin. Fenyves: A differentiál és integrálszámítás. Beke: Bevezetés a differentiálszámításba. Rajmund Nimführ: Luftschiffahrt. Scheid: Leidfaden der Chemie I/II. Haase: Geologisches Lehrbuch. Lay: Schematische Zeichnungen. Bahrdt: Stöchiometrische Aufgaben. Lob: Einführung in die chemische Wissenschaft. Gutzeit: Die Bakterien. Schenkel: Elektrotechnik. Berger: Afrikas Wildkammern. Hauer: Neue chem. Briefe. Cooks: Chemie der Gegenwart. Bock: Bau des menschlichen Körpers. Berget. A földgömb és

a légkör fizikája. Zemplén: Az elektr. gyakorlati alkalmazása. Vorreiter: Motore für Luftschiffahrt. Poincare: Moderne Physik. Eckhardt: Paläol. Klimatologie. Mahler: Physik. Aufgaben. Trabert: Meteorologie. Bischoff: Ernährung und Nahrungsmittel. Hoernes: Paleontologie. Mannheim: Chemie. Serényi: A levegő meghódítása. Lassar-Cohn: Sicherstellung der Ernährung. Messerschmidt: Die Erde als Himmelskörper. Hermann: Elektr. Messinstrumente. Degener: Bedeutung der Matamorphose. Prochnow: Vogelflug und Flugmaschine. Francz: Die Kleinwelt des Süßwassers. Valentiner: Kometen. Hagenbeck: Von Tieren und Menschen. Uránia X. Középiskolai matematikai lapok XVII. Élet II. Katonás nevelés. Juventus I. Vasárnapi Ujság. Kleist: Michael Kohlhaas. Schiller: Wilhelm Tell. Racine: Phedre. Sandeau: Mme. de la Seigliere. Kont: Chrest. Hongroise. Heinrich: Balladák és románcok. Goethe: W. M. Wanderjahre. Goethe: Italienische Reise. Goethe: W. M. Lehrjahre. Goethe: Aus meinem Leben. Schiller: Abfall der Niederlande. Arany: Szemelvények Toldi Szerelméből. Scribe Legouvè: Doigts de feè.

Ajándék utján: Lasz Samu dr.: Az északi sark problémája, Fodor Á.: Társadalomunk madárvédelme. Állatvédelem.

Álladék 1910. évi június hó 30-án 4065 drb 12388·53 korona értékben.

Strauch Jenő,

az V—VIII. osztályú ifjusági könyvtár őre.

VII.

Szertárak gyarapodása az 1910. évben.

A) Természettani szertár.

Vétel útján: Sferometer. Mikrimeter. Pascal készülék. Drótspirális. Higanymérő. 2 állvány. 2 körvezeték. Leydeni palack. 2 vacuumcső elektróddal, 1 vacuumcső elektród nélkül. 2 drótháló. 2 drót. 2 kör. 1 kapu. Geissler cső.

Álladék 1910. évi december hó 31-én 647 db. 18221·09 korona értékben.

BÁSZ MIKSA,
szertárőr.

B) Vegytani szertár.

Vétel útján: Geysir kitörés. Fogók nikkelezve. Üvegvágó készülék. Olló. Dugóvágó kés.

Álladék 1910. évi december hó 31-én 1505 db. 8613·35 korona értékben.

NÉMET JAKAB,
szertárőr.

C) Ásvány- és közettani szertár.

Álladék 1910. évi december hó 31-én 1019 db. 1009·72 korona értékben.

NÉMET JAKAB,
szertárőr.

D) Paleontologia.

Ajándék útján: A bécsi medence conchiliái. (A természetrajzi szertárból áttéve.) Carcharodon Megalodon foga. Borostyánlevél lenyomat. Ősmész moha lenyomattal. Ammonites cryptoceras. Congeria ungula capr. Elephas primigenius Blum. Turitella archimedes. Pecten latissimus (Lajtamész). Lamna elegans foga. Cardium apertum. Carcharias megalodon. Cardium conjungens. Pecten latissimus Br. Vivipara brusinai Neum. Mireaster Coran-
ginum. Sphyr. serrata Münst. Ostrea edulis. Melanopsis Martiniana. Spatangus retusus Lam. Nyers kréta. Asteroida. Melanopsis Vindobonensis. Carcharias Megalodon. Gervillia socialis Schl. Pectunculus latissimus. Mitra fusiformis.

Mastodon angus. Cardium Jouanetti. Cardium apertum Münst. Pecten Asper. Polip szívókorong.

Álladék 1910. évi december hó 31-én 1910 db. 71·10 korona értékben.

NÉMET JAKAB,
szertárőr.

E) Természetrajzi szertár.

Vétel útján: Szénkénegező láda. Rovargyűjtő doboz. Összehasonlító kép ember és majom közt.

Ajándék útján: Ovis aries szarva. Sus serofa dom. agyari. Equus caballus zápfogai. Sus scrofa fejtársa. Ovis aries alsó állkapocs. Homo sapiens fejtársa. Capreolus caprea agancs. Meles taxus fejtársa. Homo sapiens keze. Borjú hátcsigolya. Lepus timidus fejtársa. Bos taurus szarva. Homo sapiens nyakcsig. Elephas primigenius zápfog. Homo sapiens ágyékcsg. Equus caballus fejtárs. Ovis aries lábujj és csülök. Equus caballus lábcsont. Antilope rupicapra szarva. Bos taurus fogai, alsó állkapcsa. Őz agancs. Canis lupus fejtárs. Cricetus vulgaris fejtárs. Szarvas agancs. Szarvasmarha csülke. Tehénszars. Szőröcsomó marha gyomrából. Gyapju minták. Mustela foina. Putorius vulgaris. Mustela putorius. Mioxus glis. Két nyúl egy fejjel. Mus musculus. Vespertilio murinus. Plecotus auritus. Ardea alba. Ulula aluco. Ardea minuta. Anas boschas. Caprimulgus europaeus. Passer domestica. Pavo cristatus. Ardea nicticorax. Charatrius pluvialis. 47 különböző madártojás. Alcedo ispida. Upupa epops. Jungs torquilla. Picus viridis. Emberisa citrinella. Laxia curvirostra. Pyrrhula ruficilla. Fringilla hortensis. Fringilla coelebs. Fringilla montifringilla. Turdus viscivorus. Turdus musicus. Turdus merula. Lanius collurio. Parus coeruleus. Sturnus vulgaris. Nucifraga caryostates. Pica caudata. Corvus cornix. Corvus frugilegus. Surnium aluco. Accipiter nisus. Astur palumbarius. Buteo vulgaris. Falco tinnunculus. Strix cinereus. Strix noctua. Glaucidium noctuum. Cirus rufus. Tetrao urogallus. Coturnix communis. Scolopax rusticola. Numenius arcuatus. Numenius phaeopus. Recurvirostra avocetta. Oedipodus creptians. Hymantopus caud. Ortogometra minuta. O. pinnata. Fulica atra. Sterna hirundo. St. caudata. St. minuta. Hydrochelidon fissipes. Gallinago media. G. gallinula. Botaurus stellaris. Ardea minuta. A. nicticorax. A. tygrina. Rufus comatus. Anser segetum. Anas Graeca. Larus glaucus. Fulica marila. Falacrocorax carbo. Fulica islandica. Larus argentatus. Larus anor. L. fuscus. Podiceps cristatus. P. minor. Coronella austriaca. Lacerta agilis. Salamandra maculosa. Rana esculenta. Molge cristatus. Testudo graeca. Dactylopterus volitans. Lucioperca luciperca hátcsig. Cápa fog. Cápa állkapocs. Lima striata. Spondilus gaederopus. Pectunculus crassus. Arca noae. Unio pictorum. Meleagrina margaritifera. Spondilus spinosus. Lima pectinoides. Arca barbata. Cypraea lynx. Oliva porphyrea. Gryllotalpa vulgaris. Stauria streiformis. Növény-termés gyűjtemény (56 drb.) Coryllus avellana. Crataegus oxya-

cantha. Viburnum opulus. V. lantana. Cornus sanguinea. Ficus carica. Kopasz és köz. őszibarack. Kajszinbarack. Ép és perenospora által elpusztított szőlőlevél. Ép és füstpenész által elpusztított szőlőfürt. 5 drb. fali tábla. Anatómiai atlasz. Rovargyűjtő doboz.

Álladék 1910. évi december hó 31-én 4279 db. 7352·73 korona értékben.

GERŐ ÁRPÁD,
szertárőr.

F) Földrajzi szertár.

Vétel útján: Magyarország közgazdasági és politikai térképe. 39 db. diapositiv.

Ajándék útján: A magyar szent korona országainak néprajzi iskolai fali térképe. A magyar birodalom közjogi térképe.

Álladék 1910. évi december hó 31-én 1054 db. 2117·08 korona értékben.

BELLA LAJOS,
szertárőr.

G) Geometriai szertár.

Vétel útján: Méterrendszer. Összehajtható mérőpálca. Papirolló.

Álladék 1910. évi december hó 31-én 322 db. 3184 korona értékben.

FARAGÓ JÓZSEF,
szertárőr.

H) Szabadkézi rajzszertár.

Vétel útján: Királytigris (relief). Ökör. Legelő tehén. Tehén borjuval. (Gipszöntvények.) Várdai Sz.: Magyar díszítmények. I. füzet.

Ajándék útján: Nyomtatáshoz való ducok. A könyomás fokozatait mutató lapok. 50 db. díszített husvétii tojásból álló gyűjtemény.

Álladék 1910. évi december hó 31-én 2871 db. 5176·54 korona értékben.

SEEMANN KÁLMÁN,
szertárőr.

I) Régiség- és éremtár.

Vétel útján: 26 db. oklevél.

Álladék 1910. évi december hó 31-én 1842 db. 1022·99 korona értékben.

BELLA LAJOS,
szertárőr.

K) Történelmi szertár.

Álladék 1910. évi december hó 31-én 39 db. 490·50 korona értékben.

BELLA LAJOS,
szertárőr.

L) Tornaszertár.

Vétel útján: Korlát kovácsolt vasból.

Álladék 1910. évi december hó 31-én 734 db. 5970·41 korona értékben.

KÓCZA GÉZA,
szertárőr.

M) Ének- és zeneszertár.

Vétel útján: Siklós A.: Hangszereléstan I/II.

Álladék 1910. évi június hó 30-án 64 db. 441·33 korona értékben.

VENDL ALADÁR,
szertárőr.

VIII.

Jótékonycélú alapok.

A) **A soproni m. kir. állami főreáliskola Segélyegyesületének 37-ik évi jelentése.**

1. Az 1910/11-iki tanévben a Segélyegyesület az előző évekhez hasonló buzgósággal folytatta áldásos tevékenységét, amennyiben a szegénysorsú s jóviseletű ifjuság segélyezés érdekében mindent elkövetett ezúttal is.

2. A Segélyegyesület és Betegszoba-alap ügyeinek elintézésé érdekében két választmányi és két közgyűlés tartatott, mely alkalommal az elnök a választmánnyal együtt letárgyalta a folyóügyeket; a pénztárvizsgálók pedig úgy a Safe-Depositban, mint a Soproni Takarékpénztárban elhelyezett tőkéket megvizsgálván, a jegyzőkönyv szerint mindent a legnagyobb rendben találtak.

3. Örömmel jelenthetjük azt is, hogy a Betegszobát, mely a modern követelményeknek megfelelően rendeztetett be, már a jelen tanévben igénybe vette néhány szegényebbsorsú ifjú, ami azt bizonyítja, hogy az intézmény létesítése nagyon szükséges volt.

4. Leszner dr. intézeti orvos urnak ama indítványa, hogy szegény, de gyengeszervezetű, szorgalmas tanulók naponkint valami kis tizóraival láttassanak el, hogy ne kelljen az egész délelőttöt étlen eltölteniök; úgy látszik beválik. Épen ezért már az idén 6 ilyen tanuló kapott egy darab kenyér mellé vaját, tojást, vagy sajtot, még pedig 5 a Segélyegyesület, 1 egy jóltevő adománya útján.

5. A Segélyegyesület ezidei jövedelmének egyharmada 720 kor. Ennyi kerül a szegénysorsú tanulók között felosztás alá, még pedig osztályonként 12, 16, 24, 30 és 50 kor. összegben:

Az I. A-osztályból: Fröhvirth Sándor 30 kor.

Az I. B-osztályból: Prunner József 24 kor., Pós Zoltán 30 kor., Kirkovits Gyula 12 kor.

A II. A-osztályból: Mersich Alfréd 30 kor., Krutzler János 24 kor., Lederer Rezső 12 kor., Kóh József 12 kor.

A II. B-osztályból: Kiss Ferenc 16 kor., Gáncs Lajos 24 kor.

A III. A-osztályból: Winkler Dénes 12 kor., Pospichál Richárd 12 kor., Amtmann Nándor 24 kor.

A III. B-osztályból: Thier László 30 kor., Kamaryt Hugó 16 kor.

A IV. osztályból: Schotten Jakab 24 kor., Radics András 30 kor., Kirkovits István 16 kor., Kertész István 20 kor., Baruch Siegfried 16 kor.

Az V. osztályból: Pekovits Artur 24 kor., Kirkovits Jenő 12 kor., Diebold Károly 50 kor., Deutsch Emil 30 kor.

A VI. osztályból: Winkler Elemér 16 kor., Winkler László 16 kor., Stehle Ottó 12 kor., Schleicher Antal 24 kor., Lederer Ferenc 16 kor.

A VII. osztályból: Sántha Kálmán 16 kor., Bognár Dezső 12 kor., Blum Albert 24 kor.

A VIII. osztályból: Mandl Mór 24 kor., Heuffel Rezső 30 kor.

6. A Segélyegyesület kölcsönkönyvtára, évről-évre gyarapszik, amennyiben az idén szintén nagyobb összeg fordított e célra, de még így is alig tudjuk a szegény tanulóink könyvszükségletét kielégíteni. Ismételve kérést intézünk tehát a vagyonosabb szülőkhöz, hogy a tanév végén, fiaiknak elhasznált könyveit adományozzák a Segélyegyesületnek, hogy azokat a következő tanév elején a szegényebb sorsúak között kioszthassuk.

7. Hálás köszönettel adózunk a Soproni Takarékpénztárnak itt is, hogy a Segélyegyesületnek és a Betegápolószoba alapnak e tanévben is 25-25 koronát adományozni volt szives.

8. A segélyegyesület tagjai.

Alapító tagok.

Ő cs. és kir. Apostoli Felsége	lfj. Hacker Lipót [1907]
I. Ferencz József [1884]	Haller József dr. [1899]
Ágfalva községe [1874]	Hérics-Tóth János dr. [1880]
Bauer Antal [1874]	20. Jekelfalussy Pál [1889]
Bauer Mihály [1904]	Kaposvári Takarékpénztár [1876]
5. Bauer Ottó [1904]	Kuncz Adolf dr. [1889]
Berg Gusztáv báró [1899]	Lähne Frigyes [1874]
Carstanjen Ágost [1874]	Lenck Gyula [1890]
Csöndes Ferenc [1874]	25. Lenck Samu [1884]
Deák Lajos [1875]	Manitius Lajos [1874]
10. Dworzsák János [1874]	Mayer Gyula dr. [1874]
Eidlitz Mór [1874]	Müller Ede [1874]
Eörsy László [1874]	Müller Paulin [1874]
Esterházy Miklós dr. herceg [1899]	30. Nagycenki cukorgyár [1895]
Esterházy Pál herceg [1874]	Noedi Károly [1874]
15. Festetics György gróf [1874]	Patzenhofer Konrád [1874]
Graf Adolf [1885]	Patzenhofer Matild [1887].

Virtsologi Ruprecht K. [1887]	Sopronm. Nemesi Pénztára [1896]
35. Salamin Leo [1874]	40. Soproni Takarékpénztár [1876]
Sándorffy Antal [1899]	Sugár Sándor [1899]
Schreiner Károly dr. [1897]	Töpler Károly dr. [1874]
Solymosy Károly báró [1875]	Zalka János dr. püspök [1876]

Tiszteletbeli tagok:

Kárpáti Károly dr.
Salamin Leo †
Ulber Mátyás †

A Segélyegylet tisztviselői (1908—1911.):

Elnök: Wallner Ignác dr.
Másodelnök: Spiesz Antal
Pénztáros: Faragó József
Jegyző: Ágh Lajos dr.

Választmányi tagok:

Beer Ede	A tanári kar képviselői
Horvát Rezső	1910—1911-ben:
Kraul Lajos	Seemann Kálmán
Kugel József dr.	Török Mihály
Ritter Vilmos	Vendl Aladár
Rösch Frigyes	
Schwarz Károly	Számvizsgáló 1908—1911-re:
Seltenhofer Frigyes	Beer Ede
Willingsdorffer Jenő	Rösch Frigyes
Winkler Adolf dr.	Schwarz Károly

Rendes tagok.

(Évi 4 korona díjjal).

Beer Ede, Breuer Mór dr., Démy Lajos dr., Fischer Dezső, Táplánfa, Friedrich Lajos, Izraelita Hitközség (6 K), Hackstock Károly (5 K), Jány Ferenc, Klaber Mór cég (10 K), Kluge Lajos, Kovács István dr. (6 K), Kraul Lajos (10 K), Kugel József dr., özv. Lenk Lajosné, Máhr Árpád, özv. Manninger S.-né, Petz Sándor, özv. Regenhartné, Reman Ferenc, Reman Ferencné, Ritter Vilmos, Schaffer Antal, Schneider G. A., (5 K), Schneider Márton (6 K), Schreiner Károly dr., Schuschny Alfréd, Wien, Schwarz Károly, Seidl Samu, Seltenhofer Frigyes (5 K), Simon János, Soproni Takaré- és Kölcsön-Egylet (10 K), Spiesz Antal, Steiner Albert, Straner Gyula dr. (6 K), Szauer László (5 K), Töpler Kálmán dr., Töpler Lajos, Varga Ferenc, Wallner Ignác dr., Willingsdorffer L. J., Winkler Adolf dr., összesen 194 korona.

Ezenfelül:

A Soproni Takarékpénztár adománya	25.—	K
N. N. úrtól	27.—	„
Virtsologi Rupprecht Kálmán hagyománya	100.—	„
Kroyherr Kristóf péktől	24.—	„

Pártoló tagok.

I. A-osztály.

Bader Guszt., Sopron 6·50, Behofsits Ján., Sopron 6·34, Csepreghy Henr., Sopron 3—, Fischer Henr., Sopron 16·70, Frischmann Sándor, Sopron 1—, Frühwirth Ad.-né, Sopron 2—, Gabler Kár., Sopron 4·44, Goldmann Hugó dr., Sopron 21·80, Hartner Ant., Sopron 4—, Haubert Á., Sopron 1·10, Hintsch Kár., Sopron 3—, Hoffmann Gyula, Sopron 4—, Jéhn Vilm., Sopron 5·10, Kertész Em., Lakompak 5·95, Kiss Ant., Sopron 2·70, Köninger Laj., Sopron 5·30, Kopstein Lip., Sopron 2·20, Lagler Józ., Sopron 2·50, Lefkovits Izid., Sopron 3·80, Lencz Fer., Alsóság 2·40, Lengyel Árm., Sopron 13·80, Lobenwein Har., Sopron 1·16, Nagy Vilmos, Sopron 10—, Nattán Lip., Völgyfalva 0·70, Németh Dén., Sopron 4·60, Pollák Vilm., Sopron 1·40, Reman Fer., Kóny 2·50, Schátovich Ferenc, Sopron 5·60, Schlögl Ján., Sopron 2—, Seidl Samu, Sopron 8·10, Stekler Zsigm., Sopron 1·80, Stotz Mikl., Kismarton 10—, Stössel Em., Sopron 2·40, Szmodis Kálm., Sopron 3—, Tóth Sebesty., Sopron 0·90. Összesen 170·79 K.

I. B-osztály.

Birkenheuer Béla, Sopron 2·70, Cristea Gyula, Sopron 16—, Deutsch Kár., Sopron 2·50, Faragó Géza, Sopron 6—, Goldschmid Alfr., Sopron 8—, Hackstock Kár., Sopron 2—, özv. Hajnal Ed.-né, Sopron 2·50, Holczer Józ. Vámosderecske 2·40, Horváth György, Sopron 5·10, Karl József, Darufalva 32—, Kaschnitz And., Sopron 1·40, Kohn Józ., Lakompak 0·40, Konasek Fer., Sopronbánfalva 0·60, Köttbaum Guszt., Szigetköz 4·80, Krausz Mih., Sopron 5·40, Kugler Fer., Szentmargitbánya 2—, Max Samu, Sopron 0·40, Nagy Samu, Sopron 0·20, Neubauer And., Sopron 1·80, Pócs Lajos, Sopron 6·70, Preyer Mih., Fertőszéleskut 1—, Rosenberger Bern., Sopron 11·80, Schirk Laj., Sopron 3·50, Schuh Vikt., Sopron 1—, Spitzer Samu, Sopron 4·70, Stessel Sim., Sopron 1—, Strausz Jakab, Sopron 5—, Supper Ferenc, Sopron 3—, Vajda Pál, Farád 2·50, Wellisch Zsigmond, Sopron 1·40. Összesen 137·80 K.

II. A-osztály.

Csillag Pál, Budapest 6·60, Drobnitsch Ö., Sopron 0·80, Fendt Kár., Sopron 3·60, Frischmann Em., Sopron 0·40, Fromwald Tamás, Szárazvám 2—, Fürst Fer., Sopron 6·60, Hacker Pál, Sopron 6·20, Koh Józ., Sopron 11·20, Kohn Al., Sopron 1·60, Köninger Ö., Sopron 1·50, Kovács Samu, Sopron 0·40,

Krutzler János, Sopron 1·20, Mašek Antal, Sopron 2·30, Mersich Viktor, Darufalva 1·80, Pongrác Kálm., Sopron 0·30, Rezsák János, Sopron 0·40, Riedl Sánd., Sopron 1·—, Rosenheim Sándor, Sopron 0·30, Schuh József, Sopron 0·50, Steinhof Sánd., Sopron 0·40, Tauber Izid., Sopron 2·60, Tárnok Rezső, Sopron 2·—, Steiner Rezső, Sopron 1·—, Vajda Jenő, Sopron 1·— .
Összesen 49·70 K.

II. B-osztály.

Ábrahám Pét., Petőháza 1·20, özv. Brzoboháty Ottóné, Sopron 6·— , Burkert Antal, Sopron 1·—, Czegka Vilmos, Acsád 4·—, Deutsch Ignác, Sopron 4·20, Falk Károly, Sopron 3·—, Fried Ad., Boldogasszony 1·— , Friedrich Ist., Sopron 5·—, Gáncs Ján., Bezi 1·—, Grosz Mih., Sopron 1·20, Gruber Lujza, Sopron 1·—, Győrváry Józs., Bük 6·84, Hajnal Imre, Búcsu-Szt.-László 1·—, Kiss Péter, Sopron 1·20, Kladler Máty., Sopron 1·—, Kohn Gyuláné, Sopron 1·—, Krausz Józs., Sopron 2·30, Krétai Gyula, Sopron 4·— , Laschober Guszt., Sopron 1·—, Lencz Sánd., Sopron 11·10, Neumann Sim., Sopron 1·—, Nyiri Teréz, Sopron 0·60, Posch Ferenc, Sopron 1·—, Ráth Gyula, Sopron 0·60, Révész Samu, Sopron 3·40, Schönberger Sándor, Fertő-Endréd 10·—, Schwarz Ján., Sopron 3·10, Wachtel Frigy., Sopron 4·—, Wieder Alajos, Sopron 1·— .
Összesen 82·74 K.

III. A-osztály.

Amtmann Teréz, Sopron 3·80, Balkay Ad., Sopron 1·—, Bergmann Ad., Sopron 1·—, Breuer Lipót, Sopron 0·40, Böhm Ad., Sopron 2·—, Csitkovics Ist., Sopronkövesd 1·—, Finda Imre, Pomogy 1·—, Fleischer I., Sopron 3·—, Friebert Jak., Sárbogárd 7·10, Gerstl Gyula, Nagyczenk 0·30, Illés Mih., Sopron 0·20, Kollars Ist., Seregháza 7·46, Michl Pál, Lakompak 0·30, Nagy Sim., Sopron 0·50, Pfuhl Ág., Sopron 4·—, Pospichál Kálmánné, Sopron 1·—, Roisz Bold., Sopron 2·—, Rosenberger Laj., Sopron 1·10, Schranz Mih., Sopron 1·—, Spitzer Samu, Győr 1·—, Steinbach Károly, Sopron 1·—, Szekendi György, Sopron 1·—, Töpler Lajos, Sopron —·—, Tóth János, Ostfyasszonyfa 1·—, Warschilka János, Sopron 1·—, özv. Winkler Zsigmondné, Sopron 1·10. Összesen 45·26 K.

III. B-osztály.

Bergmann Ernő, Sopron 1·—, Büki Ján., Sopronkőhid 0·60, Fodor Márton, Sopron 2·20, Gárdonyi Sándor, Sopron 1·—, Hasenauer Márton Sopron 6·—, Heinrich Román, Sopron 1·—, Horváth Istv., Sopron 0·10, Kamaryt Hugó, Sopron 0·70, Kohn Armin, Sopron 2·62. Kohn József, Lakompak 0·50, Kolb Simon, Sopron 2·—, Hacker Mór és fia, Sopron 2·—, özv. Kraft Pálné, Sopron 3·—, Lederer Ign., Sopron 4·—, Mühl Nándor, Sopron 1·—, Reiber Józs., Sopron 4·—, Reumann György, Sopron 0·50, Schey Izidor, Sopron 1·40, Stöckler Adolf, Sopron 6·48, Szelinger Máty., Sopron 0·84, Trogmayer Heinr., Sopron 1·40, Ullmann Leo, Lakompak 4·58,

Ungár Jánosné, Sopron 1.—, Wechsler György, Sopron 0·30, Welther Adolf, Sopron 0·30, Zwinz Kár., Sopron 1·40. Összesen 44.— K.

IV. osztály.

Bauer Imre, Sopron 0·60, Banner Gyula, Sopron 11.—, Baruch Károly. Lakompak 1·10, Böhm Gyula, Sopron 0·50, Breyer Mór, Sopron 1·40, Grünwald Frigy., Sopron 1.—, Feigelstock Ign., Sopron 2·50, Geleji Frigy., Sopron 1.—, Grosz Mihály, Sopron 0·50, Haas Izidor, Sopron 3·20, Hacker Vilmos, Sopron 0·70, Hackstock Károly, Sopron 5.—, Józsa Menyhért, Sopron 12·70, Kertész Józs., Sopron 0·20, Kirkovits Istv., Sopron 0·40, Kohn Antal, Sopron 0·20, özv. Kremser Kár.-né, Sopron 3.—, Lipner Ján., Sopron 1.—, özv. Peischl Ant.-né, Sopron 2·80, özv. Pesti Józs.-né, Sopron 1.—, Pollák Miksa dr., Sopron 2.—, özv. Pozsgay Ant.-né, Sopron 0·50, Radics Józs., Süttör 1.—, Rosenberg Antal, Sopron 6.—, Rusz Oszkár, Sopron 2.—, Schaffer Ant., Sopron —.—, Schotten Henr., Nagymarton 0·50, Schuschny Alfréd, Wien 3.—, Seedoch Fer., Siklósd 0·60, Simon Ádám, Sopron 1.—, Simon Ján., Sopron 3·70, Steiner Albert, Sopron 9.—, Szeneczei Ferenc, Bánfalva 0·60, Tiefenbach Kár., Sopron 0·50, Varga Henrik, Sopron 0·20, özv. Wrchowsky D.-né, Sopron 1.—. Összesen 81·40 K.

V. osztály.

Deutsch Lip., Sopron 0·40, özv. Diebold Kár.-né, Sopron 1.—, Figdor Zsigm.-né, Búdöskút 0·20, Fischer Ján., Nagymarton 5.—, Golubic István, Pakráz 10.—, Hábán-Altmané, Sopron 1.—, ifj. Hacker Lip., Sopron 4.—, Horning Istv., Sopron 2.—, Laschober Guszt., Sopron 2.—, Lehner Mih., Sopron 2.—, Molnár Béla, Sopronkőhid 11.—, Nitsinger Fülöp, Bánfalva 1.—, Oleár György, Füle 1.—, Parragh Béla, Sopron 1.—, Peyer Ferenc, Szentmargitbánya 1.—, Pickhart Ant., Sopron 10.—, Staar Fer., Sopron 1.—, Steiner Ján., Sopron 0·60, Storch Bert. dr., Brennberg 1.—, Thier Ferenc, Sopron 2.—, Töpfl Mihályné, Sopron 2.—, Török Mihály, Sopron 1.—. Összesen 60·20 K

VI. osztály.

Fasching Fer., Brassó 1.—, özv. Goldstein I.-né, Sopron 1.—, Hernfeld Vilm., Sopron 2.—, özv. Kammerloher I.-né, Sopron 1.—, Kraul Lajos, Sopron 5.—, Lederer Mór, Sopron 0·40, Schleicher Antal, Sopron 1·20, Stehle Emil, Félszerfalva 1.—, Straner Gyula dr., Sopron 7.—, Unger Kár. Szentmargitbánya 2.—, Weisz Sándor, Rohonc 1.—, Winkler Ágoston, Sopronkőhid 4.—, Wurmfeld József, Vicza 1.—. Összesen 27·60 K.

VII. osztály.

Baál Józs., Sopron 1.—, Blum Henr., Sopron 0·50, Deutsch József, Sopron 0·42, Herzog József, Selegszántó 1.—, özv. Kálisch B.-né, Boldogasszony 1.—, Kessler Ant., Sopron 2.—, Kopstein Samu, Sopron 1.—,

Kováts István dr., Sopron 1.—, Mangold Mór, Sopron 1.—, özv. Proszky K.-né, Sopron 1.—, Sántha I., Sopron 0·60, Schiller Mór, Sopron 1.—, Stessel Ign., Sopron 0·60, Szabó-Jilek Fer., Sopron 1.—, Szabó György, Sopron 0·80, Szlimák Lajos, Sopron 6.—, Wildzeisz János, Sopron 1.—. Összesen 20·92 K.

VIII. osztály.

Deutsch Sim., Farád 0·90, özv. Heuffel S.-né, Sopron 0·40, Mandl Henr., Sopron 0·30, Mechle József, Sopron 2.—, Mulzer János, Sopron 0·40, Pintér Ján., Sopron 0·50, özv. Weinberger Mária, Sopron 0·60, özv. Weltner A.-né, Gulács 5.—, Wieder Ant., Félszerfalva 0·60. Összesen 10·70 K.

E kimutatásban csak a gyűjtővek tulajdonosainak nevei szerepelnek. Fogadják azonban azok is Segélyegyesületünknek és a segítségre szoruló ifjúságnak legőszintébb hálás köszönetét, kik szíves adományaikkal hozzájárultak, hogy a gyűjtővek oly szép összeggel kerültek vissza a Segélyegyesülethez.

Wallner Ignác dr.,
elnök.

Ágh Lajos dr.,
jegyző.

9. Számadás

a „Főreáliskolai Segélyegyesület“ jövedelméről az 1910/11. tanévben.

Bevétel.

	K	f
1. Értékpapírok jövedelme	1474	—
2. Készpénz kamatja	14	90
3. A gyűjtés eredménye	737	03
4. Rendes tagok díjai	194	—
5. A „Soproni Takarékpénztár“ adománya	25	—
6. N. N. úr adománya	27	—
7. Virtsologi-Rupprecht Kálmán hagyománya	100	—
8. Kroyherr Kristóf péktől	24	—
9. A Sopr. Takarékpztr. 21363. sz. könyvéből felvétel	70	—
Összesen . .	2665	93

Kiadás.

	K	f
1. Tankönyvekre és ezek bekötésére	71	22
2. A Safe Deposit évi bére (1912. ápr. 23-áig) . . .	24	—
3. A Sopr. Takarékpztr. 21363, 19705. és 19706. sz. könyvére elhelyeztetett	276	53
4. 6 tanulónak uzsonnája 8 hónapon át	149	68
5. Tanulók pénzbeli segélye	720	—
6. Szolgák díjazása	22	—
7. Értékpapírok vételára	1376	50
8. A tanulók uzsonnjának kiszolgálásáért	10	—
9. Gyűjtőivek nyomása	16	—
Összesen . .	2665	93

10. A Segélyegyesület vagyonállása 1911. június 30-án.

	Korona
1. 3 db. 1000 frtról szóló Földteherment. kötv.	6000.—
2. 1 „ 500 „ „ „ „ „	1000.—
3. 32 „ 100 „ „ „ „ „	6400.—
4. 3 „ 100 „ „ Tiszaszab. kötv.	600.—
5. 22 „ 1000 koronáról szóló 4 ^o / _o -os magy. koronajár. kötv. . .	22000.—
6. 1 „ 500 „ „ „ „ „ „ „	500.—
7. 1 „ 200 „ „ „ „ „ „ „	200.—
8. 5 „ 100 „ „ „ „ „ „ „	500.—
9. A Schreiner Ernő-alapítványhoz tartozó 2 db. 200 koronáról szóló 4 ^o / _o -os magy. koronajár. kötv.	400.—
10. A Club Anglo-Français-alapítványhoz tartozó 2 db 200 koronáról szóló 4 ^o / _o -os magy. koronajár. kötv.	400.—
11. A Soproni Takarékpénztár 21363. sz. könyvére elhelyezve . .	305.27
12. A „ „ 19705. „ „ „ „ „ „ (Schreiner E.-alap)	55.96
13. A Soproni Takarékpénztár 19706. sz. könyvére elhelyezve (Club Anglo-Français-alap)	73.95
Összesen . .	38435.18

azaz Harmincnolcezernégyszázharmincöt korona és 18 fillér.

Sopron, 1911. június 30-án.

Wallner Ignác dr.,
elnök.

Faragó József,
pénztáros.

11. A betegápoló-szoba.

A 3 beteg tanuló számára berendezett és a Magánbetegápoló kórházában elhelyezett betegápoló-szobát még a múlt tanév végével igénybe vette hosszabb időre egy VIII-ad osztályu tanuló. A folyó tanévben egy VI-od osztályu tanulót részesítettünk ott több heti ápolásban. Mindkét tanuló teljesen felgyógyulva hagyta ott a kórházat.

12. Számadás

a „Főreáliskolai Betegápolószoba alap“ jövedelméről az 1910/11. tanévben.

Bevétel.

	K	f
1. Készpénz kamatja	—	93
2. A Soproni Takarékpénztár adománya	25	—
Összesen .	25	93

Kiadás.

	K	f
1. A Sopr. Takarékpztr. 18744. sz. könyv. elhelyeztetett	25	93
Összesen .	25	93

13. A Betegápolószoba-alap vagyónállása 1911. jun. 30-án.

A Betegszoba alaptőkéje, mely költményezett értékpapirokban Korona 1 1909. február 13-án a Magánbetegápolódnak átadatott és melynek évi kamataiból a Soproni Magánbetegápolóda tartja fenn a Betegszobát	8000.—
2. A Betegszoba 3 ágyas új berendezése 990·50, ebből levonva természetes elhasználás címén 5 ^o / _o -ot = 49·50 koronát . .	941.—
3. A berendezés jókarbantartására a Magánbetegápolódnak átadott tőke	400.—
4. A Soproni Takarékpénztár 18744. sz. könyvére elhelyezve .	53·72
Összesen .	9394·72

azaz Kilencezerháromszázkilencvennégy korona és 72 fillér.

Sopron, 1911. június 31-én.

Wallner Ignác dr.,
elnök.

Faragó József,
pénztáros.

14. Segélyegyesületi könyvtár.

Ezen intézmény a lefolyt tanévben még fokozottabb mértékben részesíthette a szegény tanuló ifjuságot tankönyvsegélyben, amennyiben 125 tanulónak 703 tankönyvet kölcsön adhattunk.

Tankönyvszaporodás volt vétel útján 9, ajándék útján 44 kötet.

Tankönyvet adományoztak:

Hajek Zoltán	egyet. hallgató	9 köt.
Kopstein Aladár	„ „	2 „
Menzel Tihamér	„ „	3 „
Józsa László	VII. oszt. tanuló	1 „
Kalisch Kornel	VII. „ „	1 „
Kalisch Ödön	VII. „ „	1 „
Stessel Ernő	VII. „ „	2 „
Bálint Béla	V. „ „	1 „
Golubič Ernő	V. „ „	3 „
Töpfel János	V. „ „	1 „
Pozsgay Antal	IV. „ „	1 „
Schuschay Adolf	IV. „ „	5 „
Steiner László	IV. „ „	3 „
Gerstl Gyula	III. „ „	5 „
Warschilka János	III. „ „	1 „
Győrváry Gyula	II. „ „	5 „

Azonkívül Kolb Simon úr helybeli kereskedő 2 K készpénzt adományozott a könyvtár részére.

Fogadják a neimes szívű adományozók az egyesület őszinte köszönetét.
Sopron, 1911. június hó 15-én.

Horvát Rezső,
a segélyegyesületi könyvtár kezelője.

B) Az intézethez kötött és az igazgató kezelése alatt álló alapok és alapítványok.

1. Deák Ferenc-féle ösztöndíjalap.

Bevétel.

	K	f
1. Értékpapír	2100	—
2. Ennek kamatja 1910. VI. 1-től 1911. VI. 1-ig . . .	84	—
3. A Soproni Ipar- és Kereskedelmi Segélyszövetkezet-nél 342. sz. betétkönyvre elhelyezve 1910. I. 1-én	612	87
4. Ennek kamatja 1910. I. 1-től XII. 31-ig	25	14
Összesen	2822	01

Kiadás.

	K	f
1. Értékpapír	2100	—
2. Mulzer János VIII. o. t. ösztöndíja	84	—
3. A Soproni Ipar- és Kereskedelmi Segélyszövetkezet-nél 342. sz. betétkönyvre elhelyezve 1911. I. 1-én	638	01
Összesen	2822	01

Sopron, 1911. évi június hó 30-án.

Wallner Ignác dr.,
igazgató, az alap kezelője.

2. Díszmagyarruha alap.

Bevétel.

	K	f
1. A Soproni Takarékpénztárnál 13440/440. sz. betétkönyvre elhelyezve 1910. I. 1-én	2	61
2. Kamat 1910. I. 1-től XII. 31-ig	2	42
Összesen	5	03

Kiadás.

	K	f
1. A Soproni Takarékpénztárnál 13440/440. sz. betétkönyvre elhelyezve 1911. I. 1-én	5	03
Összesen	5	03

Sopron, 1911. évi június hó 30-án.

Wallner Ignác dr.,
igazgató, az alap kezelője.

3. Utazási- és kirándulási segélyalap.

Bevétel.

	K	f
1. A Soproni Ipar- és Kereskedelmi Segélyszövetkezetnél 681/709. sz. betétkönyvre elhelyezve 1910. VII. 1-én	1245	55
2. Kamat 1910. I. 1-től XII. 31-ig	25	24
3. A tanulók gyűjtése 1910/11 tanévben:		
I. A osztály gyűjtése	21	55
I. B- " "	7	24
II. A- " "	8	16
II. B- " "	29	90
III. A- " "	9	66
III. B- " "	8	11
IV. " "	5	38
V. " "	15	97
VI. " "	16	07
VII. " "	19	10
VIII. " "	9	52
Összesen .	1422	45

Kiadás.

	K	f
1. Fraknói kirándulásnál 8 tanuló segélyezése . . .	19	50
2. Búki " " " " 3 " "	6	—
3. Szárazvámi és Lajtaujfalui kirándulásnál 4 t. segély.	10	50
4. Aldunai kirándulásnál 9 tanuló segélyezése	420	—
5. A Soproni Ipar- és Kereskedelmi Segélyszövetkezetnél 681/709. sz. betétkönyvre elhelyezve 1911. VII. 1-én	966	45
Összesen .	1422	45

Sopron, 1911. évi június hó 30-án.

Wallner Ignác dr.,
igazgató, az alap kezelője.

C) Az intézethez kötött, de nem az intézet által kezelt ösztöndíj alapítványok.

1. Rosenfeld Jakab-féle 2 ösztöndíj. Kezelője a városi izraelita hitközség.
2. Rosenfeld Katalin féle 2 ösztöndíj. Kezelője a városi izraelita hitközség.
3. Patzenhofer Konrád féle 1 ösztöndíj. Kezelője Sopron sz. k. városa.
4. Soproni állami főreáliskola 1 ösztöndíja. Kezelője a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium.
5. Martiny János-féle 1 ösztöndíj, Kezelője a soproni evang. egyháztanács.
6. Ulber Mátyás és neje sz. Unger Karolin-féle 2 ösztöndíj. Kezelője a soproni evang. egyháztanács.

IX.

Segélyezések.

a) Ösztöndijasok.

A lefolyt tanévben a következő tanulók élveztek ösztöndijukat:

Sorszám	A tanuló neve	Osztály, melybe jár	Az ösztöndij		Az ösztöndij adományozója	Az adományozás kelte és száma
			címe	összege koro- nában		
1	Deutsch Endre	VIII.	Rosenfeld Jakab-féle	250	Sopron sz. kir. város tanácsa	17541—1910
2	Mulzer János	VIII.	Rosenfeld Jakab-féle	250	"	17541—1910
3	Horvát József	VIII.	Rosenfeld Katalin-féle	250	"	17541—1910
4	Wieder József	VIII.	Rosenfeld Katalin-féle	250	"	17541—1910
5	Tiefenbach Vilmos	IV.	Patzenhofer Konrad-féle	172	"	17541—1910
6	Török Dezső	V.	Soproni állami fő-reáliskolai	300	Vallás- és köz- okt. m. kir. mi- niszterium	116810—1907
7	Welther Alfonz	IIIB.	Jövedéki birságalap	200	M. kir. pénzügyminiszterium	54264—1904
8	Pintér Ferenc	VIII.	Wald Mária-féle	160	Soproni kath. konvent	55—1907
9	Heuffel Rezső	VIII.	Martiny János-féle	56	Soproni evang. egyháztanács	—
10	Függőben		Ulber Mátyás-féle	70	"	—
11	Függőben		Ulber Mátyás-féle	70	"	—
12	Mulzer János	VIII.	Deák Ferenc-féle	84	A tanári kar	—
Összesen :				2112		

b) Tandijmentesek.

Tandijmentesek voltak a lefolyt tanév végén.

A tanuló neve	Egész v fél-tandijmentes	A tandijmentesség kelte és száma	A tanuló neve	Egész v fél-tandijmentes	A tandijmentesség kelte és száma
I. A) osztály.			III. B) osztály.		
Frühwirth Sándor	egész	426—1910-ig	Horváth József	egész	86—1909-ig
Kertész István	"	416—1910-ig	Kamaryt Hugó	"	86—1909-ig
Szmodis Kálmán	fél	96—1911-ig	Reiber Endre	fél	426—1910-ig
			Thier László		96—1911-ig
I. B) osztály.			IV. osztály.		
Kirkovits Gyula	egész	426—1910-ig	Bohenzky Leó	egész	426—1910-ig
Krausz Zoltán	fél	96—1911-ig	Breyer Pál	"	385—1908-ig
Nagy Imre	"	426—1910-ig	Geleji Géza	"	412—1907-ig
Pós Zoltán	egész	426—1910-ig	Grosz Jenő	"	412—1907-ig
Prunner József	fél	96—1911-ig	Grünwald Róbert	"	462—1909-ig
			Hacker Miksa	"	462—1909-ig
II. A) osztály.			Józsa István	"	96—1911-ig
Fuhrmann Ferenc	egész	426—1910-ig	Kertész István	"	426—1910-ig
Geleji Sándor	"	462—1909-ig	Kirkovits István	"	67—1908-ig
Kóh József	fél	462—1909-ig	Lipner Ödön	"	426—1910-ig
Krutzler János	egész	426—1910-ig	Nagy Ferenc	"	426—1910-ig
Lederer Rezső	fél	96—1911-ig	Pahr János	fél	90—1910-ig
Lehner Frigyes	egész	426—1910-ig	Petschl Kálmán	egész	412—1907-ig
Mersich Alfréd	egész	462—1909-ig	Pesti Ernő	fél	67—1908-ig
Szmodis József	fél	90—1910-ig	Pollák Károly	egész	412—1907-ig
			Pozsgay Antal	"	385—1908-ig
II. B) osztály.			Radics András	"	67—1908-ig
Balkay Imre	fél	90—1910-ig	Schotten Jakab	fél	96—1911-ig
Brzobohaty Róbert	egész	426—1910-ig	Simon Árpád	egész	385—1908-ig
Gáncs Lajos	"	426—1910-ig	Steiner László	fél	462—1909-ig
Grosz Viktor	"	462—1909-ig	Szeneczei Ferenc	egész	67—1908-ig
Gyórváry Gyula	fél	96—1911-ig	Tiefenbach Vilmos	"	412—1907-ig
Kiss Ferenc	egész	426—1910-ig	Varga Imre	fél	67—1908-ig
Kohn Lipót	fél	426—1910-ig			
Laschober Vilmos	egész	462—1909-ig	V. osztály.		
Révész Mór	fél	462—1909-ig	Bálint Béla	egész	67—1908-ig
Wachtel Ernő	egész	462—1909-ig	Deutsch Emil	"	426—1910-ig
			Diebold Károly	"	373—1906-ig
III. A) osztály.			Hábán Nándor	"	78—1907-ig
Amtmann Nándor	egész	86—1909-ig	Kirkovits Jenő	"	78—1907-ig
Csitkovits István	fél	90—1910-ig	Laschober Gyula	"	373—1906-ig
Herzog Rezső	"	462—1909-ig	Lehner Antal	"	373—1906-ig
Illés István	"	96—1911-ig	Nitsinger Béla	"	373—1906-ig
Nagy István	"	426—1910-ig	Parragh Endre	fél	385—1908-ig
Pospichál Rikárd	egész	462—1909-ig	Pekovits Artur	egész	373—1906-ig
Schranz Mihály	"	462—1909-ig	Pesti László	fél	67—1908-ig
Winkler Dénes	"	96—1911-ig	Staar István	egész	78—1907-ig
			Thier Viktor	fél	90—1910-ig
			Töpfl János	egész	78—1907-ig
			Török Dezső	"	373—1906-ig

A tanuló neve	Egész v. fél-tandijmentes	A tandijmentesség kelte és száma	A tanuló neve	Egész v. fél-tandijmentes	A tandijmentesség kelte és száma
VI. osztály.			VIII. osztály.		
Hargittai Brunó	egész	323—1905-ig	Mangold Ernő	fél	67—1908-ig
Kammerloher Ottó	"	67—1908-ig	Sántha Kálmán	egész	373—1906-ig
Lederer Ferenc	"	65—1906-ig	Schiller Jenő	"	385—1908-ig
Pollák Dezső	"	327—1905-ig	Szabó-Jilek Károly	"	385—1908-ig
Schleicher Antal	"	65—1906-ig	Szlimák Lajos	"	427—1904-ig
Stehle Ottó	fél	96—1911-ig	Wildzeisz Pál	"	462—1909-ig
Winkler László	egész	462—1909-ig			
Wurmfeld Sándor	fél	385—1908-ig			
VII. osztály.			VIII. osztály.		
Blum Albert	egész	65—1906-ig	Deutsch Endre	egész	65—1906-ig
Bognár Dezső	fél	462—1909-ig	Heuffel Rezső	"	462—1909-ig
Bozó Andor	"	426—1910-ig	Horvát József	"	394—1903-ig
Herzog Gyula	"	462—1909-ig	Mandl Mór	"	426—1910-ig
Józsa László	egész	427—1904-ig	Mulzer János	"	427—1904-ig
			Pintér Ferenc	"	385—1908-ig
			Tárnok Gyula	"	427—1904-ig
			Wieder József	"	65—1906-ig

E szerint 73 tanuló részesült egész- és 30 tanuló féltandijmentességben.

X.

A Berzsényi-Kör működése.

Intézetünknek V—VIII. osztályú tanulóiból alakult önképzőköre 1910. szeptember 25-én tartotta alakuló és választó gyűlését Müller József dr. tanár úr vezetésével.

A tisztikar következőképen alakult meg:

Mulzer János VIII. o. t. ifjúsági elnök.

Tárnok Gyula VIII. o. t. titkár.

Pintér Ferenc VIII. o. t. pénztáros.

Heuffel Rezső VIII. o. t. főkönyvtáros.

Szlimák Lajos VII. o. t. jegyző.

Kessler Oszkár VII. o. t. ellenőr.

Szabó Sándor VII. o. t. I. alkönyvtáros.

Schleicher Antal VI. o. t. II. alkönyvtáros.

Török Dezső V. o. t. III. alkönyvtáros.

A kör rendszeresen kéthetenként gyűlést tartott. Gyűlés összesen 14 volt, ezek közül 3 rendkívüli: az aradi vértanúk emlékére október 6 án, március idusán és a hágai béketárgyalások emlékére május 18-án. A tagok ezidén lelkesedéssel és buzgósággal szolgálták a kör érdekeit.

Dolgozataikkal kiténtek:

Mulzer János VIII. o. t. Mi a kör célja és rendeltetése? (Elnöki megnyitó beszéd.) A fenségesről. (Eszthetikai értekezés.) Október 6. (Ünnepi beszéd.) A jégen. (Novella.) Március 15. (Ünnepi beszéd.) Évzáró beszéd.

Deutsch Endre VIII. o. t. Matematikai gondolatok fejlődése az ókorban. (Szabad előadás.) Fischer Imre VIII. o. t. Az élelmiszerek hamisítása. (Szabad előadás.)

Stessel Ernő VII. o. t. A halmazállapotok változása különös tekintettel a kritikus állapotra. Szabó-Jilek Károly VII. o. t. A telefon és használata. (Novella.) Szlimák Lajos VII. o. t. Utazásom a nagy szünidőben, Hernfeld Béla VI. o. t. Forrasztások.

Szorgalmasan szavaltak :

Mulzer János, Mandl Mór, Deutsch Endre, Heuffel Rezső, Weltner Andor a VIII., Kalisch Kornél, Bognár Rezső a VII., Lederer Ferenc és Wurmfeld Sándor a VI. osztályból.

A felolvasott munkákat, vagy a szavalók előadásbeli képességét bírálták :

Deutsch Endre, Horvát József, Kuhn Frigyes, Mandl Mór, Mulzer János, Pintér Ferenc, Tárnok Gyula, Weltner Andor és Wieder József a VIII., Blum Albert, Bognár Dezső, Józsa László, Kalisch Kornél, Kalisch Ödön, Kessler Oszkár, Kováts István, Schiller Jenő, Szabó-Jilek Károly, Szabó Sándor, Szlimák Lajos és Wildzeisz Pál a VII., Hernfeld Béla, Pollák Dezső, Stráner Gyula és Wurmfeld Sándor a VI., Fischer József, Parragh Endre és Török Dezső az V. osztályból.

A körben ezidén nemes verseny folyt a szorgalmasabb tagok között, melyikük nyeri el a legtevékenyebb számára kitűzött díjat. A kör serkentésül a legeredményesebb munkálkodónak 10, a legeredményesebb szavalónak pedig 8 koronát szavazott meg. Az első verseny díjában Mulzer János ifj. elnök, a másodikéban pedig Mandl Mór VIII. o. t. részesült.

A versenyszavalatot 1911. május 28-án tartottuk. Komoly szavatra négyen jelentkeztek, kik közül Mulzer János és Kalisch Kornél díjat, Kopstein Aladár és Lederer Ferenc jegyzőkönnyvi dicséretet nyert.

Víg szavatra két vállalkozó akadt, kik közül Mandl Mór az első, Wurmfeld Sándor pedig a második díjat kapta.

Az évvégi pályázatok eredményei :

Magyar irodalmi tétel : A lelkiismeret mint költői motívum Arany János balladáiban. Beérkezett két pályamű. Mulzer János VIII. díjat, Szlimák Lajos VII. dicséretet nyert.

Szépirodalmi : Novella, vers stb. Beérkezett 12 novella és két verskötet. A díjat Mulzer János VIII. o. t. nyerte : „A boszú“ című drámájával.

Dicséretben részesült : Mulzer János VIII., „Niki és Ilonka“, „Vallomás“ című novellája és „Barátom sírjára“ című verskötete. Továbbá : Wildzeisz Pál VII. „Kiért? . . .“ Szabó-Jilek Károly VII. „Búcsúlakoma“, Hargittai Bruno VI. „A költő barátja“, Lederer Ferenc VI. „Mese“, Szlimák Lajos VI. „János leánynézőben“ és Kopstein Aladár VII. „A tolvajnö“ című novellája. Öt művet elvetettünk.

Történelmi tétel : „A szent korona története, eszméje és jelentősége.“ Beérkezett két munka. Mulzer János VIII. az első díjat és dicséretet, Horvát József VIII. a második díjat nyerte.

Filozófiai tétel : A jellem. Egy pályamunka érkezett be. Szerzője Mulzer János VIII., akinek a díjat kiadtuk.

Chémiai tétel : I. A természetes árványoknak átváltozásai a természetben. II. A szerves élet mint geológiai tényező. Két munka érkezett be. Az egyik a díjat kapta, a másik pedig dicséretet nyert. Mindkettő szerzője Mulzer János VIII. o. t.

Mathematikai pályázatra 8 munka érkezett be. A díjban Deutsch Endre, Mulzer János, Tárnok Gyula VIII., Wildzeisz Pál VII. és Krautl Ernő VI. oszt. tanulók osztozkodtak. Dicséretet kaptak: Bognár Dezső VII., Stessel Ernő VII. és Stráner Gyula VI. o. t.

A fizikai tételre beérkezett 2 munka. A díjban Tárnok Gyula és Deutsch Endre VIII. oszt. tanulók osztozkodtak.

A szabadkézi pályázatra beérkezett 10 pályamű. Első díj 8 korona. Ezt Mechle József VIII. o. t. nyerte „Pálma“ jellegű rajzával. Második díj 5 korona, melyet Weisz Ernő VI. o. t. „Tavaszi“ jellegű munkájával nyerte meg. Harmadik díj 4 korona, ezt ismét Mechle József VIII. o. t. nyerte meg „Calla“ jellegű festményével. Negyedik díj 3 korona, melyet Szabó Sándor VII. o. t. „En avant“ jellegű rajzával nyerte meg. Dicséretet nyertek: Stráner Gyula VI. „Egyedül“ és „Japáni birs“, továbbá Weisz Ernő VI. „Virág“ jellegű rajzai. Két munkát elvetettünk.

Ábrázoló geometriai pályázatra beérkezett 3 munka. A díjat Deutsch Endre VIII. és Bognár Dezső VII. o. t. nyerte meg. A harmadik munkát elvetettük.

Könyvtárunk ez évben vétel és ajándékozás útján a következő művekkel gyarapodott:

Vétel útján:

A műveltség könyvtárának VIII. és IX-ik kötete és pedig: VIII. Az ó és középkor története, 1 kötetben. IX. Az új és legújabb kor története, 1 kötetben.

Az „Új Idők“ 1910-ik évfolyamának II-ik kötete.

Id. Dumas Sándor: Gróf Monte Cristo I-ső kötete.

Ajándék útján:

Szlimák Lajos VII. osztályú tanulónak ajándéka: Hackländer's Romane: 60 kötetben.

Az 1909/10-iki tanévben díjazott munkák: 3 kötet.

Pénztári jelentés.

Bevétel.

	K	f
1. Pénztári maradvány 1909—1910. tanévről	36	69
2. Tagsági díj 1909—1910. tanévről	80	40
3. Büntetéspénzek 1909—1910. tanévről	8	40
4. Elveszett könyvek megtérítése	3	60
5. Seemann Kálmán tanár úr ajándéka	10	—
6. Tagsági díj 1910—1911. tanévről	172	80
7. Büntetéspénzek 1910—1911. tanévről	2	60
8. Kamat	2	06
Összesen	316	55

Kiadás.

	K	f
1. Műveltség könyvtára VIII., IX. kötete	43	20
2. Új Idők 1910—1911.	20	—
3. Könyvkötés	24	60
4. Pályadíjak 1910—1911. tanévről	138	—
5. Heuffel Rezső VIII. oszt. tan. főkönyvtárosnak	10	—
6. Pénztári maradvány 1910—1911. tanévről	80	75
Összesen	316	55

Sopron, 1910. évi június hó 30-án.

Müller József dr.,
a Berzsenyi-Kör vezetője.

Testi nevelés.

A testi nevelés az alsó osztályokban teljesen a svéd rendszer szerint történt, a felsőkben pedig kiegészítettük a német rendszerű gyakorlatokkal. E tanévben kötelezővé tétett a tornaing és cipő viselése. A tornaórákat az időjárásnak megfelelően részben az intézet udvarán, részben a tornacsarnokban tartottuk.

Tornavizsgálat.

A VIII. osztály tornavizsgáját május hó 5-én délelőtt tartottuk meg. A többi osztályoké június 13-án és 14-én, a nagyszámban megjelent előkelő közönség, az igazgató és az egész tanári kar előtt a következő sorrendben folyt le:

1. Délután $\frac{3}{4}$ órakor gyülekezés a tornacsarnokban.
2. Oszlopokba állás. Himnusz Közös szabadgyakorlatok.
3. Általános szertornázás I. A. B. és II. A. B. ribbstolon, III. A. B. bomon, IV. rohamdeszkán, V. bakon, VI. és VII. korláton.
4. Ablakugrás.
5. Játékok: IV. „Labdakergető“, V. „Szökdeiökör“, VI. és VII. „Labdahajszó“. A párhuzamos osztályok 12-es csapatai egymással versenyeztek és pedig: I. A. B. „Stafétafutás nagylabdával“ (eldöntetlen maradt). II. A. B. „Kifutós staféta“ (győztes II. A.). III. A. B. „Körstaféta“ (győztes III. B.).
6. Társasszabadgyakorlatok vasbottal.
7. Kötélhuzás a párhuzamos osztályok 12-es csapatai között. Győztesek: I. A. II. B. és III. A.
8. Versenymászás:

I. A.	első Frischmann Oszkár,	második Hintsch Gusztáv.	
I. B.	„ Kirkovits Gyula,	„ Max Ernő.	
II. A.	„ Csillag Pál,	„ Pongrácz Kálmán.	
II. B.	„ Laschóber Vilmos,	„ Schwartz Nándor.	
III. A.	„ Warschilka János,	„ Breuer Ede.	
III. B.	„ Schneider Lajos,	„ Reiber Endre.	
IV.	„ Lipner Ödön,	„ Pahr János.	
V.	„ Steiner Gusztáv,	„ Schiller János.	
VI.	„ Kraul Ernő,	„ Weisz Ernő.	
VII.	„ Proszky Károly,	„ Blum Albert.	

9. Magasugrásverseny:

- I. A. első Frischmann Oszkár 115 cm (88·5 cm).*)
- I. B. „ Kasichnitz József 125 cm (90 cm).
- II. A. „ Mašek Antal 125 cm (105 cm).
- II. B. „ Győrváry és Pösch 125 cm (102 cm).
- III. A. „ Pospichál Rikárd 135 cm (106·5 cm).
- III. B. „ Schneider Lajos 135 cm (108 cm).
- IV. „ Banner Gyula 145 cm (114 cm).
- V. „ Diebold Károly 145 cm (125·5 cm).
- VI. „ Kraul Ernő 155 cm (131 cm).
- VII. „ Proszky Károly 150 cm (130 cm).
- I. A. második Behofsits és Deutsch 110 cm.
- I. B. „ Hackstock Károly 110 cm.
- II. A. „ Geleji és Léhner 120 cm.
- II. B. „ Laschóber Vilmos 120 cm.
- III. A. „ Tóth Kálmán 130 cm.
- III. B. „ Horváth és Zwinz 130 cm.
- IV. „ Simon Gusztáv 135 cm.
- V. „ Pesti és Török 140 cm.
- VI. „ Kammerloher Ottó 150 cm.
- VII. „ Sántha és Szabó S. 140 cm.

10. Elvonulás.

Játék.

A nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszteriumnak 1900. évi 19954. és 1901. évi június hó 11-én 30603. szám alatt kelt rendelete értelmében az összes osztályokban gyakoroltuk a szabadtéri játékokat szeptember, október, április, május és június hónapokban, hetenként a következő beosztással: I. A és I. B-osztály 1 csoportban, III. A, III. B és IV. osztály 1 csoportban hétfőn, II. A és II. B-osztály 1 csoportban csütörtökön, V. és VI. osztály 1 csoportban szombaton délután 3–5 óráig.

Ifjusági katonai lövőgyakorlatok.

A lefolyt iskolai év folyamán intézetünk VII. és VIII. osztályú tanulói közül 19-en vettek részt a lövőgyakorlatokban, még pedig: Baál Károly, Blum Albert, Bognár Dezső, Bozó Andor, Józsa László, Kalisch Kornél, Kalisch Ödön, Kessler Oszkár, Kovács István, Proszky Károly, Stessel Ernő, Szabó Sándor, Szlimák Lajos, Wildzeisz Pál VII. osztályú, Fischer Imre, Horvát József, Mandl Mór, Weltner Andor, Wieder József VIII. osztályú tanulók.

A tanfolyam 1911. évi január hó 3-án kezdődött és június hó 17-én díjlövésrel végződött, amelyen Józsa László 420 ponttal a 2-ik, Mandl Mór 414 ponttal a 3-ik, Kovács István 268 ponttal a 18-ik, Kessler Oszkár 217 ponttal a 24-ik díjat nyerte. Az egész tanfolyam alatt elért legjobb eredményért érmet kaptak: Wieder József 64% és Mandl Mór 61%.

*) A zárójelben levő számok az osztályok átlagos magasugrasi eredményei.

A közönséget érdeklő iskolai rendeletek.

368. ikt. 739. főig. 78825. vkm. A német nyelv az I. osztályban az egész évben taníttassék.

381. ikt. 786. főig. 5267. eln. vkm. Balog Mór budapesti állami főreáliskolai tanár, az országos közoktatási tanács szakértője, a mennyiség- és természettan tanításának megfigyelésére küldetik ki.

491. ikt. 1061. főig. 99264. vkm. Az igazgatói lakás iskolai célokra átalakítható.

565. ikt. 1195. főig. 127528. vkm. A III. osztály párhuzamosítása engedélyeztetik. Krccselics László h. tanár 1910/11. tanévre alkalmaztatik.

592. ikt. A győri püspök ő Méltósága Lang József káptalani káplánt hitoktatónak kinevezte.

596. ikt. 1183. főig. 112736. vkm. A közoktatásügyi kormányzat alá tartozó tisztviselők gyermekeinek tandíjmentessége a %-be nem számíttatik.

40. ikt. 82. főig. 148893. vkm. Valker István karnagy énektanítóknak elfogadtatik.

72. ikt. 142. főig. 7801. vkm. Bella Lajos tanár a VII. fizetési osztályba kineveztetik.

79. ikt. 158. főig. 116486. vkm. Órák közt levő szünetek szabályozása.

88. ikt. 171. főig. 14008. vkm. Harsányi Lajos rendes tanárrá kineveztetik.

111. ikt. 214. főig. 17473. vkm. Kócza Géza rendes tornatanító saját kérelmére az aradi állami főreáliskolához áthelyeztetik.

138. ikt. 250. főig. 25361. vkm. Német Jabab tanár vegyvizsgáló gyakorlati célra 1911. évi márciusi hó 1-től június hó végeig szabadságot kapott.

159. ikt. 277. főig. 1332. vkm. Lang József hitoktató kinevezése jóváhagyatik.

198. ikt. 352. főig. 37956. vkm. Révész János okleveles tornatanító 1910/11. tanévre h. tornatanítóul alkalmaztatik.

219. ikt. 399. főig. 36076. vkm. Lenk Jenő vezető tanárai Bella Lajos és Német Jakab.

248. ikt. 46006. vkm. Wallner Ignác dr. igazgató a budapesti VIII. ker. községi főreáliskolánál tartandó érettségi vizsgálatok elnökéül bizatik meg.

280. ikt. 503. főig. 56998. vkm. Kunfalvy Rezső budapesti X. kerületi kőbányai állami főgimnáziumi tanár az érettségi vizsgálatához mint miniszteri biztos küldetik ki.

XIII.

A soproni m. kir. állami főreáliskolában 1911/12. tanévben használandó tankönyvek jegyzéke.

I. osztály.

	Korona
Róm. kath. nagyobb katekizmus	—·64
<i>Rohn</i> , Egyházi énekek (kath.)	—·64
<i>Bereczky S.</i> , Bibliai történetek (legújabb kiadás) (evang.)	—·70
<i>Luther</i> kis kátéja (evang.)	—·20
Új énekeskönyv zsebkéiadása (evang.)	2·—
<i>Dékány</i> , A tóra öt könyve (izr.)	2·50
<i>Balogh Péter</i> , Magyar nyelvtan I. r. (4914—1905) 4. kiadás	—·80
» » Magyar olvasókönyv I. r. (3003—1901) 3. kiadás	1·60
<i>Heinrich G. dr.</i> , Német nyelvtan és olvasókönyv I. r. átdolgozata:	
<i>Bleyer</i> Jakab dr. és <i>Karl Lajos</i> (5103—1901)	2·40
<i>Lasz Samu</i> , Földrajz I. r. (1929. eln. 1904) 2. kiad.	1·80
<i>Kogutowicz</i> , Középiskolai atlasz I. (20572—1898)	2·—
vagy » » » teljes, kötve	6·—
<i>Paszlavszyk József</i> , Kis természetrajz I. r. (3027—1902) 3. kiad.	2·20
<i>Beke Manó dr.</i> , Számítan (3295—1903) 6. kiadás	2·60
<i>Szuppán-Szirtes</i> , Planimetriai alaktan (1710—1903) 2. kiad.	2·—

II. osztály.

Róm. kath. nagyobb katekizmus	—·64
<i>Rohn</i> , Egyházi énekek (kath.)	—·64
<i>Bereczky</i> , Bibliai történetek (evang.)	—·70
<i>Luther</i> kis kátéja (evang.)	—·20
Új énekeskönyv zsebkéiadása (evang.)	2·—
<i>Dékány</i> , A tóra öt könyve (izr.)	2·50
<i>Balogh Péter</i> , Magyar nyelvtan II. r. (4019—1903) 4. kiadás	1·—
» » Magyar olvasókönyv II. r. (4064—1903) 3. kiad.	2·—
<i>Heinrich-Bleyer</i> , Német nyelv és olvasókönyv II. r. (102133—1908)	2·40

	Korona
<i>Lasz Samu</i> , Földrajz II. és III. (3268—1900. e.)	3·50
<i>Kogutovicz</i> , Középiskolai atlasz II. reál. (20572—1898)	2·40
vagy » » » teljes, kötve	6—
<i>Paszlavszyk József</i> , Természetrjz II. r. (3574—1900) 2 kiad.	2·60
<i>Beke Manó dr.</i> , Számtan (3295—1903) 7. kiadás	2·60
<i>Szuppán-Szirtes</i> , Stereometriai alaktan (1650—1905) 3. kiad.	1·60

III. osztály.

<i>Pokorny Emanuel dr.</i> , Az új szövetség (kath.)	1·20
<i>Rohn</i> , Egyházi énekek (kath.)	—·64
<i>Hetvényi Lajos</i> , Rövid egyháztörténet (evang.)	1—
Új énekeskönyv zsebkijadása (evang.)	2—
<i>Weisz Miksa dr.</i> , Szentírás történeti könyve (izr.)	2·50
<i>Balogh Péter</i> , Rendszeres magyar nyelvtan (3114—1901)	1·30
» » Magyar olvasókönyv III. r. (2811—1901)	2·50
<i>Timár Pál</i> , Rendszeres német nyelvtan III. és IV. osztály (2902—1901)	1·60
» » Német olvasókönyv III. és IV. oszt. (2069—1901)	3·50
<i>Bartos-Chovancsák</i> , Francia nyelvtan és olvasókönyv I. rész (841—1906)	2—
<i>Mangold L.</i> , A magyarok története III. és IV. osztály (3547—1900) 6. k.	2·80
<i>Lasz Samu</i> , Földrajz II. és III. (3268—1900 e.)	3·50
<i>Kogutowicz</i> , Középiskolai atlasz III. reál. (20572—1898)	1·60
vagy » » » teljes, kötve	6—
<i>Hankó-Müller</i> , Természettan I. r. (3428—1901)	1·80
<i>Beke Manó dr.</i> , Számtan (3295—1903) 7. kiadás	2·60
<i>Szuppán-Szirtes</i> , Constructív planimetria III. és IV. osztály (2792—1902)	3—

IV. osztály.

<i>Pokorny Emanuel dr.</i> , Az új szövetség (kath.)	1·20
<i>Rohn</i> , Egyházi énekek (kath.)	—·64
<i>Hetvényi Lajos</i> , Rövid egyháztörténet (evang.)	1—
Új énekeskönyv zsebkijadása (evang.)	2—
<i>Weisz Miksa dr.</i> , A szentírás történeti könyvei (izr.)	2·50
<i>Négyesy László</i> , Stilisztika (32251—1906) 5. kiad.	2·50
<i>Lehr</i> , Arany Toldija (51922—1892)	1·60
<i>Timár Pál</i> , Rendszeres német nyelvtan III. IV. osztály (2902—1901)	1·60
» » Német olvasókönyv III. és IV. oszt. (2069—1901)	3·50

<i>Bartos-Chorancsák</i> , Francia nyelvtan és olvasókönyv II. rész (467—1901)	Korona 2.—
<i>Mangold L.</i> , A magyarok története III. és IV. oszt. (3547— 1900) 6 k.	2·80
<i>Hankó-Müller</i> , Természettan II. r. (3100—1901)	1·50
<i>König-Beke</i> , Algebra (136015—1908)	4·80
<i>Szuppán-Szirtes</i> , Constructiv planimetria III. és IV. osztály (2792—1902)	3.—

V. osztály.

<i>Demény-Baumann</i> , Katholikus hitan	1·60
<i>Rohn</i> , Egyházi énekek (kath.)	—·64
Teljes biblia (evang.)	1·60
<i>Bereczky Sándor</i> , Általános egyháztörténet (evang.)	2·50
<i>Vogel</i> , Izraelita vallástan	2·60
<i>Zlinszky A.</i> , Retorika (3631—1901)	3.—
<i>Heinrich</i> , Német tan- és olvasókönyv I. r. (1747—1899)	2·80
<i>Hofer Károly</i> , Módszeres francia nyelvtan	2·40
<i>Macher Ede</i> , Francia olvasókönyv V. és VI. oszt. (2903—1901)	3.—
<i>Mika Sándor dr.</i> , Világtörténelem I. r. (1237—1902)	2·40
<i>Szterényi Hugó</i> , Növénytan, IV. kiadás (4235—1904)	3.—
<i>Reichenhaller</i> , Chémia I. r. (3668—1901) 3. kiadás	2.—
<i>Beke</i> , Algebra (136015—1908)	4·80
<i>Wagner</i> , Geometria (312—1903) 7. kiadás	4·40

VI. osztály.

<i>Demény-Baumann</i> , Katholikus hittan	1·60
<i>Rohn</i> , Egyházi énekek (kath.)	—·64
Teljes biblia (evang.)	1·60
<i>Bereczky Sándor</i> , Általános egyháztörténet (evang.)	2·50
<i>Rogel</i> , Izraelita vallástan	2·60
<i>Riedl</i> , Poetika (3642—1904)	3.—
<i>Heinrich</i> , Német tan- és olvasókönyv II. r. (2306—1904)	2·80
<i>Hofer</i> , Rendszeres francia nyelvtan (20891—1891) 4. kiad.	2·40
<i>Kemény-Klimó</i> , Francia stílusgyakorlatok (3855—1901)	1·20
<i>Macher Ede</i> , Francia olvasókönyv V. és VI. oszt. (3903—1901)	3.—
<i>Mika Sándor dr.</i> , Világtörténet II. rész (1891—1902)	2·60
<i>Paszlavszy</i> , Allattan (2394—1903) 5. kiadás	3·80
<i>Reichenhaller</i> , Chémia II. rész (251—1901) 3. kiadás	2.—
<i>Beke</i> , Algebra (136015—11908.)	4·80
<i>Wagner</i> , Geometria (312—1903) 8. k.	4·40
<i>Klug L.</i> , Ábrázoló geometria (2275—1900)	4.—
<i>Lutter</i> , Logarok (24284—1893) 12. kiadás	2·40

VII. osztály.

	Korona
<i>Demény Dezső</i> , Egyháztörténet (kath.)	1·20
<i>Rohn</i> , Egyházi énekek (kath.)	—·64
<i>Zsilinszky Mihály</i> , Vallástan (hit- és erkölcsstan) (evang.)	2·50
Teljes biblia (evang.)	1·60
<i>Vogel</i> , Izraelita vallástan	2·60
<i>Beöthy</i> , Irodalomtörténet I. r. (3924—1903)	5.—
<i>Heinrich</i> , Német tan- és olvasókönyv III. r. (3914 - 1904)	2·40
<i>Hofer</i> , Rendszeres francia nyelvtan (20891—1904)	2·40
<i>Kemény-Klímó</i> , Francia stílusgyakorlatok (3855—1901)	1·20
<i>Macher E.</i> , Francia olvasókönyv VII. és VIII. oszt. (3083—1902)	3.—
<i>Mika</i> , Világtörténet III. r. (3428—1903)	3·20
<i>Reichenhaller</i> , Organikus chemia (958—1902) 3. k.	2.—
<i>Kovács Z.</i> , Fizika, (1830—1904)	4·80
<i>Beke M.</i> , Algebra (136015—1908)	4·80
<i>Wagner dr.</i> , Geometria (312—1903) 7. k.	4·40
<i>Klug L.</i> , Ábrázoló geometria (2275—1900)	4.—
<i>Lutter</i> , Logarok (24284—1893) 13. k.	2·40

VIII. osztály.

<i>Demény Dezső</i> , Egyháztörténet (kath.)	1·20
<i>Rohn</i> , Egyházi énekek (kath.)	—·64
<i>Zsilinszky Mihály</i> , Vallástan (hit- és erkölcsstan) (evang.)	2·50
Teljes biblia (evang.)	1·60
<i>Vogel</i> , Izraelita vallástan	2·60
<i>Beöthy</i> , Irodalomtörténet II. r. (3924—1903) 9. k.	5.—
<i>Heinrich</i> , Német tan- és olvasókönyv IV. r. (20027—1894)	2·40
<i>Hofer</i> , Rendszeres francia nyelvtan (20891—1891)	2·40
<i>Macher E.</i> , Francia olvasókönyv VI., VIII. oszt. (3083—1902)	3.—
<i>Mangold</i> , Magyarország oknyomozó története 2174—1903)	4·50
<i>Szitnyai E.</i> , Lélektan, logika (3822—1903)	2·80
<i>Kovács Z.</i> , Fizikai VII. és VIII. (1830—1904)	4·80
<i>Beke</i> , Algebra (136015—1908)	4·80
» Geometria (312—1903) 7. k.	4·40
<i>Klug L.</i> , Ábrázoló Geometria (2275—1904)	4.—
<i>Lutter</i> , Logarok (24284—1893)	2·40

Latin könyvek a reáliskolák számára.

<i>Pirchala</i> , Latin nyelvtan V. o. (5031—1888)	1·40
» Latin mondattan VI. o. (5031—1888)	1·40
» Rendszeres latin nyelvtan VII., VIII. (1112—1903)	1·80

	Korona
<i>Sallustius</i> , De bello Iugurthino, magy. Barthal-Malmosi (3329 — 1895)	1·40
<i>Vergilius</i> , Aeneis, magy. Cserép (8 — 1899)	2·—
<i>Cicero</i> , Oratio in Catilinam, magy. Köpesdy (25622 — 1882) ..	1·20
<i>Tacitus</i> , Agricolo, magy. Némethy (4475 — 1899)	—·60
<i>Horatius</i> , Szemelvények, magy. Cserép (2863 — 1902)	2·60

Szádkönyvek.

<i>Kelemen</i> , Magyar-német zsebszótár (3003 — 1904)	4·—
<i>Burián János</i> , Magyar-latin szótár (5076 — 1898)	3·—
» » Latin-magyar szótár (4530 — 1901)	5·—
<i>Helmár</i> , Magyarország történeti térképe (9385 — 1890)	—·40
<i>Polgár Gy.</i> , Ókori hitéleti képgyűjtemény (35232 — 1896) . . .	3·60
<i>Heinrich</i> , Deutsche Verslehre (17045 — 1886)	1·40
<i>Wagner-Horváth</i> , Római régiségek és római irodalmi történet (1027 — 1905)	2 80

XIV.

A jövő tanévre s a tanulók fölvételére vonatkozó közlemények.

Tanulók a főreáliskola bármely osztályába felvehetők, ha ki tudják mutatni, hogy az előző osztályt egy nyilvános főreáliskolán legalább is elégséges eredménnyel végezték.

Azok a tanulók, kik nyilvános gimnáziumból, vagy polgári iskolából reáliskolába akarnak átlépni, kötelesek felvételi vizsgálatot tenni. E vizsgálat az elhagyott és a reáliskola tantervei közt mutatkozó lényeges különbségre terjed ki.

Egyik tanintézetből a másikba az átlépés rendszeren csak a tanév kezdetén történhetik. Évközben más intézetből jövő tanuló a tanári testület határozata alapján csak a változás okainak igazolása mellett vehető fel.

Kereskedelmi, katonai vagy más szakiskolából a reáliskolába átlépni szándékozók felvételükért a tankerületi kir. főigazgatósághoz tartoznak folyamodni és az erre vonatkozó folyamodványt a reáliskola igazgatóságánál nyujtsák be.

A felvételi vizsgálat díja 20 korona.

A tanintézet I. osztályába szabályszerűen csak oly tanuló léphet, ki a 9. évét betöltötte és 12 évnél nem idősebb. A tanári testület határozata alapján a 12 évnél idősebb tanuló a beiratkozásnál csak feltételesen vétetik fel, a végleges felvétel akkor lesz, ha az első félév végéig (január végéig) a rendes tantárgyakból legalább elégséges eredményt tanusít és magaviselete jó vagy szabályszerű; ha azonban a feltételesen felvett tanuló a jelzett időpontig az előirt követelményeknek nem felelne meg, az intézetből eltávolíttatik. A felvételhez megkivántatik minden tanulótól, hogy nyilvános iskolától nyert bizonyítvánnyal igazolja, hogy a népiskola négy alsó osztályát sikerrel végezte, vagy hogy felvételi vizsgát tegyen, melynél hasonló mérvű képzettségről tanuságot tesz. E vizsgálat díja 20 korona.

Minden tanuló tanintézetünkön való beiratásakor tartozik átszolgáltatni keresztlevelét, illetőleg születési bizonyítványát, valamint az 1887-iki XXII. a himlőoltást szabályozó törvénycikk értelmében kiállított bizonyítványt, hogy élete első évében beoltatott s ha 12 évnél idősebb, azóta másodszor

is beoltatott. Kik ezt nem tudják kellőleg igazolni, a főkapitányságnál, mint közegészségügyi ellenőrző közegnél fognak bejelentetni, hogy az azoknak hivatalból foganatosítandó, esetleg újbóli beoltásáról gondoskodják.

Minden tanuló a felvételekre személyesen és rendszerint atyja, anyja, vagy gyámja illetőleg azok valamely külön megbízottja kíséretében tartozik az igazgatóságnál jelentkezni.

Azok a szülők vagy gyámok, kik nem laknak az intézet helyén, gyermekök vagy gyámfiúk felvételekor **alkalmas helyettest tartoznak írásban bejelenteni**, kire a házi felügyelet és nevelés tekintetében kötelességüket és jogukat átruházzák. A szülők és a gyámok e részben minden változást írásban tartoznak az igazgatónál bejelenteni; ennek viszont joga és kötelessége ott, hol alapos oknál fogva a gondviselést elégtelennek vagy a befolyást épen károsnak tartja, megkövetelni, hogy e tekintetben célszerű változás történjék.

A nmltságú vallás- és közokt. m. kir. miniszterium 50667—1895. sz. rendelete alapján a tanulók felvétele június 30-án, július 1., 2., 3., 4. és 5-én d. e. 11—12-ig és szeptember 1., 2. és 3-án d. e. 8—12-ig történik.

Szeptember 3-ika után jelentkező tanulók, késedelmük okát **hitelesen** tartoznak igazolni; szeptember hó 10-én túl az igazgató nem vehet fel többé tanulót, bármily oka volt is mulasztásának; a felvételt ezen határidőn túl az igazgatóság útján benyújtott folyamodványra a tankerületi kir. főigazgató úr engedheti meg.

A felvett tanulók szeptember hó első négy napjainak egyikén d. e. az illető osztályfőnöknél tartoznak jelentkezni. Ha a felvett tanulók a tanév elején szeptember 4-ig bezárólag az osztályfőnöknél személyesen nem jelentkeznének, nemcsak a belépésre való jogosultságukat, hanem a befizetett felvételi díjat is elvesztik.

Minden tanuló kivétel nélkül tartozik beiratásakor 10 K felvételi díjat, 2 K-át könyvtárra, 1.40 K-át Értesítőre, 40 fillért tintára és 1.60 K-át énektanításért fizetni. **Ezen díjak alól fölmentésnek nincs helye.**

Az évi tandíjat a nmltságú vallás- és közokt. m. kir. miniszter úr 1887. évi július hó 15-én 28299. sz. alatt kelt magas rendeletével **évi 48 koronában** állapította meg.

A tandíjak kezelése s a tandíjmentesség elnyerése iránt a nmltságú vallás- és közokt. m. kir. miniszter úr 1895. évi július hó 29-én, 40201. sz. a. kelt rendelete kapcsán megjelent szabályzatával újabban intézkedett. E szabályzatból a következőket közlöm:

8. §. E szabályzat címében említett középiskolák minden rendes és magántanulója, ki a tandíj fizetése alól felmentve nincs, minden tanévben köteles tandíjat fizetni. A tandíj összegét rendeleti úton a vallás- és közokt. miniszter határozza meg. (Lásd fent.)

12. §. A tandíjat négy részletben lehet fizetni; az első részletet **legkésőbb október 15-ig**, a másodikat **december 1-ig**, a harmadikat

március 15-ig, a negyediket május 1-ig. A nyugtatványokat a tandíjkezelő (Török Mihály tr.) állítja ki.

14. §. A tandíjrészletek lefizetésének záros határidejét az igazgató az intézet minden egyes osztályában és az intézet hirdető tábláján előzetesen közzé teszi.

Oly tanuló, ki az illető tandíj-részletet a záros határidőig le nem fizeti, az intézetből kitiltandó, tekintet nélkül a mulasztást előidéző körülményekre.

15. §. Az ily módon kitiltott tanulónak az intézetbe újból való felvételére nézve, a késedelem okainak tekintetbe vétele mellett, saját hatáskörében az intézeti igazgató határoz akkor, ha a tanuló a kitiltástól számított egy hétnél többet nem mulasztott. Egy héten túl terjedő ilyennemű mulasztás esetén a felvételre az engedélyt a tankerületi főigazgató adja meg, ha a késedelem alaposan megokoltatik. Az igazgató elutasító határozata ellen a tankerületi főigazgatóhoz, ennek határozata ellen a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez az illetők felebbezéssel élhetnek.

24. §. A tandíj fizetése alól való felmentést, a felmenthető tanulók a miniszteri számvevőség által minden egyes intézetre nézve külön kiszámított átlagos százaléknak határáig a tanári testület meghallgatása mellett az intézet igazgatója adja meg.

(A soproni állami főreáliskolánál a felmentés megengedett maximuma az 1905. 83348. sz. m. rendelet szerint 20%.)

A megszabott százalék határát átlépni az igazgatónak megengedve nincs, ellenkező esetben megfelelő kártérítésre köteles.

25. §. A tandíj fizetése alól nem menthető fel az olyan tanulók, kik nem képesek szegénységüket vagy legalább vagyontalanságukat igazolni, nem menthető fel továbbá azok a tanulók, kik az utóbbi tanév, illetőleg félév végén az erkölcsi magaviseletből „rossz“ vagy „kevésbé szabályszerű“ érdemjegyet kaptak vagy a felsőbb osztályba való fellépésnél irányadó tantárgyak valamelyikében „elégtelen“ előmenetelt tanúsítottak; valamint azok sem, kiknek az említett tantárgyakból, habár nem is volt elégtelen érdemjegyük, de több volt az „elégséges“ mint a „jeles“ és „jó“ érdemjegyük.

26. §. Oly szülők, kik beigazolják, hogy egyszerre három vagy több fiút vagy leányt gimnáziumban vagy reáliskolában avagy polgári iskolában, tudományegyetemen vagy műegyetemen, avagy hasonló intézetben taníttatnak, szegénységi bizonyítvány nélkül is folyamodhatnak a tandíj felének elengedéseért és a fél tandíj alól fel is mentendők, ha a tanuló iskolai bizonyíványa, illetőleg értesítője a kellékeknek megfelel. (L. a 25. §-t.

28. §. Tandíjmentességet írásban kell kérni, még pedig az intézet igazgatójához címzet és nála benyújtandó szabályszerű folyamodvány alakjában. A folyamodványhoz melléklendő szegénységi bizonyítvány, melynek egy évnél nem szabad régebbré lennie, továbbá az iskolai bizonyítvány, illetőleg félévi értesítő.

Megjegyzendő, hogy a középiskolai, felsőbb leányiskolai tanárok és iskolaszolgák, továbbá a polgári iskolai és néptanítók, általában a közoktatásügyi kormányzat alá tartozó tisztviselők fiai folyamodványukat szegénységi bizonyítvánnyal felszerelni nem kötelesek.

Folyamodni minden tanévben kétszer lehet, **szeptember hó 15-ig és február hó 15-ig.**

Az igazgató a tanulókat a tandíjmentesség elnyerhetésének összes feltételeire és körülményeire osztályonként, nemkülömben az intézet hirdető tábláján figyelmezteti.

31. §. A tandíjmentesség mindig azon félévvel veszi kezdetét, melyben a mentesség megadatott. A mentesség érvénye az egész középiskolai tanfolyamra terjed ki, feltéve, hogy folytatólag változatlanul fennállanak azok a feltételek, melyekhez a tandíjmentesség megtartása kötve van. (L. 32. §.) A mentesség a mondott feltételek mellett, érintetlen marad akkor is, ha az illető tanuló — esetleg évközben is — a szabályzat címében említett jellegű más középiskolába lép át.

32. §. A tandíjmentesség élvezetét elvesztik a tanulók:

a) ha magántanulókká lesznek, mely esetben a mentességet azon félév elejétől vesztik el, melynek folyamában az előadásoktól elmaradnak;

b) ha valamely középiskolából bármely oknál fogva kizáratnak;

c) ha a tandíjmentes tanulónak, vagy azon személynek, ki őt eltartani köteles, vagyoni viszonyai kedvezőbbekké lesznek, mely esetben a mentességet a változás beálltát követő félévtől vesztik el;

d) ha az első félév, illetőleg a tanév végén az erkölcsi magaviseletből „rossz“ vagy „kevésbé szabályszerű“ érdemjegyet kapnak, vagy ha az első félév, illetőleg a tanév végén a felsőbb osztályba való lépésnél irányadó tantárgyak valamelyikében „elégtelen“ előmenetelt tanúsítanak, nemkülömben, ha az említett tantárgyakból több az „elégséges“, mint a „jeles“ és a „jó“ érdemjegyük. Ez esetekhez tandíjmentességek a bizonyítványt, illetőleg értesítőt követő félévtől kezdve vesztik el.

A c) és d) pontok alatt felsorolt esetekben az illető tanuló újból való felmentésért csak akkor folyamodhatik és tandíjmentességben csak akkor részesíthető; ha ismét megfelel mindazon feltételeknek, melyek alatt tandíjmentességért általában folyamodni lehet.

Az izraeliták hitoktatási díj címén évenként 6 koronát tartoznak fizetni. Ezen díj első fele a beiratáskor, a második fele pedig február hó első hetében fizetendő.

A vegytani gyakorlatokért járó díj (a szereket betudva) 21.60 korona, a gyorsírásért 10 korona, a műírásért 4 korona. Ezen díjak szintén félévi részletekben előre fizetendők.

A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi magy. kir. miniszterium rendelete folytán a könyvviteltan a IV. osztálytól fogva mint rendkívüli tantárgy taníttatik. Évi díj 12 korona.

Iskolai orvosunk lévén, a VII. osztály tanulóinak az egészségtanból a tanítás ingyenes.

A lefizetett tandíjak vagy tandíjrészletek nem téríthetők vissza.

Oly tanulóknak, **kik egy kötelező tantárgyból kaptak elégtelen érdemjegyet** és akiket a **tanári testület** képesnek tart arra, hogy a szünet alatt önszorgalmukból pótolhassák mulasztásukat, **megadhatja a jogot**, hogy a jövő iskolai év kezdetén **javító vizsgálatot** tehessenek, de csupán abban az intézetben, ahol tanultak és **csak akkor**, ha „jó” vagy legalább „szabályszerű” magaviseleti tanjegyek van. Ezen javítóvizsgálat díjtalan.

Azok a tanulók, kik két kötelező tantárgyból kaptak elégtelen érdemjegyet, az igazgatóság útján csak fontos okok alapján folyamodhatnak a javító vizsgálatra való engedélyért a tankerületi kir. főigazgató úrhoz. Az ez irányú szabályszerű 1 K bélyeggel ellátott és az összes iskolai bizonyítványokkal felszerelt folyamodványok július hó 6-áig, a tanintézeti igazgatóság útján nyújtandók be.

Több mint két tantárgyból elégtelen osztályzatot nyert tanuló javító vizsgálatra semmi szín alatt sem bocsátható.

Az 1897. évi 49,715. sz. rendelet szerint bukott ismétlő középiskolai tanulóknak az osztály másodszori ismétlése nem engedhető meg.

Ha valamely tanuló a vizsgálatokat betegség vagy egyéb fontos ok miatt le nem teheti, vagy megszakítani kénytelen, a tanári testülethez folyamodhatik a következő tanév kezdetén tartandó pótló vizsgálatra való engedélyért. A betegség igazolására hatósági vagy hatóságilag megerősített orvosi bizonyítványt kell mellékelni. A pótló vizsgálat csak teljes vizsgálat lehet, melyért semmi díjat sem kell fizetni.

Az esetleges javító és pótló vizsgálatok augusztus hó 30. és 31-én d. e. 8—12 óráig és d. u. 3—6 óráig fognak megtartatni; azok pontos határideje minden egyes a vizsgálatra jelentkezetre nézve annak az idején az iskolai hirdetési tábláján fog közzététetni.

A tanintézetünk ötödik osztályába belépő tanulókat s azok szüleit e helyen még arra is figyelmeztetjük, hogy az V. osztállyal kezdődő **latin nyelvi** tanfolyamba, a nmltsága vallás- és közokt. m. kir. miniszter úrnak 1891. december 23-án, 86075. sz. alatt kelt rendelete értelmében minden, a IV. osztályt elégséges előmenetellel végzett tanuló beléphet.

Tekintve, hogy a latin nyelvi tanfolyamnak sikeres végzése, illetve a **latin nyelvi pótérettségi** bizonyítvány megszerzése, a reáliskolát végzett tanulóknak **a papi, tanári, orvosi és jogi pályát** is megnyitja, a latin nyelvi tanfolyamba való részvételt tanulóinknak melegen ajánljuk. A tanulás díjtalan.

Magántanulók, kik magánúton, vagy magánintézetben tanultak és előmenetelükről nyilvános iskolától kívánnak bizonyítványt nyerni, az igazgatónál való előleges bejelentés és annak kimutatása mellett, hogy a közvetlenül lefolyt tanévet, mely magánintézetben, illetőleg hol és mily rendszerű tanulmányozással töltötték, tehetnek vizsgálatot az e célra megállapított időben;

az ilyen magántanuló tartozik fizetni 48 korona tandíjat, 11 korona 40 fillér felvételi és 80 korona vizsgadíjat.

A középiskolai izraelita tanulóknak a szombati és más ünnepi írás és rajzolás alól való felmentést az 55,711—1892. sz. v. k. m. rendelet értelmében maga az igazgató adja meg a szülőknek az aláírásra nézve hatóságilag igazolt írásbeli kérvénye alapján. Mindamellett a felmentett tanuló az illető órában, felmentettsége dacára, jelen tartozik lenni s ha lehetséges, pl. a mennyiségtanból szóbeli feleletre fel is hívható. Ha az osztály kizárólag feladatirással, vagy rajzolással van elfoglalva — s magyarázat nem fordulhat elő — a felmentett tanuló az idő alatt ugyane tárgy elméleti, vagy értelmező leckéiből ezaminálandó, vagy ismétlő tanulással tartozik foglalkozni.

A tanulóknak csak bekötött tankönyveket szabad használni.

A tanulók érdemsorozata az 1910/11. tanévben.

Rövidítés magyarázata: m. = fel van mentve.

Előmenetelből:

- 1 = jeles,
- 2 = jó,
- 3 = elégséges,
- 4 = elégtelen.

Magaviseletből:

- 1 = jó,
- 2 = szabályszerű,
- 3 = kevésbé szabályszerű,
- 4 = rossz.

Dolgozatok külső alakjánál:

- 1 = szép,
  - 2 = csinos,
  - 3 = rendes,
  - 4 = elég rendes,
  - 5 = rendetlen.
-

I. A-osztály.

Osztályfőnök : Ágh Lajos dr.

A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természetr.	Mennyiség	Rézoló geom.	Szépírás	Tornázás	Ének	Dolg. külső al.	Magaviselet
	Bader Viktor	1	2	1	1	1	2	2	2	2	2	2
Bató János	2	4	4	3	2	4	3	3	2	2	4	1
Behöfsits Elek	2	4	4	3	3	4	4	3	2	2	4	1
Csepreghy Zoltán	3	3	4	3	3	4	3	3	2	2	4	2
5 Deutsch Imre	3	2	2	2	3	2	3	3	2	2	3	1
Fischer Fülöp	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1
Fleischer Béla	3	3	3	3	3	3	2	3	3	2	3	2
Frischmann Oszkár	3	3	3	2	2	2	2	3	1	2	3	2
Frühwirth Sándor	2	2	2	1	1	3	2	2	2	1	2	1
10 Gabler Károly	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	1
Goldmann Ernő	vizsgálati an mar a dt											
Haas Tibor	3	3	4	2	3	3	3	3	3	2	4	1
Hartner János	2	3	3	3	3	3	4	3	3	2	3	1
Hintsch Gusztáv	2	3	3	3	3	4	4	3	3	2	4	2
15 Hoffmann Sándor	2	2	3	2	2	3	3	3	3	1	3	1
Hollós Imre	3	3	3	2	3	3	3	3	m	1	4	1
Jéhn Sándor	1	3	3	2	3	3	3	3	1	2	3	1
Kertész István	2	2	2	2	3	3	3	3	2	2	3	1
Kiss Ernő	2	3	3	2	2	4	3	3	2	2	3	1
20 Köninger Lajos	1	3	3	2	3	3	3	3	2	2	3	1
Lagler József	1	3	3	2	3	3	3	3	3	1	3	1
Lencz Ferenc	2	3	3	3	3	2	2	3	2	1	3	1
Lengyel István	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	1
Levkovitsch Lajos	2	2	2	1	2	2	2	3	2	2	4	1
25 Lobenwein Harald	3	4	4	4	3	4	4	3	3	2	4	2
Nagy László	2	3	3	2	3	3	3	2	3	1	3	2
Natlan Dezső	4	4	4	3	3	4	3	3	3	2	5	1
Németh Gyula	1	3	4	3	3	4	4	3	3	2	4	2
Pollák Zsigmond	3	4	3	3	3	4	3	3	3	2	4	1
30 Reman Ferenc	1	2	3	2	3	3	3	3	2	2	3	1
Schátovich Jenő	1	2	1	1	1	1	1	2	m	2	2	1
Schlögl Ferenc	1	3	3	3	3	3	2	3	2	2	3	1
Seidl Ferenc	1	3	3	3	2	3	2	3	3	2	3	1
Steckler Sándor	2	3	3	2	2	3	3	3	2	1	4	1
35 Stocz Miklós	1	3	4	3	2	3	2	3	2	2	3	1
Stössel Emil	3	4	4	3	3	4	3	3	3	2	4	1
Szmodis Kálmán	1	2	2	1	1	2	1	2	1	2	3	1
Tóth Ernő	2	3	3	3	3	3	2	3	2	2	3	1
Töpler József	k i r a r a d t											

Összesen : 39.

I. B-osztály.

Osztályfőnök: Müller József dr.

A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természettud.	Mennyiségtan	Rajzoló geom.	Szépíráás	Tornázás	Ének	Dolg. külső al.	Magaviselet
Birkenbauer Béla	ki	m	ar	a	dt							
Cristea Gábor	1	2	2	1	1	1	1	2	2	2	3	1
Deutsch Sándor	2	3	3	3	3	3	4	3	3	2	4	1
Falk Viktor	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	1
5 Faragó János	2	3	3	2	2	3	3	1	3	2	3	1
Fink Elek	2	3	3	3	3	4	4	3	3	2	3	1
Goldschmid Alfréd	3	2	2	1	3	2	3	2	2	1	3	1
Hackstock Károly	2	3	3	2	3	3	3	3	1	2	4	1
Hajnal Frigyes	vi	zs	gá	la	tl	a	n	m	a	r	a	dt
10 Holzer Mihály	2	2	1	2	3	2	3	2	2	2	3	1
Horváth József	2	3	3	3	3	4	3	2	2	2	3	1
Karl Ernő	2	3	3	3	3	2	3	2	3	2	4	1
Kaschnitz József	2	3	3	3	2	4	3	2	1	2	3	1
Kerpel Andor	ki	m	ar	a	dt							
15 Kirkovits Gyula	2	2	2	3	2	3	2	3	1	2	3	1
Kohn Miklós	ki	m	ar	a	dt							
Konasek Ferenc	2	4	3	3	3	4	4	3	3	3	4	1
Kovács Sándor	ki	m	ar	a	dt							
Köttbaum József	3	3	3	3	3	4	4	3	3	2	4	1
20 Krauss Zoltán	1	1	1	1	1	1	1	3	1	2	3	1
Kugler Ferenc	1	1	1	1	2	2	2	1	1	2	1	1
Max Ernő	2	2	2	2	3	3	3	2	3	2	3	1
Nagy Imre	1	1	1	1	1	2	3	1	2	2	3	1
Neubauer Antal	3	4	3	4	3	3	3	2	2	1	3	1
25 Pós Zoltán	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	3	1
Proyer Henrik	ki	m	ar	a	dt							
Prunner József	1	2	2	1	1	2	1	2	2	2	3	1
Radics József	1	3	3	2	3	3	3	3	2	1	3	1
Rosenberger Imre	2	1	1	1	1	1	3	2	3	2	3	1
30 Schirk Ernő	2	3	3	3	2	2	2	1	3	2	3	1
Schuh Viktor	3	4	3	4	4	4	4	3	3	3	4	1
Spitzer Alfred	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2	4	1
Stessel Rikárd	2	3	3	3	2	3	3	3	3	1	5	2
Strausz Ferenc	3	2	2	2	3	3	3	2	2	2	3	1
35 Supper Ferenc	2	2	2	3	2	3	2	2	2	1	2	1
Tölgyesi Árpád	2	3	3	3	3	2	3	2	2	2	3	1
Vajda Ede	3	2	3	3	2	2	3	2	1	2	4	1
Wellisch Miksa	2	2	1	2	2	2	2	1	2	2	3	1

Összesen : 38.

II. A-osztály.

Osztályfőnök: Strauch Jenő.

A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természettan	Mennyiség	Rajz	geom.	Szépírá	Tornázás	Ének	Dolg. külső al.	Magaviselet
Bermann Géza	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	4	1
Csillag Pál	3	3	3	1	3	2	3	1	2	2	3	3	1
Drobnitsch Ödön	vi	zs	gá	la	tl	an		m	a	r	a	dt	
Eylenburg Farkas	1	2	1	2	2	2	2	3	1	2	3	3	1
5 Fendt Károly	1	3	3	3	3	3	3	3	m	3	3	3	1
Frischmann Emil	1	2	3	3	4	3	3	4	3	3	4	1	
Fromvöld Tamás	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1
Fuhrmann Ferenc	1	2	2	2	2	3	2	3	2	2	3	3	1
Fürst Ferenc	3	4	4	4	4	4	4	4	3	3	4	1	
10 Geleji Sándor	1	2	3	1	2	2	2	2	2	1	3	3	1
Hacker Pál	2	3	3	3	2	2	2	3	1	1	3	3	1
Hackstock Lajos	1	2	2	2	2	2	3	2	1	2	3	3	1
Kóh József	1	2	2	3	3	2	3	2	2	1	3	3	1
Kohn Aladár	vi	zs	gá	la	tl	an		m	a	r	a	dt	
15 Kovács Samu	1	3	4	3	2	3	3	3	2	2	3	3	1
Köninger Ödön	1	3	3	2	2	2	3	2	1	2	3	3	1
Krutzler János	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	
Lederer Rezső	1	3	3	2	2	1	1	2	2	2	3	3	1
Lehner Frigyes	1	2	1	1	2	2	1	2	1	1	2	1	
20 Mašek Antal	1	3	3	3	2	3	3	3	1	2	3	3	1
Mersich Alfréd	1	2	2	2	2	1	1	1	2	2	2	2	1
Pongrácz Kálmán	1	3	4	3	2	4	4	3	2	2	4	2	
Rezsák Ferenc	1	3	3	3	3	3	3	2	2	2	3	3	1
Riedl Pál	1	3	3	3	3	3	3	2	3	2	3	3	1
25 Roisz Rezső	1	3	3	3	2	3	4	2	1	1	2	2	
Rosenheim Jenő	3	3	4	4	4	3	4	4	3	3	4	2	
Schuh Vilmos	1	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	1
Steiner Antal	vi	zs	gá	la	tl	an		m	a	r	a	dt	
Steinhóf Dávid	2	3	3	2	2	2	3	3	2	2	3	3	1
30 Szmodis József	1	2	2	2	1	2	2	2	m	2	3	3	1
Tárnok Sándor	2	3	3	3	3	2	3	3	3	2	3	3	1
Tauber Leó	3	3	3	3	3	2	2	2	3	1	3	3	1
Vajda Zoltán	3	3	3	2	2	3	3	2	2	2	3	3	1
Weisz Lajos	1	3	3	3	2	3	2	3	2	2	4	1	

Összesen : 34.

II. B-osztály.

Osztályfőnök: Faragó József.

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természetr.rajz	Mennyiségtan	Rajzoló geom.	Szépírás	Tornázás	Ének	Dolg. külső al.	Magaviselet
Ábrahám Miklós	2	3	3	2	2	2	2	2	3	2	3	1
Balkay Imre	1	2	3	2	2	1	2	2	2	2	3	1
Brzobohaty Róbert	1	2	2	2	2	3	2	3	1	2	3	1
Burkert Ferenc	2	4	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1
5 Czegka Vilmos	1	3	3	2	2	2	2	3	3	2	3	1
Deutsch Béla	3	3	3	2	2	3	3	3	3	2	3	1
Falk Rikárd	1	2	3	2	2	3	1	2	3	2	3	1
Fried Sándor	1	3	3	2	1	2	3	3	3	2	4	1
Friedrich István	1	3	3	2	2	2	3	3	2	1	3	1
10 Gáncs Lajos	1	1	2	1	1	1	1	2	1	2	2	1
Grosz Viktor	1	2	1	2	1	2	3	2	2	1	3	1
Gruber Rezső	1	3	3	3	3	3	3	2	3	2	3	2
Győrváry Gyula	1	2	3	2	2	2	2	1	1	2	2	1
Haas Pál	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2	3	2
15 Hajnal Imre	1	3	3	2	2	3	3	3	2	2	3	1
Kiss Ferenc	1	2	3	1	2	2	3	2	2	2	3	1
Kladler Mátyás	2	3	3	3	3	3	3	2	3	2	3	1
Kohn Lipót	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	3	1
Krausz Pál	3	3	3	3	3	2	3	1	2	2	3	1
20 Krenner József	1	3	3	2	1	3	3	3	2	2	3	1
Krétai Gyula	v i z s g á l a t l a n m a r a d t											
Laschober Vilmos	1	2	1	2	1	1	1	2	1	2	2	1
Lencz György	1	3	3	3	3	2	3	3	2	2	3	1
Neumann Ferenc	1	2	2	2	2	3	3	3	3	2	4	1
25 Nyiri Árpád	1	3	3	3	3	3	3	3	m	2	4	1
Posch Pál	1	2	2	2	3	2	3	3	3	2	4	1
Ráth Árpád	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2	4	2
Révész Mór	1	2	2	2	2	2	2	3	3	2	3	1
Schitzhofer Ferenc	2	3	3	2	3	3	3	2	3	2	3	1
30 Schönberger Béla	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	4	2
Schwartz Sándor	1	3	3	2	2	2	3	3	1	2	3	2
Szeneczei József	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	1
Wachtel Ernő	1	2	1	1	1	2	2	2	1	1	3	1
Wieder Alajos	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	1

Összesen: 34.

IV. osztály.

Osztályfőnök: Harányi Lajos.

A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természetan	Mennyiségtan	Rajzoló geom.	Szabadkézi rajz	Tornázás	Ének	Gyorsírás	Dolg. külső al.	Magaviselet
Banner Gyula	2	3	3	3	2	2	4	3	2	1	2	—	3	2
Baruch Siegfried	1	3	2	2	3	2	3	2	2	2	2	1	3	1
Bauer Imre	1	3	3	3	2	3	4	3	3	1	2	2	3	1
Bohenzky Leó	2	1	1	2	2	2	3	3	2	1	2	—	2	1
5 Böhm Pál	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	2	2	3	1
Breyer Pál	2	2	2	1	1	1	2	2	3	1	2	—	3	1
Eylenburg Kurt	1	2	1	1	2	1	1	1	2	1	2	1	3	1
Feigelstock Ödön	2	2	2	1	1	2	2	2	3	3	2	1	3	1
Geleji Géza	1	2	2	3	1	2	2	2	3	2	1	—	3	1
10 Grosz Jenő	1	2	2	2	2	2	3	2	3	2	1	1	3	1
Grünwald Róbert	2	2	2	2	2	1	3	2	2	m	1	2	3	1
Haas Árpád	2	3	3	3	2	2	3	3	3	3	2	1	3	1
Hacker Hugó	2	3	3	2	2	2	3	3	3	3	1	1	3	1
Hacker Miksa	1	2	2	1	2	2	3	2	3	1	1	—	3	1
15 Hackstock Károly	1	3	2	3	3	2	3	2	3	1	2	—	3	1
Józsa István	1	2	2	1	3	2	3	2	3	3	3	—	3	1
Kertész István	2	2	3	3	3	2	3	2	2	2	1	—	3	1
Kirkovits István	1	2	2	2	2	1	2	2	2	1	2	—	3	1
Kohn Vilmos	2	3	3	3	2	2	3	2	2	2	1	—	3	1
20 Kremser Jenő	1	3	2	3	3	3	3	2	3	1	2	2	3	1
Lapitz Ferenc	2	3	3	4	3	3	3	3	2	m	2	—	3	2
Lipner Ödön	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	—	2	1
Nagy Ferenc	1	1	1	1	1	1	2	1	3	1	2	1	3	1
Pahr János	1	3	1	2	3	2	3	3	2	2	2	2	3	1
25 Peischl Kálmán	vizsgálatlan maradt													
Pesti Ernő	1	2	2	2	2	2	2	2	3	1	2	—	3	1
Pintér Ferenc	3	3	3	4	2	3	3	3	2	3	2	—	3	1
Pollák Károly	1	2	2	2	1	1	3	2	3	2	1	—	3	2
Pozsgay Antal	vizsgálatlan maradt													
30 Radics András	1	2	3	2	1	1	2	1	2	1	1	—	3	1
Russ Artur	1	2	2	2	2	2	2	2	3	2	1	—	3	1
Schaffer Pál	1	3	2	2	2	2	3	3	3	2	1	3	3	1
Schneider Ernő	1	2	1	2	2	1	2	1	1	1	2	1	2	1
Schotten Jakab	3	2	1	3	2	2	3	2	3	2	2	—	3	1
35 Schuschny Adolf	2	2	1	1	2	1	2	1	3	3	2	—	3	1
Seedoch Tamás	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Simon Árpád	1	2	2	2	2	2	3	3	3	1	2	—	3	1
Simon Gusztáv	1	3	2	3	2	2	2	3	2	1	2	2	2	1
Steiner László	2	2	1	1	2	2	2	2	4	3	1	2	3	1
40 Szenczei Ferenc	2	3	2	2	2	3	3	3	3	1	2	—	3	3

VIII. osztály.

Osztályfőnök: Stodolni Gyula dr.

A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Ábrázoló geom.	Szabadkézi rajz	Bölcsészet	Tornázás	Latin nyelv	Ének	Vegytani gyak.	Dolg. külső al.	Magaviselet
Deutsch Endre	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	m	2	1	—	2	1
Fischer Imre	1	2	2	2	1	2	2	3	3	1	2	—	2	1	3	1
Heuffel Rezső	2	3	2	2	2	3	3	2	2	3	1	—	1	—	3	1
Horvát József	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1	m	—	m	—	2	1
5 Kuhn Frigyes	1	2	3	2	1	3	3	3	3	2	1	—	2	—	3	1
Mandl Mór	1	3	2	2	2	3	3	2	2	2	1	—	1	—	3	1
Mechle József	1	2	2	2	2	3	3	1	1	2	2	—	2	—	3	1
Mulzer János	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1	—	1	1
Pintér Ferenc	1	2	1	1	1	2	3	2	3	2	1	—	1	—	3	1
10 Tárnok Gyula	1	2	1	1	1	1	1	1	2	1	2	2	2	—	3	1
Weinberger Rezső	2	3	3	3	2	3	3	2	2	3	1	—	2	—	3	1
Weltner Andor	1	2	3	2	1	3	3	2	3	2	m	—	2	1	3	1
Wieder József	1	1	1	1	1	2	3	1	2	1	m	2	1	—	3	1
Magántanuló :																
Kobza Jenő	1	3	1	2	3	3	3	2	2	2	—	—	—	—	—	—
Összesen : 14.																

XVI.

Statisztikai adatok az ifjuságról.

O s z t á l y	IA	IB	IIA	IIB	IIIA	IIIB	IV	V	VI	VII	VIII	I-VIII
<i>I. A tanulók számának alakulása az iskolai év folyamán.</i>												
<i>Nyilvános tanulók:</i>												
Felvétetett	39	38	34	34	32	31	45	27	16	20	13	329
Önként kimaradt	1	5										6
Tanács folytán távozott												
Kizárattott												
Betegség következtében meghalt . .												
Baleset												
Öngyilkosság												
Az osztályvizsgálatról elmaradt . .	1	1	3	1	1		2					9
Junius, illetve május hóban osztály- vizsgálatot tett	37	32	31	33	31	31	43	27	16	20	13	314
Pótló vizsgálatot tett												
Összesen osztályvizsgálatot tett . .	37	32	31	33	31	31	43	27	16	20	13	314
<i>Magántanulók:</i>												
Felvétetett					1	1		1			1	4
Osztályvizsgálatot tett					1	1		1			1	4

Osztály	I A	I B	II A	II B	III A	III B	IV	V	VI	VII	VIII	I-III
2. A felvett és vizsgát tett tanulók száma.												
Felvételtett:												
Nyilvános tanuló	39	38	34	34	32	31	45	27	16	20	13	329
Magántanuló					1	1		1			1	4
Osztályvizsgátot tett:												
Nyilvános tanuló	37	32	31	33	31	31	43	27	16	20	13	314
Magántanuló					1	1		1			1	4
A felvett nyilvános tanulók közül más iskolából jött	35	35	—	—	3	4	—	2	—	1	—	80
3. A felvett nyilvános tanulók megbetegedései s az igazgatói és tanárkari megrovások száma.												
Megbetegedések:												
Könnýü nem fertőző	71	59	107	70	68	57	63	66	46	60	25	692
Sulyos	4	4	7	4	5	2	4	1	1	5	—	37
Fertőző (esetleg járványos)												
Megrovások:												
Igazgatói	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2
Tanárkari	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4. A tanulók megoszlása 1910. dec. 31-én kor szerint.												
A nyilvános és magántanulók együttes létszáma 1910. december 31-én:												
9. évét már betöltötte	1											1
10. " " "	21	12										33
11. " " "	12	19	9	14								54
12. " " "	5	6	17	13	10	9	1					61
13. " " "			8	7	15	17	21					68
14. " " "					5	4	15	10				34

O s z t á l y	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	I-VIII			
15. évét már betöltötte				2	—	7	13	9	2	33		
16. " " "				1	1	4	4	12		22		
17. " " "							1	3	5	9		
18. " " "							2	2	4	8		
19. " " "								1	2	3		
20. " " "									1	1		
21. " " "									1	1		
5. Az osztályvizsgálatot tett tanulók megoszlása honosság és szülőik (gyámjuk, ill. más törvényes gondviselőjük) állandó lakóhelye szerint.												
Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók:												
összes száma	37	32	31	33	32	32	43	28	16	20	14	318
Magyar honos volt:												
Magyarországi illetőségű	37	32	31	32	32	31	41	27	16	20	14	313
Horvátországi illetőségű	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Külföldi honos volt	—	—	—	1	—	1	2	—	—	—	—	4
Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók száma, akiknek szülői (törvényes gondviselője), állandóan ugyanazon												
községben lakott	32	22	27	22	21	24	35	19	11	17	9	239
vármegye más községében lakott	5	9	3	6	5	4	6	8	3	1	2	52
A magyar anyaország más törvényhatóságában lakott	—	1	1	4	6	3	—	—	2	2	3	22
Horvátországban lakott	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Külföldön, még pedig Ausztriában lakott	—	—	—	1	—	1	2	—	—	—	—	4

O s z t á l y	IA	IB	IIA	IIB	IIIA	IIIB	IV	V	VI	VII	VIII	I-VIII
6. Az osztályvizsgálatot tett tanulók megoszlása törvényhatóságoként szülők (törv. gondviselőjük) magyarországi állandó lakóhelye szerint.												
A) Magyar anyaország:												
a) Vármegyék:												
Baranya vármegye					1	1						2
Brassó "									1			1
Fejér "					1							1
Győr "				1								1
Moson "				1	1	1				2		5
Sopron "	5	9	3	6	5	4	6	8	3	1	2	52
Vas "		1		1	1				1		2	6
Zala "				1							1	2
A) a) együtt	5	10	3	10	9	6	6	8	5	3	5	70
b) Városok:												
Budapest			1									1
Győr					2							2
Pozsony						1						1
Sopron	32	22	27	22	21	24	35	19	11	17	9	239
A) b) együtt	32	22	28	22	23	25	35	19	11	17	9	243
A) a) + b) összesen	37	32	31	32	32	31	41	27	16	20	14	313
B) Horvát-Szlavonország:												
a) Vármegyék:												
Pozsega vármegye								1				1
A) a) + b) és B) a) összesen	37	32	31	32	32	31	41	28	16	20	14	314

O s z t á l y	I A	I B	II A	II B	III A	III B	IV	V	VI	VII	VIII	I-VIII
<i>7. Az osztályvizsgálatot tett tanulók szülőinek (törv. gondv.) foglalkozása.</i>												
Nagybirtokos nagybérelő		1										1
Középbirtokos és bérelő					1						1	2
Kisbirtokos kisbérelő					1							1
Kisbirtokos-napsz. (kisbérl.-napsz.) .												
Egyéb őstermelő												
Gazdasági tisztviselő	1	1		1			1				1	5
Egyéb gazdasági segédszemély								1				1
Nagyiparos, bányanagyvállalkozó . . .	1	1										2
Kisiparos, bányakisvállalkozó	8	7	6	5	8	7	8	5	6	4	4	68
Ipari vagy bányászati tisztviselő . . .	1		3	2	1		1		1			9
Egyéb ipari vagy bányászati segéd- személy	3		2	1								6
Nagykereskedő, nagyvállalkozó							3					3
Kiskereskedő, kisvállalkozó	8	9	5	9	8	11	9	6		4		69
Kereskedelmi vagy közlekedési tiszt- viselő	4	3	6	1	2		6			2	1	25
Egyéb kereskedelmi vagy közlekedési segédszemély	3	5	3	6		3	2		1	2	2	27
Köztisztviselő és közhivatalban alkal- mazott díjnok		1			3	4	1	3		1		13
Pap							1		1			2
Tanár, tanító	1		3	3	1		3	6	1	2	1	21
Más értelmiségi s ilyeneknél alkalma- zott segéd, irnok stb.	1			2	1	1	2	1	1	1		10
Közhivatalban alkalmazott vagy más- féle értelmiségi altiszt vagy szolgál- ta	2	1	2		1	4	3	1				14
Katonatiszt	1	1								1		3
Katonaaltiszt	1			1								2
Közelebbről meg nem nevezett fog- lalkozási ágakban dolgozó nap- számos												
Tőkés, járadékos, háztulajdonos . . .	1								2			3
Nyugdíjas tisztviselő, vagy az értel- miség körébe számítható egyéb nyugdíjas	1	1			2			1	1			6
Nyugdíjas altiszt, szolgálta vagy munkás								1			1	2
Magánzó, eltartásos		1	1	2	3	2	3	3	2	3	3	23
Egyéb és ismeretlen foglalkozású . . .												
Árvaházi, szeretetházi tanulók												
Összesen	37	32	31	33	32	32	43	28	16	20	14	318

O s z t á l y	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	I-VIII			
<i>8. Az osztályvizsgálatot tett tanulók megoszlása vallás, anyanyelv és nyelvismeret szerint.</i>												
Osztályvizsgálatot tett	37	32	31	33	32	43	28	16	20	14	318	
Róm. kath. vallású volt	18	15	19	19	16	12	16	19	8	10	5	157
Református „ „	1	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	4
Ág. hitv. evang. vallású volt	4	4	4	5	7	10	9	3	2	1	3	52
Izraelita vallású volt	14	12	8	8	9	10	18	5	6	9	6	105
Magyar anyanyelvű volt	27	19	20	25	21	16	35	16	12	12	6	209
Német anyanyelvű volt	10	13	11	8	11	16	8	11	4	8	8	108
Horvát anyanyelvű volt	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
A magyar anyanyelvű tanulók közül:												
Csak magyarul tudott	13	11	8	12	10	8	13	7	5	4	2	93
Más nyelven is tudott	14	8	12	13	11	8	22	9	7	8	4	116
Németül is tudott	14	8	12	13	11	8	22	8	7	8	4	115
Tótul „ „	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	2
Franciául „ „	—	—	—	—	1	—	2	—	1	3	—	7
Horvátul „ „	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Nem magyar anyanyelvű:												
Csak anyanyelvén tudott	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Más nyelven is tudott	10	13	11	8	11	16	8	12	4	8	8	109
Német anyanyelvű magyarul is tudott	10	13	11	8	11	16	8	11	4	8	8	108

O s z t á l y	IA	IB	II A	II B	III A	III B	IV	V	VI	VII	VIII	I-VIII
9. Ismétlők, a tanulók magaviselet és mulasztásuk szerint:												
Ismétlő volt	4	2	3	4	3	7	1					24
A magaviseletből:												
Jó osztályzatot kapott	30	31	28	28	30	27	39	26	15	17	13	284
Szabályszerű osztályzatot kapott	7	1	3	5	1	4	3	1		3		28
Kevésbé szabályszerű osztályzatot kapott							1		1			2
Rossz osztályzatot kapott												
Egy órát sem mulasztott	4	4	1	5	3	5	9	3	1	3	1	39
Csak igazoltan mulasztott	33	28	30	28	28	26	33	24	15	17	12	274
Igazolatlanul mulasztott							1					1
Igazoltan mulasztott órák száma	769	1007	1042	698	1124	777	991	551	553	598	249	8359
Igazolatlanul mulasztott órák száma							17					17
10. Az osztályvizsgálatot tett tanulók előmenetele:												
Vizsgálatot tett összesen	37	32	31	33	32	32	43	28	16	20	14	318
Minden rendes tantárgyból jeles	1	2	1	1			3	3			1	12
" " " jó	4	7	7	8	5	3	12	5	8	9	4	72
" " " elégséges	19	15	17	23	19	21	23	17	8	10	9	181
Egy tantárgyból elégtelen	4	4	3	1	5	5	5	3		1		31
Két " " "	3	2			1	3						9
Több " " "	6	2	3		2							13
Latin nyelvet tanult								17	5	10	3	35
Egészségtant " " "										20		20
Éneket " " "	37	32	31	33	31	31	43	27	16	20	12	313
Gyorsírást " " "					10	7	18	4				39
Vegyteni gyakorlatot tanult								17	13	6	2	38

XVII.

Az érettségi vizsgálatra vonatkozó adatok.

A) Az írásbeli érettségi vizsgálat 1911. évi május hó 16., 17. és 18-án volt.

Írásbeli tétel.

A magyar nyelvből: Zrinyi Miklós és Toldi Miklós mint époszi hősök. (Észtehetikai értekezés.) Eredmény: 2 jeles, 6 jó, 2 elégséges, 2 elégtelen.

A német nyelvből: 1. Szabad dolgozatul: Wichtigkeit der deutschen Sprache für uns Ungarn. 2. Fordítás magyarból németre: Erzsébet királyné. Eredmény: 6 jeles, 4 jó, 2 elégséges, — elégtelen.

A mennyiségtanból: Algebrai tétel: Adva van egy derékszögű háromszögnek a és b befogója. Az átfogó egyik pontjából merőlegeseket húzunk mindkét befogóra. A háromszög az a befogó körül forog. Egyszeri körülforogás után a merőlegesek és a befogókról lemetszett szeletek egy körhengert határoznak meg. Hogyan kell választani az átfogónak a fentemlített pontját, hogy az így keletkezett körhenger felülete maximum legyen? Mekkorra ezen maximális felület?

Geometriai tétel: Valamely egyenes irányu országutról jobbra 65° -nyi szög alatt egy egyenes mellékut ágazik el, mely a 7.5 Km-re fekvő A községbe vezet; 3 Km-rel tovább az országutról balra 45° -nyi szög alatt egy másik mellékut ágazik el, mely az 5.5 Km-re fekvő B községbe visz. Milyen távolságra van e két község egymástól? Eredmény: 3 jeles, 5 jó, 3 elégséges, 1 elégtelen.

B) A szóbeli érettségi vizsgálat június hó 21. és 22-én volt.

Az érettségi vizsgálat eredményének áttekintése.

Az érettségi vizsgálatra jelentkezők és a vizsgázók nem szerint	a)		b) Az írásbelin		c)	d)					e) A szóbelin					f) Az érettségit végzett ifjak pályaválasztása				
	Hányan jelentkeztek érettségi vizsgálatra ?	Hány készítette el minden dolgozatát legalább elégséges eredm.	Hány utasított az írásbeli alapján ismétlő vizsgálatra ?	Hányan bocsáttattak összesen szóbelire ?	A szóbeli vizsgálat elől betegség vagy egyéb ok miatt visszalépett?	Hány lett jelesen érett ?	Hány jól	Hány egyszerűen	Hány utasított javító vizsgálatra	Hány utasított ismétlő vizsgára a szóbeli alapján ?	orvosi	vegyész-mérnöki	építészeti	mérnöki	gépészmérnöki	gazdasági	postai	kereskedelmi		
Fiu	12	9	—	12	—	4	3	4	1	—	1	1	1	3	2	1	1	1		

Jelesen megfelelvén, érettek : Deutsch Endre, Horvát József, Mulzer János, Tárnok Gyula.

Jól megfelelvén, érettek : Fischer Imre, Pintér Ferenc, Wieder József.

Érettek: Kuhn Frigyes, Mandl Mór, Mechle József, Weltner Andor.

Jutalmak.

A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszterium jutalomkönyveket adományozott, amelyek közül Fischer József V. oszt. tanuló Divald Kornél: Művészettörténeti korrajzok I/II; Török Dezső V. oszt. tanuló Pröhle Vilmos: Napkeletről; Lipner Ödön IV. oszt. tanuló Sziklay János: A magyar sziv; Seedoch Tamás IV. oszt. tanuló De Amicis-Radó: A sziv című könyvet kapta.

Tartalom.

	Oldal
Latin-francia-német-magyar szójegyzék	3
I. Adatok az intézet 1910/1911. tanévi történetéhez	28
II. Tanári személyzet	33
III. A tanárok tudományos és irodalmi működése	35
IV. Tananyag	36
V. Írásbeli dolgozatok	41
VI. Könyvtárak gyarapodása az 1910-ik évben	43
VII. Szertárak gyarapodása az 1910-ik évben	48
VIII. Jótékonycélu alapok	52
IX. Segélyezések	64
X. A Berzsenyi-kör működése	67
XI. Testi nevelés	71
XII. Rendeleték	73
XIII. Tankönyvek	74
XIV. A jövő tanévre és a tanulók felvételére vonatkozó közlemények	79
XV. A tanulók érdemsorozata	85
XVI. Statisztikai adatok	98
XVII. Az érettségi vizsgálatra vonatkozó adatok	105
